

Rapport om Handelshøjskolen i København

Tilsynsmøde den 8. marts 2011

**Universitets- og
Bygningsstyrelsen**

Ministeriet for Videnskab
Teknologi og Udvikling

Rapport om Handelshøjskolen i København

Møde med Handelshøjskolen i København tirsdag
den 8. marts 2011

Indhold

>

1. Indledning	7
2. Dagsorden	8
3. Status om Handelshøjskolen i København	9
3.0 Opfølgning på sidste års rapport	9
3.1 Profil og strategiske mål	11
3.2 Økonomi og personale	13
3.2.1 Universitetets økonomi	13
3.2.2 Opfølgning på universitetets årsrapport og udviklingskontrakt	13
3.2.3. Nøgletal for Handelshøjskolen i København	14
3.2.4 Videnskabeligt personale	15
3.2.5 Konklusion	17
3.3 Uddannelse	18
3.3.1 Antal studerende	18
3.3.2 Tilgang	18
3.3.3 Frafald og gennemførsel	19
3.3.4 Fuldførelsesalder	21
3.3.5 Studietid og studieeffektivitet	21
3.3.6 Antal klagesager	22
3.3.7 Konklusion	22
3.4 Forskning	24
3.4.1 Midler til forskning	24
3.4.2 International rekruttering af personale	26
3.4.3 Internationale ranglister	27
3.4.4 Konklusion	28
3.5 Videnspredning	30
3.5.1 Åben- og deltidsuddannelse	30
3.5.2 Samarbejde med omverdenen	32
3.5.3 Konklusion	35
3.6 Fysiske rammer	36
3.6.1 Bygningsmasse	36
3.6.2 Status på nybyggeri	36
3.6.3 Energi	36
3.6.4 Konklusion	37
4. Internationalisering af uddannelserne	38
4.1 Ud- og indgående studerende på udvekslingsophold	38
4.2 Internationale studerende på en hel uddannelse	41
4.3 Handelshøjskolen i Københavns internationaliseringsarbejde	42
4.3.1 Best practice eksempler på internationaliseringsarbejde	43
4.4 Konklusion	44
5. Fremtidigt optag og uddannelser der matcher samfundets behov	45
5.1 Studieaktivitet	45
5.1.1 Søgning og optag	45
5.1.2 Fuldførte	49
5.2 Bidraget til opnåelse af 50 procent målsætningen	49

5.2.1 Mål for optag i udviklingskontrakten	50
5.2.2 Opfølgning på sidste møderundes rapport vedrørende optag	51
5.3 Uddannelser der matcher samfundets behov	52
5.3.1 Optagelsessandsynlighed og beskæftigelsesfrekvens for uddannelserne på Handelshøjskolen i København	52
5.3.2 Indikatorer for uddannelsernes tilpasning til samfundets behov	54
5.4 Konklusion	56
6. Ph.d.-optag og kvaliteten af ph.d.-skolerne	58
6.1 Organisering af ph.d.-uddannelsen på Handelshøjskolen i København	58
6.2 Udviklingen i antallet af ph.d.-studerende	59
6.3 Opfølgning på rapport fra sidste møderunde vedrørende ph.d.-optaget	65
6.4 Konklusion	65
7. Strategisk fysisk planlægning	67
7.1 Samspelet mellem Handelshøjskolen i Københavns strategi for universitetets fysiske udvikling og universitetets generelle strategi	67
7.1.1 Fysisk planlægning i forhold til strategi	67
7.1.2 Synergi og flere funktioner på campus	68
7.1.3 Universitetets position i by og region	68
7.1.4 Bæredygtighed	69
7.2. Handelshøjskolen i Københavns arbejde med boliger til internationale studerende	70
7.3 Konklusion	70
8. Samspil mellem universiteter og erhvervslivet	72
8.1 Tiltag rettet mod uddannelsesområdet	72
8.1.1 Handelshøjskolen i Københavns strategiske tilgang til samarbejdet med erhvervslivet på uddannelsesområdet.	72
8.1.2 Mål i udviklingskontrakten for uddannelse og iværksætteri	73
8.1.3 Eksempler på samarbejdsinitiativer om uddannelser - nye career partnerships mv.	73
8.2 Tiltag rettet mod erhvervslivet	75
8.2.1 Vækstforum Hovedstaden	75
8.2.2 Videns- og forskerparker	76
8.3 Konklusion	77
9. Universiteternes udgifter til administration	79
9.1. Baggrund	79
9.2. Ny analyse af universiteternes udgifter til administration	79
9.3. Konklusion	81
10. Konklusion	83
11. Henvisning til yderligere læsning om Handelshøjskolen i København	87
Bilag	88
Bilag 1: Universitets- og Bygningsstyrelsens opfølgingsbrev på Handelshøjskolen i Københavns årsrapport af 30. juni 2010	88

1. Indledning

>

Universitets- og Bygningsstyrelsen har i perioden november 2010 til marts 2011 afholdt et tilsynsmøde med hvert af landets otte universiteter.

Afholdelsen af de årlige tilsynsmøder blev første gang gennemført i perioden november 2009 – juni 2010. Udgangspunktet for tilsynsmøderne er Universitets- og Bygningsstyrelsens tilsynsrapport ”Tilsynet med universiteterne” fra efteråret 2008.

Nærværende rapport indeholder baggrundsinformation om Handelshøjskolen i København beskrevet af Universitets- og Bygningsstyrelsen.

Universitetet kaldes ofte sit engelske navn ”Copenhagen Business School” eller forkortet CBS. Universitetet omtales gennem hele rapporten dog ved det navn, der fremgår af universitetsloven, Handelshøjskolen i København eller forkortet HHK.

På baggrund af tilsynsmøde med Handelshøjskolen i København, der blev afholdt 8. marts 2011, er der tilføjet konklusioner til rapportens kapitler. Kapitel 3 blev dog kun sporadisk drøftet på mødet. Rapporten er skrevet på baggrund af bidrag fra Handelshøjskolen i København, og rapporten har været i høring på universitetet.

Talmaterialet i rapporten er godkendt af universitetet som retvisende under hensyntagen til de beskrevne definitioner. Læseren skal være opmærksom på de anvendte definitioner i tabellerne, da de kan afvige fra de definitioner, universitetet anvender i sin årsrapport.

Universitets- og Bygningsstyrelsen bemærker, at styrelsen fortsat fører et tilsyn om HHK's samarbejde med fonden CBS-SIMI Executive. Tilsynet er ikke endeligt afsluttet, og ministeriets endelige konklusion foreligger derfor ikke endnu. Derfor behandles emnet ikke yderligere i denne rapport. Universitets- og Bygningsstyrelsen gør desuden opmærksom på, at rapporten heller ikke omfatter det særlige tilsyn med HHK's organisation. De vurderinger, styrelsen kommer med i denne rapport, omfatter således hverken samarbejdet med fonden CBS-SIMI Executive eller HHK's organisering.

Rapporten er offentliggjort på ubst.dk.

Rapporten er bygget op med en indledende status om Handelshøjskolen i København. Herefter følger seks emner, som Universitets- og Bygningsstyrelsen har drøftet med Handelshøjskolen i København. De seks emner tages op med alle universiteter.

2. Dagsorden

>

Sted: Handelshøjskolen i København

Tid: Tirsdag den 8. marts 2011

	Dagsordenspunkt
1.	Velkomst v. Handelshøjskolen i København
2.	Introduktion v. Universitets- og Bygningsstyrelsen
3.	Status for Handelshøjskolen i København
4.	Internationalisering af uddannelserne
5.	Fremtidigt optag og uddannelser der matcher samfundets behov
6.	Kvalitet af ph.d.-skoler og ph.d.-optag
7.	Strategisk fysisk planlægning
8.	Samspil mellem universiteter og erhvervsliv
9.	Administrationsudgifter
10.	Det videre forløb
11.	Eventuelt

3. Status om Handelshøjskolen i København

I dette afsnit redegøres for status for Handelshøjskolen i København. Der følges op på konklusionerne i sidste møderundes rapport, der blev skrevet på baggrund af tilsynsmødet med Handelshøjskolen i København den 1. juni 2010, og der redegøres for universitetets status inden for økonomi og personale, uddannelse, forskning, vidensspredning og fysiske rammer.

Afsnittet anvender forskellige kilder, der har været tilgængelige for Universitets- og Bygningsstyrelsen, herunder årsrapport og udviklingskontrakt for Handelshøjskolen i København, Danmarks Statistik, Finansloven, Danske Universiteters statistiske beredskab med flere. Hensigten er at tegne et samlet og overordnet billede af Handelshøjskolen i København.

3.0 Opfølgning på sidste års rapport

Indledningsvist følges op på de emner, der blev behandlet i tilsynsrapporten om Handelshøjskolen i København fra sidste år, og som ikke indgår i dette års rapport.

Emner vedrørende internationalisering, 50 procent målsætningen og ph.d. indgår i både denne og den tidligere rapport. Der er i denne rapport blevet tilføjet yderligere perspektiver til disse emner.

I afsnittet ”Status om Handelshøjskolen i København” blev det i sidste års rapport konstateret, at Handelshøjskolen i København havde en sund økonomi, og at resultatet var tilfredsstillende. Resultatet for 2009 var et overskud på knap 36 mio. kr., hvilket var lidt højere end forventet. Det positive resultat skyldtes primært en forsigtig prognose, hvad angår den nye færdiggørelsesbonus. Handelshøjskolen i København tilkendegav, at det har været en høj prioritet, at den økonomiske udvikling styres nøje, således at udgifter tilpasses indtægter. Handelshøjskolen i København lægger desuden vægt på gode prognoseværktøjer, så universitetet kan tilpasse aktiviteten i god tid.

Det videnskabelige personale på Handelshøjskolen i København var sammensat af en højere andel af professorer end gennemsnittet for universiteterne. Det fremgik endvidere af sidste møderundes rapport, at Handelshøjskolen i København havde en høj andel af deltidsansatte undervisere.

Andelen af kvinder blandt det videnskabelige personale på Handelshøjskolen i København lå over gennemsnittet for sektoren. Handelshøjskolen i København tilkendegav sidste år, at universitetet havde iværksat en kampagne, hvor der bl.a. var afholdt debatmøder for at indhente idéer og erfaringer med at udnytte potentialet blandt kvindelige forskertalenter bedre. Som en del af universitetets strategi havde Handelshøjskolen i København etableret posten som ”Equal Opportunities Officer” (EOO), der skal medvirke til at sikre lige muligheder for alle uanset køn, etnicitet, religion, seksualitet, alder eller handicap. Den nuværende EOO har i den forbindelse taget initiativ til at få nedsat en arbejdsgruppe, der skal udvikle en handleplan for ligestilling i forskerstaben. Handleplanen forventes at være udarbejdet til 1. september 2011. Handelshøjskolen i København har desuden truffet beslutning om at underskrive ligestillingsministerens Charter for flere kvinder i ledelse. Charteret er endnu ikke underskrevet, fordi Handelshøjskolen i København afventer udarbejdelsen af handleplanen.

Handelshøjskolen i København har endvidere konstateret, at andelen af kvindelige medlemmer af bedømmelsesudvalg på intet tidspunkt i perioden 2007-2010 har oversteget 20 procent. Universitetet har derfor som mål, at antallet af kvinder i bedømmelsesudvalg forøges, så kvinder på sigt udgør mindst 30 procent af medlemmerne.

Udviklingen i Handelshøjskolen i Københavns økonomi og personale er beskrevet yderligere i afsnit 3.2 om økonomi og personale.

Basismidlerne til forskning var steget med 3 procent fra 2005 til 2009. I samme periode var basismidlerne til universiteterne samlet set steget med 23 procent. Handelshøjskolen i København fremhævede, at universitetet som det eneste havde haft en stort set uændret tildeling af basismidler til forskning de senere år. Universitetet pegede på, at en udbredelse af modellen til fordeling af basismidler efter resultater til at omfatte samtlige basismidler ville give Handelshøjskolen i København en væsentlig større andel af forskningsmidlerne, end universitetet har i dag.

Handelshøjskolen i København havde en stigning i hjemtaget af de samlede eksterne midler mellem 2007 og 2008 på 28 procent. Der var dog i 2008 sket et fald i de eksterne midler fra EU og øvrige udenlandske kilder. I 2008 hjemtog Handelshøjskolen i København 2 procent af de samlede eksterne forskningsmidler til universiteterne. Handelshøjskolen i København tilkendegav i sidste møderundes rapport, at universitetet var optaget af at øge hjemtaget af forskningsmidler.

For de danske offentlige kilder oplyste Handelshøjskolen i København, at universitetet ville arbejde for at forbedre succesraten ved fortsat øget fokus på at styrke ansøgningskvaliteten, herunder de interne procedurer til kvalitetssikring af ansøgningerne. Handelshøjskolen i København ønskede desuden at styrke sin indsats i forhold til Det Strategiske Forskningsråd.

På EU-området havde Handelshøjskolen i København i 2008/2009 oprettet to særlige support-enheder, der henholdsvis rådgav forskningsmiljøerne om programmuligheder, partner search, udarbejdelse af ansøgninger etc. og bistod forskningsmiljøerne i administrationen af hjemtagne EU-bevillinger. Antal ansøgninger om EU-midler med HHK-deltagelse var fra 2007 til 2009 forøget fra 18 til 47, og omfanget af opnåede bevillinger blev i perioden 2007-2009 øget fra 1,9 mio. kr. til 16,9 mio. kr. Bevillingerne bliver indtægtsført efterhånden som de anvendes. De vil derfor først vise sig på regnskabet de kommende år. Handelshøjskolen i Københavns rutiner på EU-området er uofficielt fremhævet som best practice i forbindelse med Forsknings- og Innovationsstyrelsens evaluering af universiteternes EU-indsats (Evaluation of Danish Participation in the 6th and 7th framework programmes, Forsknings- og Innovationsstyrelsen, 2010).

Den seneste udvikling i hjemtaget af forskningsmidler er beskrevet i afsnit 3.4 om forskning.

Status for deltids- og åben uddannelse på Handelshøjskolen i København var, at der fra 2005-2008 var en markant stigning i antal betalende studerende, mens antallet af årsstuderende og studerende, der har gjort en master- eller diplomuddannelse færdig, faldt.

Handelshøjskolen i København oplyste ved sidste års møderunde, at universitetet havde oplevet en svagt vigende interesse for deltidsuddannelse, især for HD-uddannelser, de seneste år. Universitetet fremhævede, at for medarbejdere i mindre virksomheder og medarbejdere, der ikke er topchefer, er HD en nødvendig mulighed. Denne slags virksomheder og medarbejdere er der langt flest af i Danmark, og Handelshøjskolen i København forventede derfor at kunne øge indsatsen overfor denne målgruppe.

Den seneste udvikling inden for deltidsuddannelse er beskrevet i afsnit 3.5 om videnspredning.

I forbindelse med afsnittet om kvalitet i uddannelserne i sidste års tilsynsrapport, blev det beskrevet, at Handelshøjskolen i København for nylig havde færdiggjort en kvalitetspolitik for uddannelsesområdet. Med denne kvalitetspolitik var det Handelshøjskolen i Københavns opfattelse, at universitetet havde implementeret de fælles europæiske standarder for intern kvalitetssikring, som er vedtaget i regi af Bologna-processen og EHEA, de såkaldte Standards and Guidelines for Quality Assurance in the European Higher Education Area (ESG). Handelshøjskolen i København oplyste, at universitetet mener, at international akkreditering og benchmarking giver et værdifuldt bidrag til udviklingen af kvaliteten i universitetets uddannelser.

I forbindelse med punktet om Handelshøjskolen i Københavns administrationssystem blev det konstateret, at Handelshøjskolen i København tog SPARC (Handelshøjskolen i Københavns nye studieadministrative system) i anvendelse i november 2007 efter en forceret implementeringsfase primært som følge af den nye karakterskalas indførelse. I efteråret 2008 gennemførte Handelshøjskolen i København en intensiveret kontrol og genopretning af data, således at Handelshøjskolen i sommeren 2009 var i stand til at udstede korrekte eksamensbeviser inden for fristen fastsat i eksamensbekendtgørelsen, og havde siden foråret 2009 gennemført studieadministrative registreringer og studieadministrative handlinger korrekt og til tiden. Handelshøjskolen i København tilkendegav, at universitetet følger udviklingen i STADS-samarbejdet og sikrer sig at nye IT-løsninger, der implementeres, er kompatible med STADS.

3.1 Profil og strategiske mål

Handelshøjskolen i København har fra starten i 1917 været en selvejende institution. Initiativtageren var Foreningen til Unge Handelsmænds Uddannelse (FUHU). Ved universitetsloven af 2003 fik Handelshøjskolen i København en status, der svarede til de øvrige universiteters, hvorved Handelshøjskolen i Københavns styrelsesråd blev nedlagt.

Som følge af sin status som selvejende har Handelshøjskolen i København altid haft bygningsselveje. Indtil byggeriet på Solbjerg plads blev taget i brug i 2000 og de følgende år, omfattede bygningsselvejet dog kun en enkelt bygning på Howitzvej (som Handelshøjskolen i København fortsat ejer). Aktiviteterne fandt primært sted i lejede lokaler på Julius Thomsens Plads (økonomiske fag) og i Dalgas Have (sprogfagene). I 1990'erne blev Handelshøjskolen i København sagt op og måtte flytte fra Julius Thomsens Plads, hvilket – sammen med en stærk ekspansion af aktiviteterne - gav anledning til et omfattende byggeri på Frederiksberg, dels Solbjerg Plads (2000), dels

>

ombygning af Den Kgl. Porcelænsfabriks tidligere lokaler (2005 – hovedsageligt lejet af FUHU). I 2003 købte Handelshøjskolen i København en større ejendom på Howitzvej af Statens Forsknings- og Uddannelsesbygninger, som tidligere havde været anvendt af KVL og Fødevarerministeriet. Den seneste udvidelse var opførelsen af ”Kilen” i 2006.

Handelshøjskolen i København overgik på linje med de øvrige universiteter (på nær Danmarks Tekniske Universitet) til bygningstaxameter i 2001. Handelshøjskolen i København blev kompenseret for den mindre forskel, der var mellem de faktiske vilkår, og de vilkår Handelshøjskolen i København ville have haft, hvis Handelshøjskolen i København havde lejet sine bygninger af SFoU.

Handelshøjskolen har 16 institutter og 35 centre.

Med udgangspunkt i en traditionel opdeling i erhvervsøkonomiske og -sproglige fagområder prioriterer Handelshøjskolen i København tværdisciplinære og problemorienterede tilgange højt. Derfor indgår bl.a. sociologi, psykologi, antropologi, politologi, jura, filosofi, historie og interkulturel forståelse som væsentlige områder i Handelshøjskolen i Københavns faglige profil. Centrale faglige forskningsemner er innovation og entrepreneurship, oplevelsesøkonomi, virksomhed og politik samt kultur- og områdestudier

Handelshøjskolen i København satser på en stærk international platform i form af international publicering, ledelse af faglige netværk, editorfunktioner, konferenceværtsskaber og ph.d.-samarbejde. Et tæt samarbejde med erhvervslivet lokalt, regionalt og nationalt er uhyre væsentligt for, at Handelshøjskolen i København kan 'oversætte' sin forskning til praksis.

Bestyrelsen har i efteråret 2010 godkendt en ny strategi for Handelshøjskolen i København ”Business in Society”.

Strategiens tre fokusområder er:

- At sætte fokus på læring: Uddannelse og forskning skal prioriteres lige højt.
- At bidrage til samfundet: Handelshøjskolen i Københavns forskning skal endnu mere ud af huset og hjælpe med at løse de store problemer, som samfundet står overfor.
- At styrke regionen og engagere os globalt: Handelshøjskolen i København skal satse på Copenhagen Metropolitan Region – og udnytte de traditioner, regionen har.

3.2 Økonomi og personale

3.2.1 Universitetets økonomi

Tabel 3.2.1.1: 2009-regnskabstal for Handelshøjskolen i København, mio. kr.

	2007	2008	2009
Indtægter i alt	952,9	995,3	1.124,9
Årets resultat	62,4	26,6	35,7
<i>Resultatets andel af indtægter i alt, procent</i>	7 %	3 %	3 %
Egenkapital pr. 31.12	109,8	136,4	172,1
<i>Soliditetsgrad pr. 31/12</i>	8 %	10 %	12 %
Likviditetsbeholdning pr. 31/12	191,2	128,3	150,3
<i>Likviditetsgrad pr. 31/12</i>	0,9	0,8	0,7

Kilde: Handelshøjskolen i Københavns årsrapport 2007, 2008 og 2009

Tabel 3.2.1.2: Indtægter i alt for alle universiteter i 2009, mio. kr. og procent

	KU	AU	SDU	RUC	AAU	HHK	DTU	ITU	I alt
Indtægter i alt, mio. kr.	7.034	5.270	2.236	705	1.891	1.125	3.746	190	22.197
<i>Andel af samlede indtægter i sektoren, procent</i>	32	24	10	3	9	5	17	1	100

Kilde: Universiteternes årsrapporter 2009

Handelshøjskolen i København havde i 2009 et overskud på 35,7 mio. kr. mod et overskud på 26,6 mio. kr. i 2008. Resultatets andel af universitetets samlede indtægter lå begge år inden for 3 procent, *jf. tabel 3.2.1.1.*

Handelshøjskolen i Københavns egenkapital udgjorde 136,4 mio. kr. pr. 31. december 2008 og 172,1 mio. kr. pr. 31. december 2009. Heraf udgjorde en statsforskrivning 50 mio. kr. i begge år. Soliditetsgraden inklusive statsforskrivning udgjorde 10 procent pr. 31. december 2008 og 12 procent pr. 31. december 2009.

Handelshøjskolen i København havde likvide beholdninger på 128,3 mio. kr. pr. 31. december 2008 og på 150,3 mio. kr. pr. 31. december 2009. Likviditetsgraden var 0,7 pr. 31. december 2009 mod 0,8 pr. 31. december 2008, hvilket formelt betyder, at universitetets omsætningsaktiver kunne dække mellem 70 og 80 procent af de kortfristede gældsforpligtelser. Der var således ikke umiddelbart risiko for, at universitetet ikke kunne indfri sine forpligtelser.

3.2.2 Opfølgning på universitetets årsrapport og udviklingskontrakt

Universitets- og Bygningsstyrelsen har den 30. juni 2010 sendt et brev til Handelshøjskolen i København som opfølgning på universitetets årsrapport for 2009. Det er sket på grundlag af styrelsens gennemgang af Handelshøjskolen i Københavns årsrapport for 2009, institutionsrevisors protokollat samt Rigsrevisionens erklæring og beretning til bestyrelsen om årsrevision af 15. april 2010. Opfølgningen på disse områder kører som en selvstændig proces, hvor universitetet i lighed med tidligere år har indsendt en redegørelse som svar på styrelsens brev. Handelshøjskolen i København fremsendte en sådan redegørelse den 13. september 2010 samt en kort supplerende redegørelse den 27. september 2010.

>

Det er styrelsens vurdering, at den af Handelshøjskolen i København fremsendte redegørelse er tilfredsstillende og ikke giver anledning til yderligere opfølgning fra styrelsens side.

Styrelsens brev og Handelshøjskolen i Københavns brev er vedlagt som bilag 1 og 2 til denne rapport.

Styrelsen har i efteråret 2010 indledt et supplerende tilsyn med Handelshøjskolen i København som opfølgning på de omfattende planer om udvikling af den samlede campus, den igangværende organisationsudvikling med tilhørende udvikling af de administrative systemer, samt bestræbelserne på at nedbringe de administrative omkostninger. Endvidere omfatter tilsynet de områder, hvor revisionen og Rigsrevisionen i 2009 fandt, der var muligheder for forbedringer. Der er aftalt en særskilt procedure for det videre forløb.

Målopfyldelsen

Udviklingskontrakten har inden for 5 hovedindsatsområder 15 delområder med et varierende antal mål på detailniveau, i alt 88 mål. Styrelsen har valgt at opgøre målopfyldelsen på de 15 delområder.

Heraf opfyldte Handelshøjskolen i København de 8 i 2009, *jf. tabel 3.2.2.1.*

Tabel 3.2.2.1: Status for opfyldelsen af mål i Handelshøjskolen i Københavns udviklingskontrakt for 2008-2010

Status for målopfyldelsen	Antal mål 2008	Antal mål 2009
Opfyldt	8	8
Delvis opfyldt	6	6
Ikke opfyldt	1	1
Kan først vurderes i 2010	0	0

Kilde: Handelshøjskolen i Københavns årsrapport 2008 og 2009 samt Handelshøjskolen i Københavns udviklingskontrakt for 2008-2010

3.2.3. Nøgletal for Handelshøjskolen i København

Handelshøjskolen i Københavns bevillinger til forskning og uddannelse fra Universitets- og Bygningsstyrelsen er opført på finanslovens § 19.22.21. Desuden modtager Handelshøjskolen i København eksterne midler fra den tilskudsfinansierede forskning mv. Se yderligere om tilskudsfinansieret forskning i afsnit 3.4 om forskning.

Handelshøjskolen i Københavns samlede institutionsbevilling er steget hvert år siden 2005, således at den i alt er steget med 23 procent i perioden 2005-2011, *jf. tabel 3.2.3.1.* Det samlede uddannelsestilskud er steget med 37 procent, basismidler til forskning er steget med 5 procent i denne periode (2005-2011), mens øvrige tilskud mv. er steget med 4 procent.

>

Tabel 3.2.3.1: Nøgletal vedr. bevillinger for Handelshøjskolen i København 2005-2011, mio. kr. (2011-priser)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Uddannelsestilskud i alt	393	396	458	449	500	535	539
Basismidler til forskning	231	219	208	219	240	241	243
Øvrige tilskud mv.	75	85	74	75	79	73	78
I alt institutionsbevilling fra UBST	699	700	740	743	819	848	860
<i>Indeks institutionsbevilling fra UBST</i>	<i>100</i>	<i>100</i>	<i>106</i>	<i>106</i>	<i>117</i>	<i>121</i>	<i>123</i>
Tilskudsfinansieret forskning*	60	71	83	99	98	106	117
<i>Indeks tilskudsfinansieret forskning</i>	<i>100</i>	<i>118</i>	<i>138</i>	<i>165</i>	<i>163</i>	<i>177</i>	<i>195</i>

Kilde: FL 2011 og foreløbig TB pr. 9/12-2010.

* Tilskudsfinansieret forskning omfatter tilskud fra forskningsrådssystemet, Grundforskningsfonden, EU, private fonde og private virksomheder m.fl.

Handelshøjskolen i Københavns samlede institutionsbevilling udgjorde i 2011 ca. 6 procent af Universitets- og Bygningsstyrelsens samlede institutionsbevilling til universiteterne, jf. tabel 3.2.3.2.

Tabel 3.2.3.2: Nøgletal vedrørende bevillinger for alle universiteter i 2011, mio. kr. (2011-priser)

	KU	AU	SDU	RUC	AAU	HHK	DTU	ITU	I alt
Uddannelsestilskud i alt	1.758	1.378	663	307	817	539	510	97	6.069
Basisforskningsmidler	2.669	1.752	781	235	670	243	1.455	84	7.889
Øvrige tilskud mv.	506	130	116	42	71	78	59	0	1.002
I alt institutionsbevilling fra Universitets- og Bygningsstyrelsen	4.933	3.260	1.560	584	1.558	860	2.024	181	14.960
<i>Andel af samlet institutionsbevilling fra UBST</i>	<i>33%</i>	<i>22%</i>	<i>10%</i>	<i>4%</i>	<i>10%</i>	<i>6%</i>	<i>14%</i>	<i>1%</i>	<i>100%</i>
Tilskudsfinansieret forskning*	1.695	1.688	484	106	372	117	1.204	25	5.691
<i>Andel af samlet tilskudsfinansieret forskning</i>	<i>30%</i>	<i>30%</i>	<i>9%</i>	<i>2%</i>	<i>7%</i>	<i>2%</i>	<i>21%</i>	<i>0%</i>	<i>100%</i>

Kilde: FL 2011 og foreløbig TB 2010 pr. 9/12-10.

* Tilskudsfinansieret forskning omfatter tilskud fra forskningsrådssystemet, Grundforskningsfonden, EU, private fonde og private virksomheder m.fl.

3.2.4 Videnskabeligt personale

Der er en markant højere andel af eksterne lektorer og undervisningsassistenter på Handelshøjskolen i København sammenlignet med det samlede billede for universiteterne. Den samlede andel af stillinger under adjunktiveau, på nær ph.d., er 29,3 procent, mens den for universiteterne samlet set er 15,7 procent. Andelen af adjunkter på Handelshøjskolen i København udgør 15,5 procent, hvilket er væsentligt lavere end gennemsnittet for alle universiteterne samlet set på 25,3 procent. Andelen af lektorer på Handelshøjskolen i København er lavere end gennemsnittet for universiteterne, og andelen af professorer er højere end gennemsnittet for universiteterne, jf. tabel 3.2.4.1.

Handelshøjskolen i København har fremhævet, at universitetet, i relation til karriereudvikling og dermed muligheden for at fastholde og rekruttere dygtige medarbejdere i Danmark og i udlandet, har fundet en god balance i fordelingen af

>

stillingskategorierne, og at dette afspejler sig i universitetets placeringer på internationale ranglister.

For at sikre et fornuftigt generationsskifte på universitetet, har Handelshøjskolen i København i 2010 igangsat et oplysningsarbejde om seniorordninger for det videnskabelige personale.

Tabel 3.2.4.1: Videnskabeligt personale i 2. kvartal i 2008, 2009 og 2010 opdelt efter stillingskategori, antal årsværk og procent

		2008	2009	2010	Andel 2010, procent
Handelshøjskolen i København	Stillinger under adjunkt-niveau, på nær ph.d.	137,7	159,5	169,9	29,3
	- heraf videnskabelige assistenter	18,7	28,5	44,0	
	- heraf undervisningsassistenter	35,6	46,0	41,9	
	- heraf eksterne lektorer	81,2	84,0	84,0	
	Adjunkt-niveau	77,0	78,0	90,1	15,5
	Lektorniveau	163,5	173,6	184,9	31,9
	Professorniveau	113,1	122,8	130,2	22,4
	- heraf professor MSO	45,0	43,4	34,1	
	Særlige stillinger	2,0	2,0	4,9	0,8
	- heraf studielektorer	2,0	2,0	1,5	
	I alt	493,3	539,9	580,1	100
Alle Universiteter	Stillinger under adjunkt-niveau, på nær ph.d.	1.583,8	1.627,8	1.649,1	15,7
	- heraf videnskabelige assistenter	788,4	877,8	906,9	
	- heraf undervisningsassistenter	265,8	258,0	232,5	
	- heraf eksterne lektorer	454,5	468,6	471,4	
	Adjunkt-niveau	2.082,2	2.345,5	2.658,0	25,3
	Lektorniveau	4.135,4	4.259,9	4.293,5	40,8
	Professorniveau	1.353,6	1.435,9	1.546,2	14,7
	- heraf professor MSO	211,4	272,0	313,5	
	Særlige stillinger	340,9	329,9	325,2	3,1
	- heraf studielektorer	73,7	77,4	88,1	
	I alt	9.495,9	9.957,7	10.512,7	100

Kilde: Universitets- og Bygningsstyrelsen ud fra tal fra Finansministeriet (ISOLA)

Der er en højere andel af kvinder i det videnskabelige personale ved Handelshøjskolen i København sammenlignet med det samlede billede for universiteterne, *jf. tabel 3.2.4.2.*

Handelshøjskolen i København er tilfreds med dette og bemærker, at universitetet har til hensigt som minimum at fastholde og gerne forbedre den nuværende andel af kvinder i det videnskabelige personale. Handelshøjskolen i København ønsker i forbindelse med sit arbejde med ligestilling, at den nuværende andel af kvinder i

>

bedømmelsesudvalg forøges, så kvinder på sigt udgør mindst 30 procent af medlemmerne.

Tabel 3.2.4.2: Procentvis andel af kvinder i det videnskabelige personale for 2. kvartal i 2009 og 2010 opgjort ud fra årsværk efter stillingsniveau

		2009	2010
Handelshøjskolen i København	Adjunktniveau	40,3	44,4
	Lektorniveau	35,5	34,5
	Professorniveau	19,5	17,7
Alle universiteter	Adjunktniveau	36,6	37,7
	Lektorniveau	27,9	28,3
	Professorniveau	14,4	15,5

Kilde: Universitets- og Bygningsstyrelsen ud fra tal fra Finansministeriet (ISOLA)

3.2.5 Konklusion

Handelshøjskolen i København havde i 2009 et overskud på 35,7 mio. kr. mod et overskud på 26,6 mio. kr. i 2008. Resultatets andel af universitetets indtægter lå begge år inden for 3 procent.

Handelshøjskolen i København havde pr. 31. december 2009 en egenkapital på 172,1 mio. kr., hvilket er 35,7 mio. kr. højere end pr. 31. december 2009.

Handelshøjskolen i Københavns samlede institutionsbevilling fra Universitets- og Bygningsstyrelsen er steget med ca. 23 procent fra 2005-2011. Det samlede uddannelsestilskud er steget med 37 procent i denne periode, mens basismidler til forskning er steget med 5 procent, og øvrige tilskud mv. er steget med 4 procent.

Der er en markant højere andel af eksterne lektorer og undervisningsassistenter ved Handelshøjskolen i København sammenlignet med det samlede billede for universiteterne. Tilsvarende er der en lavere andel af adjunkter på Handelshøjskolen i København end på universiteterne samlet set. Andelen af lektorer på Handelshøjskolen i København er lavere end gennemsnittet for universiteterne, og andelen af professorer er højere. Handelshøjskolen i København bemærker, at den relativt høje andel af professorer hænger sammen med, at universitetet ansætter en relativt høj andel af VIP'er fra udlandet, og at det i flere tilfælde på grund af konkurrence fra det private arbejdsmarked er nødvendigt at kunne tilbyde et professorat for at kunne tiltrække dygtige ansatte fra udlandet.

Der er en højere andel af kvinder i det videnskabelige personale ved Handelshøjskolen i København sammenlignet med det samlede billede for universiteterne. Handelshøjskolen i København har til hensigt som minimum at fastholde og gerne forbedre den nuværende andel af kvinder i det videnskabelige personale.

3.3 Uddannelse

3.3.1 Antal studerende

I 2009 var der 13.057 studerende på Handelshøjskolen i København.

Handelshøjskolen i København er dermed det fjerdestørste universitet blandt de otte danske universiteter i forhold til antal studerende, *jf. tabel 3.3.1.1*.

Antallet af studerende på Handelshøjskolen i København er steget med tre procent i perioden 2007-2009, svarende til den generelle stigning i antal studerende på alle universiteterne samlet set, *jf. tabel 3.3.1.2*. Alle studerende på Handelshøjskolen i København findes på humaniora eller samfundsvidenskab. Andelen af studerende på humaniora på Handelshøjskolen i København er faldet i perioden 2007-2009, er andelen af studerende på samfundsvidenskab omvendt steget i samme periode.

Tabel 3.3.1.1: Antal studerende på universiteterne i 2009 fordelt på universiteter og universiteternes andel af universitetsstuderende

	KU	AU	SDU	RUC	AAU	HHK	DTU	ITU	I alt
Universitetsstuderende	35.319	29.069	13.299	7.512	10.067	13.057	4.560	1.046	113.929
Andel af universitetsstuderende	31%	26%	12%	7%	9%	11%	4%	1%	100%
Øvrige videregående uddannelser	354	575	1.194		668		1.778		4.569
I alt	35.673	29.644	14.493	7.512	10.735	13.057	6.338	1.046	118.498

Kilde: Beregninger udført af Universitets- og Bygningsstyrelsen på baggrund af data fra Danmarks Statistik.

Anm: Antal studerende er pr. 1. oktober. Universitetsstuderende omfatter uddannelser, der er under Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling.

Tabel 3.3.1.2: Antal studerende på Handelshøjskolen i København fordelt på hovedområder, 2007-2009

	2007	2008	2009
Humaniora	2.422	2.341	2.033
Naturvidenskab			
Samfundsvidenskab	10.235	10.673	11.024
Sundhedsvidenskab			
Teknisk videnskab			
I alt universitetsuddannelser	12.657	13.014	13.057
<i>Indeks</i>	<i>100</i>	<i>103</i>	<i>103</i>
Videregående uddannelser på Handelshøjskolen i København, der ikke er under VTU	0	0	0
Alle universiteter (kun uddannelser under VTU)	110.990	111.717	113.929
<i>Indeks</i>	<i>100</i>	<i>101</i>	<i>103</i>

Kilde: Beregninger udført af Universitets- og Bygningsstyrelsen på baggrund af data fra Danmarks Statistik.

Anm: Antal studerende er pr. 1. oktober. Tallet for alle universiteter omfatter uddannelser, der hører under Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling.

3.3.2 Tilgang

Tilgangen til bacheloruddannelserne på Handelshøjskolen i København var i 2009 på 2.192 studerende. Dette er et fald på 10 procent i forhold til 2007. Tilgangen for alle universiteterne samlet var i samme periode uændret, *jf. tabel 3.3.2.1*.

Fordelt på hovedområde er tilgangen til samfundsvidenskab på Handelshøjskolen i København steget i perioden 2007-2009, mens tilgangen til humaniora i samme periode er mere end halveret.

>

Tabel 3.3.2.1: Tilgang til Handelshøjskolen i København fordelt på hovedområder, 2007-2009

	2007	2008	2009
Humaniora	635	497	297
Naturvidenskab			
Samfundsvidenskab	1.792	1.636	1.895
Sundhedsvidenskab			
Teknisk Videnskab			
I alt	2.427	2.133	2.192
<i>Indeks</i>	<i>100</i>	<i>88</i>	<i>90</i>
Videregående uddannelser på Handelshøjskolen i København, der ikke er under VTU	0	0	0
Alle Universiteter	19.790	17.477	19.699
<i>Indeks</i>	<i>100</i>	<i>88</i>	<i>100</i>

Kilde: Beregninger udført af Universitets- og Bygningsstyrelsen på baggrund af data fra Danmarks Statistik.

Tallene viser antallet af studerende, der blev indskrevet på en uddannelse i perioden 1. oktober året før til 30.

september i det pågældende år. Tallene for "Alle universiteter" omfatter uddannelser under Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling.

3.3.3 Frafald og gennemførelse

Andelen af studerende på Handelshøjskolen i København, som er ophørt på første år af deres bacheloruddannelse, er faldet fra 21 procent i 2007 til 20 procent i 2009, *jf. tabel 3.3.3.1*. I samme periode er andelen af studerende, som er ophørt på første år af deres bacheloruddannelse på universiteterne samlet set faldet fra 19 procent i 2007 til 16 procent i 2009.

Humaniora har på Handelshøjskolen i København haft et fald i andelen af studerende, som er ophørt på første år af deres bacheloruddannelse i perioden 2007-2009, mens andelen på samfundsvidenskab i samme periode har været uændret.

Tabel 3.3.3.1: Procent frafaldne på første år for bachelorstuderende på Handelshøjskolen i København, 2007-2009

		2007	2008	2009
Handelshøjskolen i København	Humaniora	24	29	21
	Samfundsvidenskab	20	19	20
	Teknisk /naturvidenskab			
	I alt	21	22	20
Alle universiteter	Humaniora	23	21	17
	Samfundsvidenskab	20	17	17
	Teknisk /naturvidenskab	18	16	15
	Sundhedsvidenskab	7	8	6
	I alt	19	17	16

Kilde: Universitets- og Bygningsstyrelsens beregninger på tal fra Danske Universiteter.

Andelen af bachelorer, der har gennemført på normeret tid plus et år er på Handelshøjskolen i København steget fra 62 procent i 2007 til 65 procent i 2009. Dermed har Handelshøjskolen i København en markant højere andel af gennemførte bachelorer på normeret tid plus et år end gennemsnittet for alle universiteterne samlet set, som var 58 procent i 2009.

>

Tabel 3.3.3.2 Procent gennemførte på normeret tid plus et år for bachelorstuderende på Handelshøjskolen i København, 2007-2009

		2007	2008	2009
Handelshøjskolen i København	Humaniora	49	49	57
	Samfundsvidenskab	66	65	68
	Teknisk /naturvidenskab			
	I alt	62	61	65
Alle universiteter	Humaniora	51	51	53
	Samfundsvidenskab	62	63	62
	Teknisk /naturvidenskab	45	53	55
	Sundhedsvidenskab	61	68	71
	I alt	55	57	58

Kilde: Universitets- og Bygningsstyrelsens beregninger på tal fra Danske Universiteter.

I 2009 var andelen af gennemførte kandidater på normeret tid plus et år på Handelshøjskolen i København 57 procent. Dette er ét procentpoint lavere end gennemsnittet for universiteterne samlet, som er på 58 procent, *jf. tabel 3.3.3.3*. Humaniora på Handelshøjskolen i København har haft en markant stigning i andelen af gennemførte kandidater på normeret tid plus et år fra 34 procent i 2007 og 2008 til 49 procent i 2009. Dermed ligger humaniora på Handelshøjskolen lidt højere end humaniora generelt for alle universiteterne, som ligger på 47 procent i 2009. Samfundsvidenskab har på Handelshøjskolen i København haft en stigning i andelen af gennemførte kandidater på normeret tid plus et år fra 50 procent i 2007 til 58 procent i 2009 og ligger dermed lidt lavere end samfundsvidenskab generelt for alle universiteter, hvor andelen i 2009 var 62 procent.

Tabel 3.3.3.3: Procent gennemførte på normeret tid plus et år for kandidatstuderende på Handelshøjskolen i København, 2007-2009

		2007	2008	2009
Handelshøjskolen i København	Humaniora	34	34	49
	Samfundsvidenskab	50	51	58
	Teknisk /naturvidenskab			
	I alt	48	49	57
Alle universiteter	Humaniora	39	37	47
	Samfundsvidenskab	54	55	62
	Teknisk /naturvidenskab	63	63	63
	Sundhedsvidenskab	69	72	78
	I alt	51	51	58

Kilde: Universitets- og Bygningsstyrelsens beregninger på tal fra Danske Universiteter.

>

3.3.4 Fuldførelsesalder

I 2009 var medianalderen for fuldførte kandidater 27,6 år på Handelshøjskolen i København. Det er ca. et halvt år lavere end den gennemsnitlige medianalder for fuldførte kandidater for alle universiteter, som var 28,1 år, *jf. tabel 3.3.4.1.*

Medianalderen ved fuldførelse har på Handelshøjskolen i København, ligesom for universiteterne samlet set, været stabil i perioden 2007-2009, svarende til alle universiteterne samlet.

Tabel 3.3.4.1: Medianfuldførelsesalder for kandidater på Handelshøjskolen i København fordelt på hovedområder, 2007-2009, år

		2007	2008	2009
Handelshøjskolen i København	Humaniora	28,1	28,1	27,8
	Naturvidenskab			
	Samfundsvidenskab	27,6	27,8	27,6
	Sundhedsvidenskab			
	Teknisk Videnskab			
	I alt	27,7	27,8	27,6
Alle universiteter	Humaniora	29,4	29,5	29,3
	Naturvidenskab	28,3	28,5	28,2
	Samfundsvidenskab	28	27,9	27,9
	Sundhedsvidenskab	28,2	28,3	28,2
	Teknisk Videnskab	26,4	26,5	26,4
		I alt	28,2	28,2

Kilde: Beregninger udført af Universitets- og Bygningsstyrelsen på baggrund af data fra Danmarks Statistik.

3.3.5 Studietid og studieeffektivitet

Den gennemsnitlige studietid for et universitetsforløb var i 2009 5,9 år på Handelshøjskolen i København, mens det var 6,5 år for alle universiteterne, *jf. tabel 3.3.5.1.* Den gennemsnitlige studietid på Handelshøjskolen i København har i perioden 2007-2009 været uændret.

Tabel 3.3.5.1: Gennemsnitlig studietid for et universitetsforløb (bachelor + kandidat), 2007-2009

		2007	2008	2009
Handelshøjskolen i København	Humaniora	6,2	6,3	6,0
	Naturvidenskab			
	Samfundsvidenskab	5,8	5,8	5,9
	Sundhedsvidenskab			
		I alt	5,9	5,9
Alle universiteter	Humaniora	7,2	7,1	7,0
	Naturvidenskab	6,6	6,6	6,6
	Samfundsvidenskab	6,3	6,3	6,3
	Sundhedsvidenskab	6,8	6,6	6,5
	Teknisk videnskab	5,7	5,7	5,5
		I alt	6,6	6,5

Kilde: Beregninger udført af Universitets- og Bygningsstyrelsen på baggrund af data fra Danmarks Statistik.

Studieeffektiviteten kan vurderes ud fra, hvor mange ECTS de studerende udløser om året. Antallet af ECTS pr. ressourceudløsende studerende er i 2009 38,3 på Handelshøjskolen i København, hvilket er færre end det samlede gennemsnit for alle universiteter på 42,0 *jf. tabel 3.3.5.2.*

>

En studerende tæller med i antal ressourceudløsende studerende, uanset om vedkommende er indskrevet hele året. Der vil være personer, som påbegynder uddannelsen i løbet af året, og derfor ikke kan nå at optjene 60 ECTS, selv om vedkommende følger uddannelsen på normeret tid. På samme måde er der nogle, som afslutter uddannelsen i løbet af året. Derfor kan det gennemsnitlige antal ECTS pr. ressourceudløsende studerende ikke blive 60, selvom alle studerende gennemfører deres studier på normeret tid. Et stort antal udvekslingsstuderende eller andre enkeltfagsstuderende, som ikke påtænker at tage 60 ECTS, vil også påvirke det gennemsnitlige antal ECTS pr. ressourceudløsende studerende negativt, selvom alle studerende måtte følge deres studier på normeret tid.

Tabel 3.3.5.2: Gennemsnitligt antal ECTS pr. ressourceudløsende studerende, 2006-2009

	2006	2007	2008	2009
Handelshøjskolen i København	40,1	39,6	37,9	38,3
Alle universiteter	41,7	41,7	40,4	42,0

Kilde: Universitets- og Bygningsstyrelsens beregninger på tal fra Danske Universiteter.

3.3.6 Antal klagesager

Universitets- og Bygningsstyrelsen modtog i 2010 i alt 26 klagesager fra Handelshøjskolen i København.

Tabel 3.3.6.1 Antal klagesager (herunder tilsynssager og dispensationssager)

Institution	2007	2008	2009	2010
Handelshøjskolen i København	18	21	20	26
Alle universiteter	157	171	158	201

Kilde: Beregninger udført af Universitets- og Bygningsstyrelsen på baggrund af egne data for indkomne sager.

Over hele den målte periode fra 2007-2010 udgør klagesagerne fra Handelshøjskolen i København ca. 12,4 procent af det samlede antal klagesager. Klagesagerne fra Handelshøjskolen i København udgør i 2010 12,9 procent af det samlede antal klagesager. Til sammenligning udgør de studerende på Handelshøjskolen i København ca. 11 procent af det samlede antal universitetsstuderende.

3.3.7 Konklusion

Antallet af studerende på Handelshøjskolen i København er steget med tre procent i perioden 2007 – 2009, mens tilgangen til bacheloruddannelserne på Handelshøjskolen i København er faldet 10 procent i perioden 2007-2009. Alle studerende findes på humaniora og samfundsvidenskab.

Andelen af studerende på Handelshøjskolen i København, som er ophørt på første år af deres bacheloruddannelse, er i perioden 2007-2009 højere end gennemsnittet for alle universiteter. Samtidig er der i perioden 2007 – 2009 markant flere bachelorstuderende på Handelshøjskolen i København, der gennemfører på normeret tid plus et år, end gennemsnitligt for alle universiteter.

Handelshøjskolen i København har i perioden 2007-2009 haft en gennemsnitlig studietid, der var ca. et halvt år lavere end gennemsnittet.

Handelshøjskolen i København bemærker, at universitetet påvirkes væsentligt af størrelsen på taxameteret til de humanistiske og samfundsvidenskabelige uddannelser. Det gennemførte taxameterløft har derfor haft stor betydning for universitetet.

>

Handelshøjskolen i København har besluttet, at taxameterstigningen skal anvendes til at forbedre kvaliteten af uddannelserne. Universitetet konstaterer, at antallet af lærertimer, der bruges på uddannelserne, allerede er steget med ca. 8 procent fra 2009 til 2010, hvilket har betydet flere undervisningstimer, mere vejledning og mere feedback fra undervisere til studerende.

I forbindelse med kapitel 3 om 50 procent målsætningen behandles uddannelsesområdet yderligere.

3.4 Forskning

3.4.1 Midler til forskning

3 procent af de samlede basismidler til forskning går til Handelshøjskolen i København. Handelshøjskolen i København har i perioden fra 2005 til 2011 oplevet en stigning i basismidler til forskning på 5 procent. I samme periode steg basismidlerne for alle universiteterne samlet med 31 procent, *jf. tabel 3.4.1.1.*

Tabel 3.4.1.1: Udvikling i universiteternes basismidler til forskning, mio. kr. (2011-priser) og pct.

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	
							Kr.	Pct.
Københavns Universitet	2.073	2.109	2.263	2.345	2.517	2.563	2.669	34
Aarhus Universitet	1.326	1.309	1.391	1.472	1.635	1.663	1.752	22
Syddansk Universitet	564	561	594	628	704	719	781	10
Roskilde Universitet	213	209	215	217	235	239	235	3
Aalborg Universitet	477	474	507	549	612	638	670	8
Handelshøjskolen i København	231	219	208	219	240	241	243	3
Danmarks Tekniske Universitet	1.068	1.113	1.167	1.256	1.364	1.404	1.455	18
IT-Universitetet i København	81	82	75	78	93	82	84	1
I alt	6.033	6.076	6.420	6.764	7.400	7.548	7.889	100
<i>Indeks</i>	<i>100</i>	<i>101</i>	<i>106</i>	<i>112</i>	<i>123</i>	<i>125</i>	<i>131</i>	
<i>Indeks (Handelshøjskolen i København)</i>	<i>100</i>	<i>95</i>	<i>90</i>	<i>95</i>	<i>104</i>	<i>104</i>	<i>105</i>	

Kilde: FL 2011 og foreløbig TB 2010 pr. 9/12-10.

Handelshøjskolen i København modtog i 2009 2 procent af de samlede eksterne midler til tilskudsfinansieret virksomhed på universiteterne i Danmark, *jf. tabel 3.4.1.2* Handelshøjskolen i København fik samme år 2 procent af midlerne fra danske offentlige kilder, 2 procent af midlerne fra de danske private kilder, 1 procent af EU-midlerne og 0 procent af øvrige midler fra udlandet.

Tabel 3.4.1.2: Eksterne midler til tilskudsfinansieret virksomhed, 2009, tusind kr. og pct.

	Danske offentlige kilder		Danske private kilder		EU-midler		Øvrige midler fra udlandet		I alt	
	Kr.	Pct.	Kr.	Pct.	Kr.	Pct.	Kr.	Pct.	Kr.	Pct.
Københavns Universitet	814.144	29	498.196	40	107.446	22	74.622	29	1.494.407	31
Aarhus Universitet	865.157	31	304.751	24	89.985	18	96.541	37	1.356.434	28
Syddansk Universitet	197.028	7	172.886	14	38.412	8	24.057	9	432.383	9
Roskilde Universitet	75.742	3	9.783	1	9.365	2	3.804	1	98.694	2
Aalborg Universitet	174.903	6	77.062	6	45.853	9	5.928	2	303.746	6
Danmarks Tekniske Universitet	567.641	21	151.430	12	198.506	40	54.657	21	972.234	20
Handelshøjskolen i København	58.489	2	29.461	2	5.872	1	422	0	94.243	2
IT-Universitetet i København	15.666	1	1.355	0	65	0	18	0	17.104	0
Universiteterne i alt	2.768.769	100	1.244.923	100	495.503	100	260.050	100	4.769.246	100

Kilde: Danske Universiteters statistiske beredskab.

>

I alt har Handelshøjskolen i København haft en stigning i de samlede eksterne midler fra 2008 til 2009 på 2 procent, hvilket er 6 procentpoint under stigningen for alle universiteter samlet set. Stigningen på Handelshøjskolen i København skyldes en stigning i midler fra danske offentlige kilder og danske private kilder på hhv. 3 og 7 procent, mens der er sket et fald i EU-midlerne og øvrige midler fra udlandet på hhv. 24 og 32 procent *jf. tabel 3.4.1.3*.

Handelshøjskolen i København finder, at universitetets udfordringer vedrørende tiltrækning af eksterne midler delvist kan tilskrives universitetets relativt få basismidler til forskning, *jf. tabel 3.4.1.1.*, idet medfinansiering – og dermed anvendelse af basismidler – typisk er en præmis for at tiltrække nye eksterne bevillinger. Det gælder både offentlige kilder, men også private kilder, hvor der sjældent bevilges overhead, og som derfor via indirekte omkostninger også giver træk på basismidlerne.

Tabel 3.4.1.3: Eksterne midler til tilskudsfinansieret virksomhed, 2007- 2009, løbende priser

		2007	2008	2009	Procentvis ændring 2008-2009
HHK	Danske offentlige kilder	39.683	56.888	58.489	3
	Danske private kilder	23.395	27.551	29.461	7
	EU-midler	8.701	7.686	5.872	-24
	Øvrige midler fra udlandet	685	616	422	-32
	I alt	72.464	92.701	94.243	2
Alle universiteter	Danske offentlige kilder	2.108.562	2.579.689	2.768.769	7
	Danske private kilder	842.778	1.121.144	1.244.923	11
	EU-midler	468.102	439.643	495.503	13
	Øvrige midler fra udlandet	252.280	282.388	260.050	-8
	I alt	3.671.722	4.422.864	4.769.246	8

Kilde: Danske Universiteters statistiske beredskab.

Handelshøjskolen i København bemærker endvidere, at faldet i EU-midler fra 2008 til 2009 delvist kan tilskrives, at midler til uddannelse ikke indgår i tabellen. Derimod er kun kilder til forskning inkluderet i tabellen. EU-midler for alle universiteter er dog steget fra 2008 til 2009.

Handelshøjskolen i København har i sin udviklingskontrakt for 2008-2010 opstillet mål for tiltrækningen af EU-midler. Målet er i alle årene 5 mio. kr. I 2010 blev resultatet knap 11 mio. kr. Handelshøjskolen i København har i hele perioden 2008-2010 opfyldt universitetets mål, *jf. tabel 3.4.1.4*.

Tabel 3.4.1.4: Mål for tiltrækning af EU-midler, mio. kr.

	2008	2009	2010
Mål	5	5	5
Resultat	8	6	11*

Kilde: Handelshøjskolen i Københavns årsrapport 2008 og 2009 samt Handelshøjskolen i Københavns Udviklingskontrakt 2008-2010.

* Oplyst af Handelshøjskolen i København.

Handelshøjskolen i København oplyser, at universitetet de sidste fire år har gjort en fokuseret indsats for at tiltrække flere EU-midler, hvilket har resulteret i en fordobling

>

af antallet af årlige ansøgninger samt en stigning i hjemtagne bevillinger i 2010, jf. tabel 3.4.1.4.

3.4.2 International rekruttering af personale

Ved 26 procent af ansættelserne af videnskabeligt personale på Handelshøjskolen i København i 2007-2009 blev stillingen besat med en person, som umiddelbart før var ansat i udlandet. På universiteterne samlet set var det tilfældet i 21 procent af ansættelserne, jf. tabel 3.4.2.1.

Tabel 3.4.2.1: Ansættelser af videnskabeligt personale 2007-2009, hvor den ansatte umiddelbart før ansættelsen var ansat i udlandet og andel af de samlede ansættelser

	Professor		Lektor		Adjunkt		I alt	
	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.
Handelshøjskolen i København	25	29	11	15	25	30	61	26
Alle universiteter	83	13	144	13	484	30	711	21

Kilde: Fornyelse i forskerstaben. Forskerpersonale og forskerrekruttering på danske universiteter 2007-2009, Bertel Ståhle, UNI-C.

Handelshøjskolen i København bemærker, at universitetet rekrutterer en højere andel af VIP'er fra udlandet end de øvrige universiteter, og at en højere andel af disse VIP'er fra udlandet end ved de andre universiteter er professorer (29 procent på Handelshøjskolen mod 13 procent på de andre universiteter samlet set), jf. tabel 3.4.2.1. Handelshøjskolen i København vurderer, at det i flere tilfælde er nødvendigt at kunne tilbyde et professorat i de samfundsvidenskabelige stillinger for at kunne tiltrække dygtige ansatte fra udlandet, da de typisk kan få gode jobtilbud fra det private arbejdsmarked. Universitetet benytter dette virkemiddel for at opfylde universitetets mål om internationalisering af forskerstaben.

Handelshøjskolen i København oplyser, at universitetet lægger vægt på både at sende universitetets egne forskere på gæsteophold i udlandet samt på at modtage udenlandske gæsteforskere. Universitetet oplyser, at det i 2010 har opfyldt sit mål i udviklingskontrakten for dette område.

3.4.3 Internationale ranglister

Handelshøjskolen i København optræder på en række forskellige internationale ranglister. Nogle er rettet mod uddannelser, andre mod forskning, og atter andre fokuserer på et bestemt fagområde. Derudover deltager Handelshøjskolen i København i rankings, som fokuserer på institutionens reputation og performance inden for et specifikt område. Fælles for de rankings, som Handelshøjskolen i København deltager i, er, at de sammenligner business schools – til forskel fra eksempelvis THE universitetsrangliste, som sammenligner universiteter i mere traditionel forstand. Det betyder, at Handelshøjskolen i København som oftest ikke er at finde på de mere traditionelle universitetsranglister, som nogle af de øvrige danske universiteter optræder på, *jf. tabel 3.4.3.1 og tabel 3.4.3.2.*

Tabel 3.4.3.1 Universiteternes placering på fire udvalgte ranglister, 2010

	Quacquarelli Symonds (QS) 2010 Verden	Times Higher Education (THE) 2010 Verden	Times Higher Education (THE) 2010 Europa	Academic Ranking of World Universities (ARWU) 2010 Europa	Leiden Ranking Crown Indicator 2010 Europa (100 største)	Leiden Ranking Crown Indicator 2010 Europa (250 største)	Leiden Ranking Crown indicator 2010 Verden (500 største)
Københavns Universitet	45	177	70	7	27	39	140
Aarhus Universitet	84	167	62	32	29	44	149
Danmarks Tekniske Universitet	141	122	36	57-75	7	12	77
Syddansk Universitet	298	243	102	124-168		41	142
Aalborg Universitet	451-500	338	144				
Roskilde Universitet							
Handelshøjskolen i København							
IT-Universitetet							

Kilde: QS: www.topuniversities.com, THE: www.timeshighereducation.co.uk, ARWU: www.arwu.org og Leiden: www.socialsciences.leiden.edu/cwts/products-services/leiden-ranking-2010-cwts/

På uddannelsesområdet deltager Handelshøjskolen i København i Financial Times' årlige ranking af Masters in Management uddannelser, herunder CEMS uddannelsen, samt i den årlige EMBA ranking. På baggrund heraf opstiller Financial Times desuden en European Business School Ranking.

Handelshøjskolen i København's forskning blev i 2008 ranket i artiklen "Global Contest in the Production of Business Knowledge", Long Range Planning no 41, 2008, se tabel 3.4.3.2. Området International Business blev i artiklen "International Business Research: Trends and School Rankings", International Business Review (no 15, 2006), ranket som nummer to i verden.

EDUNIVERSAL laver årligt en ranking baseret på skolernes reputation blandt 1.000 dekaner. I 2009 blev Handelshøjskolen i København placeret som nummer 3 i verden efter Harvard Business School og London Business School.

Tabel 3.4.3.2 Placeringer på udvalgte internationale ranglister for Handelshøjskolen i København

Rangliste	Institution/Kilde	År	Placering	Geografisk område
Masters in Management	Financial Times	2010	22	Verden
EMBA	Financial Times	2010	47	Verden
EMBA	Financial Times	2010	21	Europa
European Business Schools	Financial Times	2010	23	Europa
Full time MBA	Wall Street Journal	2009	12	Verden
Full time MBA	The Economist	2010	98	Verden
Full time MBA	The Economist	2010	35	Europa
CEMS MIM	Financial Times	2010	2	Europa
Business School Research Ranking	UTD Top 100	2010	94	Verden
Business School Research Rankings	UTD Top 100	2010	6	Europa
HHK's Forskning	Long Range Planning	2008	93	Verden
HHK's Forskning	Long Range Planning	2008	26	uden for USA
HHK's Forskning	Long Range Planning	2008	11	Europa
International Business	International Business Review	2006	2	Verden
Corporate Social Responsibility	Aspen Institute	2009-2010	63	Verden
Corporate Social Responsibility	Aspen Institute	2009-2010	8	Europa
Reputation generelt	EDUNIVERSAL	2010	3	Verden
Videnspredning via Web	Business School Webometrics	2009	3	Verden
Business School Ranking	QS Top Business Schools in Europe	2010	17	Europa

Kilde: www.cbs.dk.

3.4.4 Konklusion

Basismidlerne til forskning til Handelshøjskolen i København er mellem 2005 og 2010 steget med 5 procent. I samme periode steg basismidlerne for alle universiteterne samlet med 31 procent.

I alt har Handelshøjskolen i København fra 2008-2009 haft en stigning i hjemtaget af eksterne forskningsmidler på 2 procent, hvilket er mindre end stigningen for alle universiteter samlet set på 8 procent. Handelshøjskolen i København oplevede i 2009 en stigning i midler fra danske offentlige og private kilder.

Handelshøjskolen i København finder, at universitetets udfordringer vedrørende tiltrækning af eksterne midler delvist kan tilskrives universitetets ifølge dets opfattelse relativt få basismidler til forskning, jf. tabel 3.4.1.1., da medfinansiering – og dermed anvendelse af basismidler – typisk er en præmis for at tiltrække nye eksterne bevillinger.

Handelshøjskolen i København bemærker, at universitetet i fremtiden vil have øget fokus på at hjemtage eksterne midler fra både offentlige og private kilder. Dette vil blandt andet ske ved at centralisere forskningssupport, både pre- og postaward, og der vil medio 2011 blive oprettet et "Office for external affairs", som vil sætte fokus på hjemtagning af private midler fra virksomheder.

Ved 26 procent af ansættelserne af videnskabeligt personale på Handelshøjskolen i København i 2007-2009 blev stillingen besat med en person, som umiddelbart før var ansat i udlandet. På universiteterne samlet set var det tilfældet i 21 procent af ansættelserne.

>

Handelshøjskolen i København er ikke at finde på de mere traditionelle universitetsranglister, som nogle af de øvrige danske universiteter optræder på, men på uddannelsesområdet deltager Handelshøjskolen i København i Financial Times' årlige ranking af Masters in Management uddannelser, herunder CEMS uddannelsen, samt i den årlige EMBA ranking. På baggrund heraf opstiller Financial Times desuden en European Business School Ranking.

3.5 Videnspredning

3.5.1 Åben- og deltidsuddannelse

Handelshøjskolen i Københavns aktiviteter inden for åben- og deltidsuddannelse bestod i 2009 af 6.937 betalende studerende, 1.557 årselever¹ og 1.196 færdiguddannede med en afsluttet master- eller diplomuddannelse, *jf. tabel 3.5.1.1*. Danske Universiteter har ikke opgjort antallet af betalende studerende for 2009, så det har ikke været muligt at beskrive udviklingen for denne indikator for universitetssektoren som helhed.

Handelshøjskolen i København har oplevet en kraftig stigning i antallet af betalende studerende fra 2005 til 2009. I perioden 2005-2009 har Handelshøjskolen i København oplevet et lille fald på syv procent i antallet af årselever, som er lidt mere, end det fald sektoren som helhed har haft på fem procent i perioden.

Handelshøjskolen i København har fra 2005-2009 ligeledes oplevet en kraftig stigning på 69 procent i antallet af studerende, der har færdiggjort en master- eller diplomuddannelse, som er mere end stigningen i sektoren på 31 procent i samme periode som helhed har oplevet, *jf. tabel 3.5.1.1*.

Tabel 3.5.1.1: Antal studerende i deltids- og åben uddannelse 2005-2009

		2005	2006	2007	2008	2009	Procentvis ændring 2005-2009
Handelshøjskolen i København	Antal betalende studerende	3.223	4.812	5.279	6.189	6.937	115
	Antal årselever	1.672	1.565	1.523	1.456	1.557	-7
	Antal færdiguddannede på hele uddannelser (master og diplom)	706	745	754	626	1.196	69
Alle universiteter	Antal betalende studerende	18.276	21.048	22.420	23.724	-	-
	Antal årselever	6.339	5.629	6.022	5.715	6.051	-5
	Antal færdiguddannede på hele uddannelser (master og diplom)	2.426	2.420	2.501	2.690	3.171	31

Kilde: Danske Universiteters statistiske beredskab – tabel F.6.1.-F.6.3. "Betalende studerende" for 2009 stammer fra Handelshøjskolen i Københavns årsrapport, da nøgletallet er udgået af Danske Universiteters statistiske beredskab.

¹ På deltidsuddannelserne bruges begrebet årselever i stedet for studenterårsværk (STÅ). Årsagen er en forskel i måden tallet opgøres på. Årselever er betalende studerende vægtet efter omfang af uddannelsen

Handelshøjskolen i København bemærker, at væksten i åben- og deltidsuddannelse, herunder i antallet af færdiguddannede, især skyldes vækst på universitetets fleksible masteruddannelser, hvor deltagerne kan tage et modul af gangen, f.eks. skat og public governance. Især deltagerantallet på Master of Public Governance er steget betydeligt, hvilket universitetet vurderer formentlig delvist skyldes et relativt stort offentligt tilskud til deltagerne. Handelshøjskolen i København forventer ikke fortsat vækst i universitetets åben- og deltidsuddannelse generelt, da markedet vurderes at være presset, og det offentlige tilskud til Master of Public Governance kan tænkes at bortfalde. Universitetet forventer dog en vækst på HD-uddannelserne.

Handelshøjskolen i København havde på åben- og deltidsuddannelser i 2009 en andel på 25,7 procent af universiteternes samlede antal årselever og 37,7 procent af de færdiguddannede på hele uddannelser, *jf. tabel 3.5.1.2.*

Tabel 3.5.1.2: Handelshøjskolen i Københavns andel af danske universiteters samlede antal studerende i åben- og deltidsuddannelser 2005-2009, procent

	2005	2006	2007	2008	2009
Antal betalende studerende	17,6	22,9	23,5	26,1	-
Antal årselever	26,4	27,8	25,3	25,5	25,7
Antal færdiguddannede på hele uddannelser (master og diplom)	29,1	30,8	30,1	23,3	37,7

Kilde: Beregninger foretaget af Universitets- og Bygningsstyrelsen på baggrund af data i tabel 3.5.1.1.

Handelshøjskolen i Københavns andel af de danske universiteters samlede deltidsuddannelsesaktiviteter målt ved deltagerbetalingen var i 2009 på 35 procent, hvilket er et fald på ca. 2 procentpoint i forhold til 2005, *jf. tabel 3.5.1.3.*

Universitetets samlede deltagerbetaling er dog steget markant med 50 procent fra 2005 til 2009 fra 80,1 mio. kr. i 2005 til 120,2 mio. kr. i 2009.

Tabel 3.5.1.3: Universitetets samlede deltagerbetaling ved deltidsuddannelser 2005-2009, 1.000 kr. og procent.

		2005	2006	2007	2008	2009
Handelshøjskolen i København	Deltagerbetaling, 1.000 kr.	80.081	88.609	99.473	105.759	120.219
	Deltagerbetaling, universitets andel af danske universiteters samlede deltagerbetaling, procent	37	36	33	34	35
Alle universiteter	Deltagerbetaling, 1.000 kr.	215.822	248.910	300.819	309.747	341.029

Kilde: Danske Universiteters statistiske beredskab – tabel A.1.2.B.

Handelshøjskolen i København har i sin udviklingskontrakt for 2008-2010 opstillet en række mål for efter- og videreuddannelse. Målene vedrører antallet af årselever, antallet af betalende personer, deltagerbetaling på executive master og diplom, antal kurser udbudt og antal udbudte kursusdage. Handelshøjskolen i København har stort set opfyldt målene, hvor målene i 2009 for 'deltagerbetaling executive master' på 56,7 mio. kr, 'antal kurser udbudt' på 64 kurser og 'antal kursusdage' på 288 dage dog ikke blev opfyldt, *jf. tabellerne 3.5.1.4-3.5.1.6.*

Tabel 3.5.1.4: Handelshøjskolen i Københavns mål for efter- og videreuddannelse 2008-2010, antal årselever og betalende personer

	2008		2009		2010	
	Antal årselever	Antal betalende personer	Antal årselever	Antal betalende personer	Antal årselever	Antal betalende personer
Mål	1340	6100	1340	6200	1400	6500
Resultat	1456	6189	1557	6937	1.615	7.887

Kilde: Handelshøjskolen i Københavns udviklingskontrakt for 2008-2010 og Handelshøjskolen i Københavns årsrapport 2008 og 2009.

Tabel 3.5.1.5: Handelshøjskolen i Københavns mål for efter- og videreuddannelse 2008-2010, deltagerbetaling executive master og diplom (mio. kr.)

	2008		2009		2010	
	Executive Master	Diplom	Executive Master	Diplom	Executive Master	Diplom
Mål	46,7	42,7	56,7	44,6	59,2	47,8
Resultat	49,7	55,2	50,8	63,2	55,5	69,2

Kilde: Handelshøjskolen i Københavns udviklingskontrakt for 2008-2010 og Handelshøjskolen i Københavns årsrapport 2008 og 2009.

Tabel 3.5.1.6: Handelshøjskolen i Københavns mål for efter- og videreuddannelse 2008-2010, antal kurser udbudt og antal kursusdage

	2008		2009		2010	
	Antal kurser udbudt	Antal kursusdage	Antal kurser udbudt	Antal kursusdage	Antal kurser udbudt	Antal kursusdage
Mål	53	251	64	288	75	325
Resultat	58	278	49	244	62	262

Kilde: Handelshøjskolen i Københavns udviklingskontrakt for 2008-2010 og Handelshøjskolen i Københavns årsrapport 2008 og 2009.

3.5.2 Samarbejde med omverdenen

Handelshøjskolen i København har fastsat mål i universitetets udviklingskontrakt for 2008-2010 vedrørende deltagelse i den offentlige debat. Det drejer sig om målene antal besøg på experts@CBS, antal presseklip, der citerer forskere, ledere og studerende fra Handelshøjskolen i København som eksperter, antal artikler i kategorien ”Andet/formidlingsartikler” i CBS Research samt antal formidlingsarrangementer.

Handelshøjskolen i København nåede ikke målene ”Antal besøg på Experts@CBS” i 2009 og ”formidlingsarrangementer” i 2008 og 2009. Handelshøjskolen i København har oplevet en markant stigning fra 2009 til 2010 i antallet af besøg på Experts@CBS, men når ikke helt målet for 2010. Universitetet fornyer i 2010 sin hjemmeside, og der arbejdes blandt andet på en mere tilgængelig og overskuelig Experts@CBS. Handelshøjskolen i København oplyser endvidere, at universitetet nåede sit mål for antal presseklip i 2010.

Universitetet oplyser, at det har øget antallet af artikler i kategorien ”andet/formidlingsartikler” fra 2009-2010, og at universitetet opfylder målet for antal formidlingsarrangementer i 2010.

Tabel 3.5.2.1: Handelshøjskolen i Københavns mål for antal besøg på Experts@CBS og antal presseklip

		2008	2009	2010
Antal besøg på Experts@CBS	Mål	86.493	103.246	120.000
	Resultat		73.766	109.926
Antal presseklip	Mål	5.714	6.157	6.600
	Resultat	8.552	8.575	6.615

Kilde: Handelshøjskolen i Københavns udviklingskontrakt for 2008-2010 og Handelshøjskolen i Københavns årsrapport 2008 og 2009.

Tabel 3.5.2.2: Handelshøjskolen i Københavns mål for antal artikler i kategorien "Andet/formidlingsartikler" i CBS Research og antal formidlingsarrangementer

		2008	2009	2010
Antal artikler	Mål	1.063	1.132	1.200
	Resultat	1.904	2.221	2.871
Formidlingsarrangementer	Mål	244	260	275
	Resultat	201	259	286

Kilde: Handelshøjskolen i Københavns udviklingskontrakt for 2008-2010 og Handelshøjskolen i Københavns årsrapport 2008 og 2009.

Inden for kommercialisering er det tydeligt, at Handelshøjskolen i København udelukkende driver forskning inden for de humanistiske og samfundsvidenskabelige områder. Derfor er Handelshøjskolen i København ikke med i Forsknings- og Innovationsstyrelsens årlige kommercialiseringsstatistik, der omfatter patentaktive forskningsinstitutioner.

Handelshøjskolen i København oplyste ved sidste møderunde, at der på Handelshøjskolen i Københavns forskningsområder sker en kommerciel udnyttelse af forskningsresultater, men at denne udnyttelse ofte har karakter af uformelle samarbejder og netværk. Handelshøjskolen i København oplyste, at universitetet opprioriterede indsatsen på dette område ved at synliggøre og styrke den kommercielle udnyttelse af forskningen. Handelshøjskolen i København havde igangsat et internt arbejde omkring sponsorater/donationer, hvori der blandt andet indgik en vurdering af mulighederne for at øge indtægterne fra kommercialisering. Handelshøjskolen i København deltog desuden i arbejdsgrupper og tænketanke i DEA-regi, f.eks. Human Research Hub initiativet, der skulle bringe humanistisk forskning og erhvervslivet tættere sammen. Handelshøjskolen i København planlagde en fornyelse og styrkelse af Corporate Partnership-programmet, som har til formål at udvikle tætte relationer til erhvervslivet og offentlige partnere. I den forbindelse så universitetet også på mulighederne for at styrke kommercialiseringen af Handelshøjskolen i Københavns videnprodukter.

Handelshøjskolen i København oplyser, at universitetet siden sidste møde har iværksat en række initiativer for at styrke den kommercielle interesse for og udnyttelse af forskningen, hvilket også er en målsætning, der med vægt indgår i universitetets strategi. Initiativerne sigter på at identificere erhvervslivets behov for universitetets viden, udvikle platforme og netværk for kontakter og videnoverførsel samt facilitere konkrete samarbejdsprojekter

Endvidere har Handelshøjskolen i København lanceret et nyt partnerskabskoncept, som sigter mod et bredt netværk af store og mellemstore virksomheder med henblik på at sikre videnoverførsel og knytte disse virksomheder tættere til universitetet.

>

Handelshøjskolen i København har i sin udviklingskontrakt for 2008-2010 sat mål for samarbejdet med omverdenen. Der er konkret sat mål for antallet af indskrevne/tildelte grader til erhvervsfinansierede ph.d. og DBA (Doctor of Business Administration), antallet af studerende på internship i virksomheder og organisationer, antal alumni tilmeldte til Alumni Forum og bestyrelsesposter i virksomheder, som indehaves af faste forskere ved Handelshøjskolen i København.

Handelshøjskolen i København nåede i 2009 ikke målene for erhvervsfinansierede ph.d. og DBA (Doctor of Business Administration) (Indskrevne/ Grader) og antal internship, men universitetet nåede målene for de øvrige indikatorer, *jf. tabellerne 3.5.2.3-3.5.2.4.*

Handelshøjskolen i København oplyser, at fastsættelsen af måltallene vedr. erhvervsfinansierede ph.d. og DBA for 2008 og frem var baseret på en positiv erfaring med DBA-programmet i 2005 og især 2006. Efterfølgende har tilgangen været minimal, og DBA-programmet er nu lukket.

Tabel 3.5.2.3: Handelshøjskolen i Københavns mål for samarbejdet med omverdenen, indskrevne og tildelte grader til erhvervsfinansierede ph.d. og DBA

		2008	2009	2010
Erhvervsfinansierede ph.d. og DBA (Indskrevne/ Grader)	Mål	60/6	66/6	69/7
	Resultat	64/7	59/6	56/14
Internship	Mål	312	390	468
	Resultat	312	352	-

Kilde: Handelshøjskolen i Københavns udviklingskontrakt for 2008-2010 og Handelshøjskolen i Københavns årsrapport 2008, 2009 og 2010.

Tabel 3.5.2.4: Handelshøjskolen i Københavns mål for samarbejdet med omverdenen, antal alumni tilmeldte til Alumni Forum og bestyrelsesposter, som indehaves af faste forskere ved Handelshøjskolen i København (i virksomheder)

		2008	2009	2010
Alumni	Mål	4.973	5.236	5.500
	Resultat	5.183	4.873	5.022
Bestyrelsesposter	Mål	65	65	65
	Resultat	115	134	137

Kilde: Handelshøjskolen i Københavns udviklingskontrakt for 2008-2010 og Handelshøjskolen i Københavns årsrapport 2008 og 2009.

Handelshøjskolen i København har i sin udviklingskontrakt for 2008-2010 opstillet mål for samarbejdet med professionshøjskolerne. Det er Handelshøjskolen i Københavns mål at indgå tre samarbejdsaftaler med tre københavnske CVU'er. I 2009 havde universitetet to aftaler, hvilket Handelshøjskolen i København oplyser skyldes, at CVU'erne er fusioneret til professionshøjskoler, hvor universitetet har samarbejdsaftaler med både Metropol og UCC, *jf. tabel 3.5.2.5.*

Tabel 3.5.2.5: Handelshøjskolen i Københavns mål for samarbejde med professionshøjskolerne, antal samarbejdsaftaler

	2008	2009	2010
Mål	Gennemført tre samarbejdsaftaler med tre københavnske CVU'er		
Resultat	To samarbejdsaftaler	To samarbejdsaftaler	-

Kilde: Handelshøjskolen i Københavns udviklingskontrakt for 2008-2010 og Handelshøjskolen i Københavns årsrapporter 2008 og 2009.

3.5.3 Konklusion

Handelshøjskolen i København har i perioden 2005-2009 haft en kraftig stigning på 115 procent i antallet af betalende studerende og ligeledes en stigning på 69 procent i antallet af færdiguddannede på hele uddannelser, mens universitetet har oplevet et lille fald på syv procent i antallet af årselever. Til sammenligning har alle universiteterne som helhed i samme periode oplevet en stigning på 31 procent i antallet af færdiguddannede på hele uddannelser og et fald i antal årselever på fem procent.

Handelshøjskolen i Københavns andel af sektorens samlede deltagerbetaling ved deltidsuddannelser er faldet fra 37 procent i 2005 til 35 procent i 2009. Universitetets samlede deltagerbetaling steg dog i samme periode med 50 procent fra 80,8 mio. kr. i 2005 til 120,2 mio. kr. i 2009.

Handelshøjskolen i København har i 2008 og 2009 stort set opfyldt sine mål i udviklingskontrakten for 2008-2010 vedrørende efter- og videreuddannelsesaktiviteter.

Handelshøjskolen i København har ligeledes opnået næsten alle mål for deltagelse i den offentlige debat og næsten alle mål for samarbejde med omverdenen.

Handelshøjskolen i København havde som mål at indgå tre samarbejdsaftaler med CVU'er i København. I 2009 havde universitetet indgået to samarbejdsaftaler, hvilket imidlertid skyldes, at CVU'erne er fusioneret til professionshøjskoler, hvor universitetet har samarbejdsaftaler med både Metropol og UCC.

3.6 Fysiske rammer

3.6.1 Bygningsmasse

Handelshøjskolen i København står udenfor SEA-ordningen, idet Handelshøjskolen i København ejede sine bygninger før SEA-ordningens indførelse. Handelshøjskolen i Københavns bygninger er hovedsageligt lokaliseret ved de 4 tyngdepunkter på henholdsvis Solbjerg Plads, Dalgas Have, Kilen og PorcelænsHAVEN.

Handelshøjskolen i København ejer bl.a. hovedbygningen på Solbjerg Plads på 34.000 m², Kilen på 10.000 m², som blev indviet i 2006, bygningen på Howitzvej 11-13 på 2.700 m², bygningen på Howitzvej 60, som udgør ca. 2.700 m² samt villaerne på Steen Blichers Vej 22 og PorcelænsHAVEN 7, som Handelshøjskolen i København købte 1. januar 2009.

Jeudan A/S ejer bygningen i Dalgas Have, mens de lejede bygninger i PorcelænsHAVEN er ejet af Foreningen til Unge Handelsmænds Uddannelse (FUHU).

Handelshøjskolen i Københavns bruttoareal udgør ca. 110.000 m². Handelshøjskolen i København er meget opmærksom på at kunne tilbyde gode faciliteter til de studerende og ansatte og er derfor meget innovativ indenfor bygningsområdet.

Handelshøjskolen i København planlægger inden for en tidsramme på 10-15 år at erhverve:

- PorcelænsHAVEN nr. 16 og nr. 24
- PorcelænsHAVEN nr. 18 og nr. 20
- PorcelænsHAVEN nr. 26

Den forventede samlede købspris for bygningerne er 466 mio. kr. Handelshøjskolen i København ønsker at erhverve ejendommene af økonomiske årsager, da det på sigt vil være billigere for Handelshøjskolen i København at eje ejendommene end at leje disse.

3.6.2 Status på nybyggeri

Pt. har Handelshøjskolen i København ikke igangsat nybyggerier. Handelshøjskolen i København har allerede på nuværende tidspunkt ikke tilstrækkeligt med lokaler til at kunne dække behovet for undervisnings- og studiefaciliteter. Dette sammenholdt med en forventet stigning i Handelshøjskolen i Københavns aktiviteter gør, at Handelshøjskolen i København forventer at måtte udvide campus.

Handelshøjskolen i København overvejer at opføre nybyggerier inden for den nærmeste fremtid. Handelshøjskolen i København ønsker, at kommende nybyggerier skal være multifunktionelle bygninger, som kan anvendes til både undervisning, forskning og studenteraktiviteter.

3.6.3 Energi

Handelshøjskolen i København har iværksat en række energisparetiltag, som følge af universitetets initiativ ”Grønt Campus”. Energisparetiltagene har i 2009 og 2010 betydet en besparelse på 2,8 mio. kr. Denne besparelse er fremkommet på baggrund af en investering på 1,2 mio. kr. Herudover har energisparetiltagene haft en gavnlig

miljøeffekt, da Handelshøjskolen i København har udledt mindre CO². Der foreligger ikke pt. beregninger på CO²-reduktionen.

I 2011 vil Handelshøjskolen i København danne et ambassadørkorps, bestående af studerende og medarbejdere, for at initiere en ekstra klimaindsats. Derudover planlægger Handelshøjskolen i København at ansætte 50 studerende i et ”Grønt team”, som skal gå forrest i kampen for at nå Handelshøjskolen i Københavns klimamål, der er en reduktion af CO²-udslippet med 40 procent inden 2020, og at universitetet bliver CO²-neutral i 2030. Ansættelsen af ”Det grønne team” realiseres via en bevilling på 390.000 kr. fra Scandic Sustainability Fund.

Endelig vil Handelshøjskolen i København oprette et nyt valgfag indenfor CO²-regnskaber. Handelshøjskolen i København samarbejder i øjeblikket med Danmarks Tekniske Universitet omkring oprettelsen af dette valgfag, som er inspireret af et lignende initiativ på Harvard University.

3.6.4 Konklusion

Handelshøjskolen i København står overfor en vækst i bygningsmassen, der aktuelt og i de kommende år resulterer i et stigende lokalebehov.

Handelshøjskolen i København er i færd med at udarbejde en samlet plan for campusudvikling. Denne plan skal herefter forelægges bestyrelsen. Udviklingen af campus vil skulle tilgodese undervisnings- og forskningsaktiviteter, samt rumme plads til studentersociale formål. Handelshøjskolen i København arbejder på, at alle udvidelser af Handelshøjskolen i Københavns Campus finansieres via eksterne midler.

Handelshøjskolen i København fremlagde i april 2011 et oplæg til bestyrelsen vedrørende køb af byggeret på arealer grænsende op til Handelshøjskolen i Københavns Campus. Der er primært tale om arealer omkring Fasanvej Metrostation ved Solbjerg Campus. De indledende projekter og planlægning forventes at finde sted i 2011-12, bl.a. ved afholdelse af arkitektkonkurrence.

4. Internationalisering af uddannelserne

>

Danske universiteter samarbejder i dag med udenlandske universiteter om uddannelse og forskning. Universiteterne indgår aftaler om udveksling af studerende og samarbejder med udenlandske universiteter om uddannelsesforløb.

Universiteterne har som led i debatten om regelforenkling givet udtryk for, at de gældende regler på området ikke virker efter hensigten, at reglerne er uoverskuelige og hæmmer internationaliseringen samt danske studerendes muligheder for at læse i udlandet.

For yderligere at forbedre rammerne for internationalt samarbejde ændrede Folketinget i juli 2010 universitetsloven. Universiteterne kan nu også udbyde hele uddannelser eller dele af danske uddannelser som udlagt undervisning i udlandet. Endvidere er mulighederne for dansk deltagelse i Erasmus Mundus-kandidatuddannelser forbedret, idet danske studerende kan få udlandsstipendium til ophold i udlandet, og der ikke stilles krav om gensidig udveksling.

Forligspartierne bag universitetsloven aftalte i forbindelse med lovændringen, at der skulle foretages en samlet vurdering af de forskellige typer af internationale uddannelsessamarbejder, som danske universiteter kan indgå i. Som opfølgning herpå har Videnskabsministeren den 10. februar 2011 fremsat et lovforslag om ændring af universitetsloven, som forenkler og ensretter reglerne om internationale uddannelsessamarbejder. Forslaget blev vedtaget af Folketinget den 19. maj 2011.

I det følgende fokuseres på Handelshøjskolen i Københavns aktuelle arbejde med at internationalisere universitetets uddannelser inden for de gældende rammer, herunder universitetets indsats for at alle dimittender opnår globale kompetencer.

4.1 Ud- og indgående studerende på udvekslingsophold

I studieåret 2009/2010 tog 1.083 studerende fra Handelshøjskolen i København på udveksling i udlandet. Dette er en stigning i forhold til de foregående studieår, hvor tallene var henholdsvis 920 og 983 studerende. Handelshøjskolen i Københavns andel af universitetssektorens samlede antal udgående studerende udgør mellem 25-27 procent i perioden 2008-2010, jf. tabel 4.1.1.

Tabel 4.1.1: Udvekslingsstuderende fra danske universiteter, der tager på udveksling i udlandet i perioden 2008-2010 opdelt på universitet, antal og procent

	Udgående 2008		Udgående 2009		Udgående 2010	
	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent
Københavns Universitet	984	27	1.040	27	1.139	29
Aarhus Universitet	780	21	778	20	756	19
Syddansk Universitet	296	8	265	7	298	8
Roskilde Universitet	171	5	234	6	155	4
Aalborg Universitet	353	10	323	8	314	8
Handelshøjskolen i København	920	25	983	26	1.083	27
Danmarks Tekniske Universitet	191	5	201	5	210	5
IT-Universitetet	5	0	6	0	3	0
I alt	3.700	100	3.830	100	3.958	100

Kilde: Universitets- og Bygningsstyrelsen.

Anm: Tabellen viser antal udvekslingsstuderende, der udløser internationaliseringstilskud fra VTU. UVM-studerende på internationale studieophold samt studerende på udlandsstipendieordningen medtages ikke. Tallene er opgjort på studieår.

>

Samtidig med stigningen i udgående udvekslingsstuderende er der sket en stigning i antallet af indgående udvekslingsstuderende fra 1.029 i 2009 til 1.060 i 2010. Handelshøjskolen i Københavns andel af universitetssektorens samlede antal indgående studerende udgør mellem 19-21 procent i perioden 2008-2010, jf. tabel 4.1.2.

Tabel 4.1.2: Internationale udvekslingsstuderende, der tager på udveksling på danske universiteter i perioden 2008-2010 opdelt på universitet, antal og procent

	Indgående 2008		Indgående 2009		Indgående 2010	
	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent
Københavns Universitet	1.471	29	1.690	33	1.795	31
Aarhus Universitet	950	19	990	19	1.206	21
Syddansk Universitet	304	6	260	5	305	5
Roskilde Universitet	182	4	207	4	217	4
Aalborg Universitet	500	10	464	9	528	9
Handelshøjskolen i København	1.036	21	1.029	20	1.060	19
Danmarks Tekniske Universitet	584	12	502	10	626	11
IT-Universitetet	10	410	10	0	8	0
I alt	5.037	100	5.152	100	5.745	100

Kilde: Universitets- og Bygningsstyrelsen.

Anm: Tabellen viser antal udvekslingsstuderende, der udløser internationaliseringsstilskud fra VTU. UVM-studerende på internationale studieophold medtages ikke. Tallene er opgjort på studieår.

Jf. tabel 4.1.1 og 4.1.2 havde Handelshøjskolen i København i 2010 1.083 udgående udvekslingsstuderende og 1.060 indgående udvekslingsstuderende. Dermed havde Handelshøjskolen i København flere udgående udvekslingsstuderende end indgående udvekslingsstuderende. Hermed har Handelshøjskolen i København opfyldt kravet til balance.

Handelshøjskolen i København har opfyldt kravet til balance i udvekslingen ved at øge antallet af udgående udvekslingsstuderende gennem følgende initiativer:

- Arbejde med at eliminere barrierer for udveksling under et motto om, at det skal være let og attraktivt at tage på udveksling. Handelshøjskolen i København oplyser, at en række undersøgelser viser, at den praktiske organisering er den næststørste barriere for udlandsophold (den største er familie og kæreste). Det Internationale Kontor har på den baggrund arbejdet på at gøre organiseringen af udlandsophold så let som mulig – f.eks. via omfattende informationsindsats, individuel vejledning samt sprogtests på Handelshøjskolen i København.
- Der er ”gjort plads” til udlandsophold i planlægningen af studieprogrammer.
- Der er et bredt udbud af partnere og studieprogrammer i udlandet, som matcher alle Handelshøjskolen i Københavns studieretninger, og som giver de studerende attraktive muligheder for udveksling. Handelshøjskolen i København er i stand til at tilbyde alle studerende, som vil på udveksling, en relevant udvekslingsplads.

Handelshøjskolen i København har følgende internationale samarbejder omkring udveksling, i alt ca. 330 partneraftaler, herunder:

- Ca. 160 Erasmus-aftaler
- Norek (Netværk af nordiske handelsskoler)²
- Korea-projektet (4-årigt EU-projekt – ”student and faculty exchange” med Seoul National University og Korea University)
- Øresundsuniversitetet

Handelshøjskolen i København vil gå fra en bred vifte af lette samarbejdsaftaler til nogle få tætte strategiske samarbejder. Handelshøjskolen i København har oplyst, at universitetet er ved at lave et løbende review af udvekslingsaftaler. Handelshøjskolen i København har reduceret antallet af aftaler fra ca. 400 til ca. 330.

I forhold til indgående studerende har Handelshøjskolen i København taget følgende initiativer:

- Arbejdet med brand og omdømme.
- En række internationale og nationale undersøgelser viser, at studerende ikke tager på udlandsophold alene for at få ”an academic experience”, men også for at få en ”international experience”. Begge dele er vigtige i forhold til Handelshøjskolen i Københavns markedsføring og tilrettelæggelse af ophold.
- Boligforhold.
- International Summer University Program (ISUP) tilbydes som supplerende tilbud i udvekslingsaftaler.

Handelshøjskolen i København har ikke ledig kapacitet, som gør det attraktivt at ”fylde op” på ledige pladser med udenlandske studerende.

Handelshøjskolen i København har i udviklingskontrakten for 2008-2010 opstillet mål for udviklingen i antallet af indrejsende på hele uddannelser og egne studerende på udlandsophold. Målet for indrejsende studerende er en stigning på 33 studerende fra 2008 til 2010, og målet for udrejsende studerende er i den tilsvarende periode en stigning på 219 studerende. Målene for indrejsende studerende er dog i hele perioden højere end målene for udrejsende studerende. Målene tilstræber således ikke i sig selv balance mellem antallet af ind- og udrejsende studerende.

Handelshøjskolen i København har i 2008 og 2009 overopfyldt målet for både antallet af indrejsende studerende og antallet af udrejsende studerende, *jf. tabel 4.1.3*.

Opgørelsesmetoden og definitionerne er forskellig i universitetets årsrapport og i ovenstående opgørelse fra Universitets- og Bygningsstyrelsen.

² <http://www.norek.net/wp/>

>

Tabel 4.1.3: Handelshøjskolen i Københavns mål for ind- og udrejsende studerende 2008-2010, antal personer

		2008	2009	2010
Indrejsende studerende	Mål	1.017	1.159	1300
	Resultat	1.036	1.029	
Udrejsende studerende	Mål	881	990	1.100
	Resultat	920	1.000	-

Kilde: Handelshøjskolen i Københavns udviklingskontrakt for 2008-2010 og Handelshøjskolen i Københavns årsrapport 2008 og 2009.

Måltal for indgående og udgående studerende i den eksisterende udviklingskontrakt for 2008-2010 var sat således, at der ikke blev sigtet mod balance, skønt en balance blev realiseret i praksis. I udviklingskontrakten for 2011 er der balance mellem målene (1.100 indgående og udgående studerende).

4.2 Internationale studerende på en hel uddannelse

I 2009 var der på Handelshøjskolen i København 1.419 internationale studerende på en hel bachelor- eller kandidatuddannelse. Det er en stigning siden 2007, hvor der var 1.035. Omkring 11 procent af de studerende, der læser en bachelor- eller kandidatuddannelse på Handelshøjskolen i København, er internationale studerende. På universiteterne samlet set er det 7,6 procent, hvilket således er noget lavere end på Handelshøjskolen i København, jf. tabel 4.2.1.

Tabel 4.2.1: Internationale bachelor- og kandidatstuderende på hel uddannelse på Handelshøjskolen i København, antal og pct.

		2007		2008		2009	
		Antal	Pct. af alle studerende	Antal	Pct. af alle studerende	Antal	Pct. af alle studerende
Handelshøjskolen i København	Humaniora	30	1,2	38	1,6	37	1,8
	Naturvidenskab	-	-	-	-	-	-
	Samfundsvidenskab	1.005	9,8	1.163	10,9	1.382	12,5
	Sundhedsvidenskab	-	-	-	-	-	-
	Teknisk Videnskab	-	-	-	-	-	-
	I alt	1.035	8,2	1.201	9,2	1.419	10,9
Alle universiteter	Humaniora	974	2,6	1.160	3,2	1.342	3,7
	Naturvidenskab	1.127	6,9	1.216	7,4	1.275	7,5
	Samfundsvidenskab	2.786	7,0	2.973	7,3	3.568	8,5
	Sundhedsvidenskab	1.368	13,5	1.382	13,4	1.428	13,6
	Teknisk Videnskab	916	12,0	901	11,8	1.036	12,8
	I alt	7.171	6,5	7.632	6,8	8.649	7,6

Kilde: Beregninger udført af Universitets- og Bygningsstyrelsen på baggrund af data fra Danmarks Statistik.

Ovenstående opgørelse, jf. tabel 4.2.1, viser internationale studerende, som er kommet til Danmark med det formål at studere. Derfor tælles studerende, der har boet i Danmark i lang tid - og som blot har et andet statsborgerskab end dansk - ikke med (jf. OECD's definition). Handelshøjskolen i København kan ikke genskabe tallene, da universitetet ikke har adgang til oplysningerne. Universitetet opgør i stedet studerende med et andet statsborgerskab end dansk, hvilket ikke er sammenligneligt med ovenstående tabel.

Faktaboks: Ændret opgørelsesmetode over internationale studerende på en hel uddannelse

I samarbejde med Danmarks Statistik har Universitets- og Bygningsstyrelsen ændret opgørelsesmetoden til at beregne internationale studerende på en hel uddannelse. I opgørelsen indgår nu studerende, der *ikke* har en ungdomsuddannelse fra Danmark, og som er kommet til Danmark senest ét år inden uddannelsen er påbegyndt. Alene studerende, der ikke er danske statsborgere, tælles med som internationale studerende. Internationale studerende er altså kun en delmængde af antallet af studerende med ikke-dansk statsborgerskab. Blandt andet fordi personer med invalide cpr-numre ikke er talt med som internationale studerende i tidligere opgørelser, er antallet af internationale studerende højere med den nye opgørelsesmetode.

Til forskel fra tidligere opgørelser, medtager den nye opgørelsesmetode personer, som ikke har et validt cpr-nummer, som internationale studerende. Nærmere undersøgelser af disse har påvist, at disse er internationale studerende.

Optaget af internationale studerende, og som konsekvens heraf antallet af internationale studerende, er overestimeret i det nyeste år (2009). Det skyldes, at en del af de internationale studerende, der bliver indskrevet på universiteterne, aldrig kommer i gang med studiet. Disse kan først fjernes fra registrene året efter.

4.3 Handelshøjskolen i Københavns internationaliseringsarbejde

Handelshøjskolen i Københavns internationale samarbejder er beskrevet her:

Internationale samarbejder omkring studier:

- CEMS³, som er et samarbejde mellem førende business skoler og virksomheder primært om uddannelsen M.Sc. in International Management (MIM) (CEMS MIM er nr. 2 på Financial Times rangliste i 2010)
- GLOBE⁴ (Global Learning Opportunities in Business Education), som er et uddannelsessamarbejde med Chinese University of Hong Kong og Kenan-Flagler Business School at the University of North Carolina (Opnået ”Honorable Mention i kategorien ”International Partnerships i 2011 ved Andrew Heiskell Awards for Innovation in International Education, Institute of International Education (IIE))
- Double degree programmer (7, dog har programmerne vigende ansøgetal)

Nye internationale samarbejder på vej:

³ <http://www.cbs.dk/Uddannelser/Kandidat/Kandidatuddannelser/CEMS-Master-s-in-International-Management>

⁴ <http://www.cbs.dk/en/Uddannelser/Bachelor/Bacheloruddannelser/BSc-in-International-Business/Menu/The-Globe-programme/GLOBE/%28language%29/dan-DK>

- Flere double degrees (St Gallen, Sino-Danish Center for Research and Education)
- Opbygning af et tættere strategisk samarbejde med Sauder School of Business ved University of British Columbia (UBC). Samarbejdet skal være med til at styrke Handelshøjskolen i Københavns globale mindset og mobiliteten af studerende og ansatte.

Internationale samarbejder om udveksling, i alt ca. 330 partneraftaler, herunder

- Ca. 160 Erasmus-aftaler
- Norek (netværk af nordiske business skoler)
- Korea-projektet (4-årigt EU-projekt – student and faculty exchange med Seoul National University og Korea University)
- Øresundsuniversitetet

Internationale samarbejder, som anvendes i internationaliseringsarbejdet:

- PIM (Partnership in International Management), konsortium af førende internationale business skoler.
- EFMD (European Foundation for Management Development)⁵, AACSB (Association to Advance Collegiate Schools of Business)⁶, AMBA (Association of MBAs)⁷

Handelshøjskolen i København oplyste ved sidste rundes tilsynsmøde, at Handelshøjskolen i København har et anerkendt brand, der bidrager til fortsat vækst i antallet af gode internationale partnere. Det resulterer i øget søgning fra dygtige udenlandske studerende og forskere. Handelshøjskolen i København har volumen og anerkendt kvalitet til fortsat at stå stærkt i universitetslandskabet som et selvstændigt universitet, både nationalt og internationalt.

4.3.1 Best practice eksempler på internationaliseringsarbejde

Handelshøjskolen i København har med sin nye strategi ambitioner om at styrke sin internationale position inden for forskning og uddannelse.

Et tema i Handelshøjskolen i Københavns nye strategi er udvidelsen af Handelshøjskolen i Københavns globale engagement. Heri ligger blandt andet, at Handelshøjskolen i København vil prioritere forskellige regioner i verden og udvikle stærkere, udvalgte partnerskaber i overensstemmelse med de strategiske mål.

Handelshøjskolen i Københavns nye strategi skal påvirke internationaliseringsarbejdet i retning af:

- Færre partnere.
- Generelt løft af niveauet for partnere – kvalitetssikringsarbejdet, som har stået på i nogle år intensiveres. F.eks vil partnere, der sender studerende som semester efter semester performer for dårligt, blive sorteret fra.

⁵ <http://www.efmd.org/>

⁶ <http://www.aacsb.edu/>

⁷ <http://www.mbaworld.com/>

>

- Internationaliseringsarbejdet vil blive mere geografisk fokuseret. Handelshøjskolen i København vil fokusere på BRIC, Nordamerika, Asien, Europa.
- Volumen i udvekslingen vil fremover være mindst den samme.

4.4 Konklusion

Handelshøjskolen i København har siden 2008 oplevet en stigning i både antallet af indgående og udgående udvekslingsstuderende. Handelshøjskolen i København havde i 2010 lidt flere udgående udvekslingsstuderende end indgående udvekslingsstuderende, og dermed har Handelshøjskolen i København opfyldt kravet til balance.

Handelshøjskolen i København har opnået balance ved gennem sit Internationale Kontor at arbejde på at gøre organiseringen af udlandsophold så let som muligt, blandt andet gennem en informationsindsats, individuel vejledning samt gennemførelse af sprogtests på Handelshøjskolen i København. Handelshøjskolen i København har gjort plads til udlandsophold i planlægningen af studieprogrammer og har et bredt udbud af partnere og studieprogrammer i udlandet. Handelshøjskolen i København kan tilbyde alle studerende, som vil på udveksling, en relevant udvekslingsplads.

Handelshøjskolen i Københavns har en række internationale samarbejder omkring studier, herunder CEMS, GLOBE samt Double degree programs.

Universitets- og Bygningsstyrelsen finder det positivt, at Handelshøjskolen i København har balance i udvekslingen. Universitets- og Bygningsstyrelsen forventer, at universitetets fortsatte kvalificerede arbejde med internationale samarbejder om studier vil bidrage til en fortsat kvalificering af Handelshøjskolen i Københavns omfattende internationaliseringsarbejde.

5. Fremtidigt optag og uddannelser der matcher samfundets behov

Det er regeringens målsætning, at 50 procent af en ungdomsårgang i 2015 skal have en videregående uddannelse. Søgning, optag og fastholdelse er centrale parametre i forhold til at opnå denne målsætning. Gennemførelse, studieeffektivitet mv. kan også være relevante parametre. De er derfor beskrevet i afsnit 3.3 om uddannelse ovenfor.

Optaget på videregående uddannelser sommeren 2010 var det højeste nogensinde. Der var samtidig fortsat mange afviste ansøgere, hvilket har ført til en offentlig debat om flere studiepladser. Videnskabsministeren har indledt en dialog med universiteterne om det fremtidige optag, så 50 procent målsætningen kan blive realiseret.

Regeringens vækstdagsorden har samtidig sat fokus på, at stærke uddannelser skal drive væksten i samfundet. Stærke uddannelser skal sikre, at dimittenderne har et højt kompetenceniveau, der matcher virksomhedernes efterspørgsel, ligesom de skal sikre det størst mulige afkast af de offentlige investeringer i uddannelse. Det peger samlet på et større behov for at undersøge, om der er match mellem uddannelsesudbuddet og arbejdsmarkedets behov.

5.1 Studieaktivitet

5.1.1 Søgning og optag

I 2010 var antallet af 1. prioritetsansøgere på Handelshøjskolen 4.081. Det er ca. 4 procent mindre end året før. For universiteterne samlet set var antallet 1. prioritetsansøgere rekord højt. Antallet af personer, der blev tilbudt optag på Handelshøjskolen i København, var 2.393. Det er højere end i 2008 og 2009, men lavere end i 2007. For universiteterne samlet set var antallet, der blev tilbudt optag i 2010 rekord højt, *jf. tabel 5.1.1.2*. I 2009 lå antallet af 1. prioritetsansøgere til Handelshøjskolen i København over den gennemsnitlige stigning for universiteterne i forhold til 2007 for universiteterne samlet set, mens Handelshøjskolen i København i 2010 lå under den gennemsnitlige stigning i forhold til 2007 for universiteterne samlet set.

>

Tabel 5.1.1.1: 1. prioritetsansøgninger gennem KOT til universitetsuddannelser, 2007-2010, antal

		2007	2008	2009	2010
Handelshøjskolen i København	Humaniora	706	736	904	809
	Naturvidenskab	0	0	0	0
	Samfundsvidenskab	3006	2972	3361	3272
	Sundhedsvidenskab	0	0	0	0
	Teknisk videnskab	0	0	0	0
	Teologi	0	0	0	0
	I alt	3.712	3.708	4.265	4.081
<i>Indeks</i>	<i>100</i>	<i>100</i>	<i>115</i>	<i>110</i>	
	Videregående uddannelser på Handelshøjskolen i København, der ikke er under VTU	-	-	-	-
Alle universiteter	Humaniora	7.654	6.296	7.876	8.823
	Naturvidenskab	3.422	2.934	3.519	4.174
	Samfundsvidenskab	10.397	9.168	11.902	12.631
	Sundhedsvidenskab	4.072	2707	4.285	4.786
	Teknisk videnskab	1.627	1.667	1.792	1.983
	Teologi	123	102	133	128
	I alt	27.295	22.874	29.507	32.525
<i>Indeks</i>	<i>100</i>	<i>84</i>	<i>108</i>	<i>119</i>	

Kilde: Universitets- og Bygningsstyrelsens beregninger på tal fra Den Koordinerede Tilmelding. Tallene er opgjort pr. 5. juli det pågældende år.

Tabel 5.1.1.2: Tilbudt optag på universitetsuddannelser den 30. juli gennem KOT, 2007-2010, antal

		2007	2008	2009	2010
Handelshøjskolen i København	Humaniora	663	549	454	529
	Naturvidenskab	0	0	0	0
	Samfundsvidenskab	1.785	1.697	1.683	1.864
	Sundhedsvidenskab	0	0	0	0
	Teknisk videnskab	0	0	0	0
	Teologi	0	0	0	0
	I alt	2.448	2.246	2.137	2.393
<i>Indeks</i>	<i>100</i>	<i>92</i>	<i>87</i>	<i>98</i>	
	Videregående uddannelser på Handelshøjskolen i København, der ikke er under VTU	-	-	-	-
Alle universiteter	Humaniora	6.370	5.242	5.963	6.645
	Naturvidenskab	3.096	2.547	3.100	3.652
	Samfundsvidenskab	7.785	6.952	7.544	8.607
	Sundhedsvidenskab	1.748	1.666	1.960	2.113
	Teknisk videnskab	1.504	1.589	1.662	1.863
	Teologi	146	97	147	150
	I alt	20.649	18.093	20.376	23.030
<i>Indeks</i>	<i>100</i>	<i>88</i>	<i>99</i>	<i>112</i>	

Kilde: Universitets- og Bygningsstyrelsens beregninger på tal fra Den Koordinerede Tilmelding.
Anm: Opgørelsen er lavet eksklusiv standby.

Hvert år er der en gruppe studerende, der har søgt en bacheloruddannelse, som ikke bliver optaget. Denne gruppe kan opdeles i to. Den ene gruppe består af ansøgere, som

>

af forskellige årsager *ikke* opfylder adgangskravene for optagelse. Den anden gruppe er ansøgere, som opfylder adgangskravene, men som afvises på grund af stor søgning til de pågældende uddannelser og dermed høje adgangskvotienter. Handelshøjskolen i København afviste i 2010 561 kvalificerede ansøgere, hvilket er 46 procent færre end i 2009. Det samlede antal afviste kvalificerede ansøgere på alle universiteterne faldt i samme periode med 4 procent, svarende til 175 personer. Fordelt på hovedområde findes den største gruppe af afviste kvalificerede ansøgere til Handelshøjskolen i København på samfundsvidenskab, *jf. tabel 5.1.1.3.*

Handelshøjskolen i København oplyser, at deres uddannelser er populære, og at det er baggrunden for at antallet af afviste ansøgere er højt. Antallet af afviste er faldet fra 2009 til 2010, hvilket ifølge Handelshøjskolen i København primært skyldes, at universitetet har optaget et par hundrede studerende mere. Af kvalitetshensyn ønsker Handelshøjskolen i København ikke uddannelser, hvor alle kan komme ind.

>

Tabel 5.1.1.3: Afviste kvalificerede ansøgere på Handelshøjskolen i København fordelt på hovedområder, 2007-2010, antal og pct.

		2007	2008	2009	2010	Ændring 2009-2010	
						Antal	Pct.
Handelshøjskolen i København	Humaniora	39	71	255	147	-108	-42
	Samfundsvidenskab	370	404	792	414	-378	-48
	Teknisk videnskab						
	<i>Indeks</i>	<i>100</i>	<i>116</i>	<i>256</i>	<i>137</i>		
	Videregående uddannelser på Handelshøjskolen i København, der ikke er under VTU	0	0	0	0		
Alle universiteter	Humaniora	1.141	439	1.193	1.346	153	13
	Naturvidenskab	341	107	276	331	55	20
	Samfundsvidenskab	1.344	831	2.219	1.699	-520	-23
	Sundhedsvidenskab	1.397	290	1.188	1.369	181	15
	Teknisk videnskab	47	39	108	66	-42	-39
	Teologi	2	2	2	0	-2	-100
	I alt	4.272	1.708	4.986	4.811	-175	-4
<i>Indeks</i>	<i>100</i>	<i>40</i>	<i>117</i>	<i>113</i>			

Kilde: Universitets- og Bygningsstyrelsens beregninger på tal fra Den Koordinerede Tilmelding.

Tabel 5.1.1.4: Optagne pr. 1/10 efter optagelsens 2. runde på Handelshøjskolen i København fordelt på hovedområder, 2007-2010, antal og pct.

		2007	2008	2009	2010	Ændring 2009-2010	
						Antal	Pct.
Handelshøjskolen i København	Humaniora	729	553	499	568	69	14
	Samfundsvidenskab	1.792	1.771	1.796	2.015	219	12
	I alt	2.521	2.324	2.295	2.583	288	13
	<i>Indeks</i>	<i>100</i>	<i>92</i>	<i>91</i>	<i>102</i>		
	Videregående uddannelser på HHK, der ikke er under VTU	0	0	0	0	0	0
Alle universiteter	Humaniora	6.491	5.311	6.389	6.915	526	8
	Naturvidenskab	3.104	2.550	3.335	3.815	480	14
	Samfundsvidenskab	7.819	6.904	7.855	8.773	918	12
	Sundhedsvidenskab	1.717	1.641	1.925	2.125	200	10
	Teknisk videnskab	1.491	1.573	1.732	1.887	155	9
	Teologi	180	106	170	189	19	11
	I alt	20.802	18.08	21.406	23.704	2.298	11
<i>Indeks</i>	<i>100</i>	<i>87</i>	<i>103</i>	<i>114</i>			

Kilde: Universitets- og Bygningsstyrelsens beregninger på tal fra Den Koordinerede Tilmelding.

Anm: Opgørelsen er lavet eksklusiv standby.

Det fremgår af tabel 5.1.1.4, at Handelshøjskolen i København fra 2009 til 2010 har haft en vækst i antal optagne pr. 1/10 på 288 personer svarende til 13 procent. Det er to procentpoint mere end væksten på universiteterne set under et.

Ved at sammenligne optagelsestallene i tabel 5.1.1.2 (tilbudt optag pr. 30/7) og optagelsestallet pr. 1/10 efter optagelsens 2. runde (tabel 5.1.1.4) fremgår det, at Handelshøjskolen i København i 2. runde optog flere end det antal studerende, der tilbydes optag pr. 30/7. Det samme er situationen for universiteterne under ét, hvor optagelsestallet pr. 1/10 (efter 2. runde) de senere år har været højere end 30/7 optagelsestallet (tilbudt optag).

5.1.2 Fuldførte

I 2009 fuldførte 1.591 studerende en kandidatuddannelse på Handelshøjskolen i København. Dette er en stigning på syv procent i forhold til 2007. I perioden 2007 til 2009 steg antallet af nyuddannede kandidater fra universiteterne samlet set med 1 procent, jf. tabel 5.1.2.1.

Tabel 5.1.2.1: Fuldførte kandidater på Handelshøjskolen i København fordelt på hovedområder, 2007-2009, antal

	2007	2008	2009
Humaniora	166	142	198
Naturvidenskab			
Samfundsvidenskab	1.327	1.075	1.393
Sundhedsvidenskab			
Teknisk videnskab			
I alt	1.493	1.217	1.591
<i>Indeks</i>	<i>100</i>	<i>82</i>	<i>107</i>
Alle universiteter	12.898	12.341	13.018
<i>Indeks</i>	<i>100</i>	<i>96</i>	<i>101</i>

Kilde: Beregninger udført af Universitets- og Bygningsstyrelsen på baggrund af data fra Danmarks Statistik.

Anm: Fuldførte er fra 1. oktober året før til 30. september det pågældende år. Tallene omfatter uddannelser under Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling.

5.2 Bidraget til opnåelse af 50 procent målsætningen

Udviklingen i forhold til 50 procent målsætningen vurderes via

Undervisningsministeriets profilmodel, der beregner det uddannelsesniveau, som en ungdomsårgang forventes at opnå i løbet af deres uddannelseskariere (der estimeres i 25 år). Beregningerne antager, at uddannelsessystemet de kommende 25 år vil blive ved med at fungere som på beregningstidspunktet. Beregningerne er baseret på data fra Danmarks Statistik, og de er baseret på et gennemsnit af aktiviteten i to år. De nyeste profilresultater for 2009 er derfor baseret på 2008 og 2009 data. Derfor slår et meget højt eller lavt optag i et enkelt år ikke fuldt igennem i profilberegningerne.

Antal optagne på de videregående uddannelser er én af flere faktorer, der påvirker 50 procent målsætningen. Alt andet lige vil flere optagne føre til, at flere også forventes at fuldføre en videregående uddannelse. Men optaget er langt fra den eneste betydende faktor. Hvis en højere andel af de unge påbegynder en ungdomsuddannelse, eller fuldførelsesprocenterne stiger, vil det også alt andet lige føre til flere fuldførte.

For at kunne vurdere det fremtidige optag på universiteterne har Universitets- og Bygningsstyrelsen estimeret hvilket optag, der skal til på universiteterne i 2015, hvis 50 procent målsætningen skal opfyldes, og frafaldet ikke reduceres fra det nuværende niveau. Det er optagelsestallet pr. 1/10 eksklusiv standby opgjort af den Koordinerede Tilmelding, der anvendes i beregningerne. Der er altså tale om optagelsestallet efter optagelsens 2. runde. Universiteternes optag på uddannelser, der ikke hører under Videnskabsministeriet, er også indregnet i måltallet for optaget.

Dette optagelsestal påvirkes naturligvis betydeligt af, at antallet af unge mellem 19 og 25 år ifølge Danmarks Statistiks befolkningsprognose forventes at stige med 14 procent i perioden fra 2010 til 2015. Antallet af unge vil stige til og med 2018, hvorefter det begynder at falde igen.

Beregningerne viser, at hvis universiteterne i 2015 skal fylde lige så meget i forhold til de øvrige videregående uddannelsesinstitutioner, som de gør i 2010, skal optaget på universiteterne i 2015 være ca. 26.202. Det er ca. 1.200 flere end 2010-optaget, svarende til en stigning på ca. fem procent.

Det meget høje optag i 2010 har, såfremt dette niveau fastholdes i de kommende år, reduceret den nødvendige optagelsesvækst ganske betydeligt. Således var udfordringen efter 2009-optaget en vækst i optaget på universiteterne frem til 2015 på ca. 3.200, svarende til en stigning på ca. 15 procent.

Hvis Handelshøjskolen i København skal fastholde sin andel af universitetsoptaget, skal niveauet i 2010 ikke blot fastholdes, men optaget i 2015 skal være ca. fem procent højere end optaget i 2010. Det svarer til en optagelsesvækst på Handelshøjskolen i København på 121 studerende fra 2011 til 2015, svarende til et 2015-optag på 2.704 studerende. De 121 studerende svarer til, at Handelshøjskolen i København skal optage 24 studerende mere om året i de fem år frem mod 2015.

Profilmodellen fra 2009 viser, at 57,6 procent af en ungdomsårgang optages på en videregående uddannelse. 49,4 procent ender med at færdiggøre en videregående uddannelse, heraf forventes 20,7 procent at fuldføre en kandidatuddannelse. Det betyder, at 86 procent af dem, der påbegynder en videregående uddannelse i Danmark, også senere fuldfører en videregående uddannelse.

Hvis det ikke lykkes at øge optaget i de kommende år, således at optaget i 2015 ikke vil være større end optaget i 2010, så vil det – som følge af de voksende ungdomsårgange i perioden - betyde at optaget i 2015 kun vil være på ca. 56 procent af den estimerede ungdomsårgang. Det betyder samtidig, at ca. 90 procent af dem, der påbegynder en videregående uddannelse, senere skal fuldføre, hvis 50 procent målsætningen skal nås uden et øget optag i forhold til 2010 optaget.

5.2.1 Mål for optag i udviklingskontrakten

Handelshøjskolen i København har i sin udviklingskontrakt for 2008-2010 samt for 2011 opstillet mål for universitetets optag på bacheloruddannelsen. Universitetet levede i 2008 og 2009 ikke op til målet i udviklingskontrakten., jf. tabel 5.2.1.1, universitetet opfyldte dog målet i 2010.

Tabel 5.2.1.1: Handelshøjskolen i Københavns mål for optag på bacheloruddannelserne, antal studerende

	2008	2009	2010	2011
Mål	2.484	2.484	2.484	2.638
Resultat	2.384	2.347	2.533	-

Kilde: Handelshøjskolen i Københavns udviklingskontrakt for 2008-2010 og 2011 og Handelshøjskolen i Københavns årsrapport 2009 og 2010.

Handelshøjskolen i København har optaget 186 flere studerende i 2010, end man gjorde i 2009. Handelshøjskolen i København bemærker, at på trods af en meget

presset lokale- og VIP situation, fulgte Handelshøjskolen i København ministerens opfordring i sommeren 2010 og optog flere studerende. Handelshøjskolen i København har derfor overopfyldt optagelsesmålet i udviklingskontrakten for 2010.

Handelshøjskolen i København oplyser, at universitetet ikke kan udvide optaget mere, end målet for 2011, som er en stigning i målsætningen på 154 studerende fra 2010 til 2011. Handelshøjskolen i København overfører allerede i dag midler fra undervisning til forskning. Handelshøjskolen i København mener, at universitetet ikke kan udvide optaget, hvis ikke Handelshøjskolen i København får flere forskningsmidler, så universitetet kan ansætte flere VIP. Handelshøjskolen i Københavns andel af deltidsansatte VIP er høj, og Handelshøjskolen i København mener, at universitetet hverken af hensyn til kvaliteten eller af hensyn til ACE Danmarks akkrediteringer kan forsvare at øge andelen af deltidsansatte yderligere.

Handelshøjskolen i Københavns forskningsbevilling er steget med 4 procent siden 2005, mens forskningsbevillingen i sektoren som helhed er vokset med ca. 25 procent. Handelshøjskolen i København oplyser, at universitetet ønsker, at man fordeler midlerne efter modellen til fordeling af basismidler efter resultater. Dermed ville Handelshøjskolen i København få en større andel af basismidlerne.

5.2.2 Opfølgning på sidste møderundes rapport vedrørende optag

Det fremgik af sidste møderundes rapport, at Handelshøjskolen i København i 2010 ville tilpasse sit optag, så det fastsatte mål i 2010 kunne nås.

Handelshøjskolen i København fremhævede, at universitetet balancerer mellem ønsket om forskningsbaseret uddannelse og ønsket om at optage flere studerende. Universitetet oplyste, at de overfører uddannelsesmidler til forskningsformål for at kunne opretholde en minimums forskningsbaseret undervisning. Alligevel understreger Handelshøjskolen i København, at universitetet har en lav forskningsdækning af undervisningen. Handelshøjskolen i København vurderede, at den forskningsbaserede undervisning ville falde til under det acceptable, hvis der blev optaget flere studerende. Handelshøjskolen i København anfører, at der i 2008 på Handelshøjskolen i København var under 50.000 basisforskningskroner pr. studerende, mens der i gennemsnit for alle universiteterne er omkring 90.000 basisforskningskroner pr. studerende.

Handelshøjskolen i København oplyste, at universitetet i de senere år havde afviklet uddannelser i en række sprogkombinationer, hvor det lave taxameter ikke gjorde det muligt at udbyde uddannelser af tilstrækkelig kvalitet og med tilstrækkelig søgning. Det er tilstræbt at kompensere for dette ved et svagt øget optag på nye uddannelser.

De studerendes gennemførelse på det samfundsvidenskabelige område er på niveau med de øvrige universiteter. På de humanistiske uddannelser, er niveauet for frafald og gennemførelse på bacheloruddannelsen på Handelshøjskolen i København lidt dårligere end landsgennemsnittet. Handelshøjskolen i København oplyste, at universitetet havde igangsat en større omstilling og reform af de humanistiske uddannelser. Det har bl.a. betydet ændret indhold og et tydeligere erhvervs sigte, men også færre studiepladser, hvilket betyder, at der er begrænset adgang til alle uddannelser. Universitetet forventer, at det vil give forbedringer i frafald og gennemførelse i årene fremover.

5.3 Uddannelser der matcher samfundets behov

Universiteterne har i dag det primære ansvar for, at de kandidater, der uddannes, har kompetencer, der efterspørges på arbejdsmarkedet, samt at der ikke uddannes flere, end der er akademiske jobs til. De uddannede kandidater skal altså så vidt muligt matche arbejdsmarkedets efterspørgsel. Samtidig har universiteterne også ansvar for at sikre, at antallet af uddannelsespladser tilpasses den kapacitet, der er på den enkelte uddannelse, så kvaliteten ikke svækkes. Antallet af nye studerende skal passe til undervisnings- og bygningsressourcerne, så de kan tilbydes en forsvarlig forskningsbaseret undervisning af højeste kvalitet.

Ved at sammenligne optagelsessandsynligheden – det vil sige antallet af pladser i forhold til antallet af ansøgere – med de nyuddannedes beskæftigelsesfrekvens får man et billede af, hvor godt matchet er mellem antallet af studiepladser og arbejdsmarkedets aktuelle efterspørgsel efter kandidater fra de enkelte uddannelser.

5.3.1 Optagelsessandsynlighed og beskæftigelsesfrekvens for uddannelserne på Handelshøjskolen i København

Figur 5.3.1.1 viser det samlede billede for Handelshøjskolen i København. Eksempelvis ligger der én uddannelse i det grønne felt, som både har høj beskæftigelsesfrekvens for de nyuddannede og en høj optagelsessandsynlighed i det grønne felt.

Behovet for at styrke matchet mellem kapaciteten på uddannelserne og arbejdsmarkedets efterspørgsel er illustreret ved de sorte pile i diagrammet.

De ”orange” og ”røde” uddannelser er uddannelser, hvor de nyuddannede har en relativt lav beskæftigelsesfrekvens. Handelshøjskolen i København har på nuværende tidspunkt tre orange og ingen røde uddannelser. Det kan give anledning til at overveje, om og hvordan disse uddannelser kan sikre de studerende kompetencer, som matcher arbejdsmarkedets behov bedre, og derved forbedre beskæftigelsen for dimittenderne. Det vil kunne bevæge dem opad i figuren, så de bliver grønne eller gule.

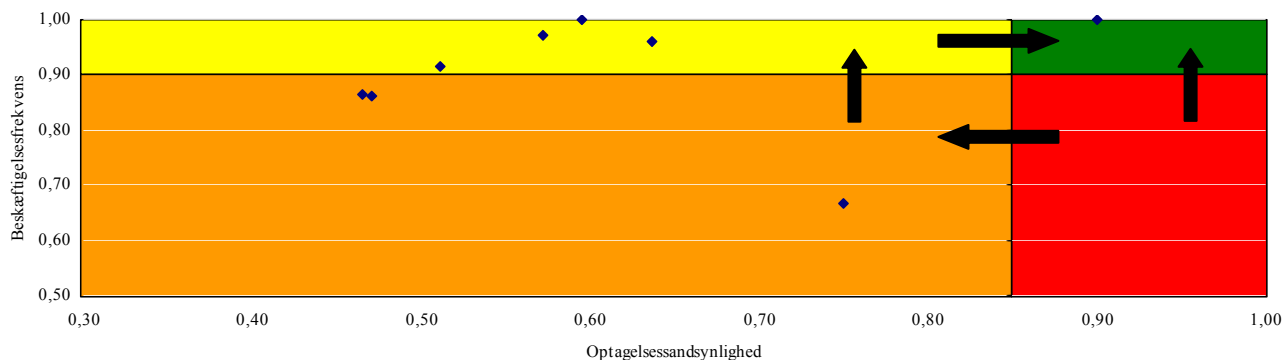
De ”gule” og ”røde” uddannelser er uddannelser, hvor optagelsessandsynligheden ikke matcher arbejdsmarkedets efterspørgsel. De røde uddannelser (hvor beskæftigelsen er lav) optager for mange, mens de gule uddannelser (hvor beskæftigelsen er høj) optager for få. Der er fire gule uddannelser og ingen røde uddannelser på Handelshøjskolen i København. Det kan give anledning til at overveje, hvordan universiteterne kan få større fokus på og bedre viden om, hvad samfundet efterspørger, når de tilrettelægger uddannelsernes kapacitet.

Et bedre match vil kunne bevæge uddannelserne horisontalt i figuren. De gule uddannelser kunne blive grønne og de røde kunne blive orange. De grønne uddannelser er uddannelser, hvor både beskæftigelsesfrekvensen og optagelsessandsynligheden er høj.

Figur 5.3.1.1. viser hvordan Handelshøjskolen i Københavns uddannelser på nuværende tidspunkt er placeret i tre af felterne.

>

Figur 5.3.1.1: Placering af uddannelserne på Handelshøjskolen i København (2009)

Kilde: Beregninger udført af Universitets- og Bygningsstyrelsen på baggrund af data fra Danmarks Statistik og Den Koordinerede Tilmelding.

Anm. Der kan godt ligge flere uddannelser i ét punkt.

Faktaboks: Beskrivelse af ON-indikatoren

ON-indikatoren illustrerer forholdet mellem optagelsessandsynligheden for en uddannelse i 2009 og de nyuddannedes beskæftigelsesfrekvens (4 til 19 måneder efter dimittering) i 2008.

Uddannelserne opdeles i fire kvadranter på baggrund af landsgennemsnittet for universitetsuddannelsers beskæftigelsesfrekvens og optagelsessandsynlighed. Koordinatsystemet skærer (90, 85), som er det nuværende landsgennemsnit.

Beregning af optagelsessandsynligheden

ON-indikatoren måler optagelsessandsynligheden ved antallet af personer, som er påbegyndt en bacheloruddannelse pr. 1/10 eksklusiv standby, delt med antallet af personer, der har søgt om optagelse på en uddannelse som 1. prioritetsansøger via Den Koordinerede Tilmelding. Alene optagelsesområder, der har mere end ni optagne pr. 1/10, medtages, da det er med til at sikre valid statistik.

Hvis der optages flere på uddannelsen, end der er 1. prioritetsansøgere til uddannelsen, sættes optagelsessandsynligheden til 1.

Optagelsessandsynligheden beregnes på hovedområde og enkeltuddannelse. Hvis mere end én bacheloruddannelse leverer optagne til en kandidatuddannelse, vægtes optagelsessandsynligheden efter, hvor meget de enkelte bacheloruddannelser fylder i optaget på kandidatuddannelserne. Alene bacheloruddannelser på det enkelte universitet medtages i beregningen, og kun de bacheloruddannelser, der leverer mere end ni optagne til en kandidatuddannelse, medtages.

Beregning af nyuddannedes beskæftigelse

Hvorvidt en person er i beskæftigelse, ledig eller uden for arbejdsstyrken er baseret på oplysninger fra den registerbaserede arbejdsstyrkestatistik (RAS), som er en årlig individbaseret opgørelse af befolkningens tilknytning til arbejdsmarkedet på den sidste arbejdsdag i november året før. Desuden ses der på, om personen er overgået til ph.d.-uddannelsen ved hjælp af det integrerede elevregister (INTE), samt om personen er udvandret. Nyuddannedes beskæftigelse findes ved at beregne, hvor

>

stor en andel af de nyuddannede, der er i beskæftigelse, under ph.d.-uddannelse eller udvandret. Beregningerne af nyuddannedes beskæftigelse for samtlige universitetsuddannelser findes på ubst.dk.

5.3.2 Indikatorer for uddannelsernes tilpasning til samfundets behov

På Handelshøjskolen i København er det kun uddannelser inden for hovedområdet samfundsvidenskab, som ON-indikatoren kan beregnes på. Beskæftigelsesfrekvensen for nyuddannede fra Handelshøjskolen i København er højere end gennemsnittet for alle universiteterne, jf. tabel 5.3.2.1. Omvendt er optagelsessandsynligheden markant lavere på Handelshøjskolen i København end på de øvrige universiteter. Af tabel 5.3.2.2 fremgår det, at 1 af 8 kandidatuddannelser på Handelshøjskolen i København er grøn. Det vil sige en uddannelse, hvor beskæftigelsen er høj, og hvor en meget stor del af eller alle ansøgerne optages. Konkret havde 2 procent af dimittenderne fra Handelshøjskolen i København læst på en grøn uddannelse, mod en landstotal på 18 procent. Samtidig havde 91 procent af dimittenderne fra Handelshøjskolen i København læst på en gul uddannelse, mod en landstotal på 45 procent, jf. tabel 5.3.2.1.

Tabel 5.3.2.1: Optagelsessandsynlighed og de nyuddannedes beskæftigelsesfrekvens opgjort på hovedområde, antal og procent

Hoved- område	Ny- Uddannede		2008 Beskæftigelses- frekvens		2009 Optagelses- sandsynlighed		Procent nyuddannede					Procent nyuddannede				
	HHK	Alle Uni	HHK	Alle uni	HHK	Alle uni	Grøn	Gul	Orange	Rød	I alt	Grøn	Gul	Orange	Rød	I alt
Hum		2.818		84,3		89,7						11	5	25	59	100
Nat		1.541		90,3		91,6						43	11	1	46	100
Samf	1.171	4.409	92,6	93,2	51,8	77,1	2	91	6	0	100	15	75	2	9	100
Sund		1.295		97,5		71,4						16	84	0	0	100
Tek		308		90,6		96,0						29	0	71	0	100
I alt	1.171	10.371	92,6	90,8	51,8	85,0	2	91	6	0	100	18	45	10	27	100

Kilde: Beregninger udført af Universitets- og Bygningsstyrelsen på baggrund af data fra Danmarks Statistik og Den Koordinerede Tilmelding.

Anm: Beskæftigelsesfrekvensen, optagelsessandsynligheden og antallet af nyuddannede fordelt på hovedområde er beregnet for alle uddannelser, mens antallet af uddannelser og procent studerende kun er beregnet for uddannelser med flere end 9 uddannede. Tallene dækker over uddannelser, der hører under VTU's ressort.

Tabel 5.3.2.2: Antal uddannelser i de fire kvadranter opgjort på hovedområde

Hovedområde	Grøn	Gul	Orange	Rød	I alt	Grøn	Gul	Orange	Rød	I alt
	Handelshøjskolen i København					Alle universiteter				
Hum						6	3	8	24	41
Nat						11	2	1	9	23
Samf	1	4	3	0	8	6	6	3	5	20
Sund						2	5	0	0	7
Tek						7	1	1	0	9
I alt	1	4	3	0	8	32	17	13	38	100

Kilde: Beregninger udført af Universitets- og Bygningsstyrelsen på baggrund af data fra Danmarks Statistik og Den Koordinerede Tilmelding.

Anm.: For uddannelser med færre end 10 uddannede er det ikke beregnet, hvilket kvadrant uddannelsen bør ligge i for at sikre valid statistik. Tallene dækker over kandidatuddannelser, som hører under VTU's ressort.

I nedenstående tabel ses, hvilke uddannelser der befinder sig i de fire kvadranter i ON-indikatoren.

>

Tabel 5.3.2.3: Uddannelser på Handelshøjskolen i København fordelt på optagelsessandsynlighed og beskæftigelsesfrekvens

Hovedområde	Uddannelse	Antal nyuddannede	Beskæftigelsesfrekvens	Optagelsessandsynlighed	Farve
Samf	Matematik,c.merc.	24	1,00	0,90	Grøn
Samf	Datalogi,c.merc.	55	1,00	0,60	Gul
Samf	Erhvervsret,c.merc.	77	0,96	0,64	Gul
Samf	Revisor	183	0,97	0,57	Gul
Samf	Cand.merc.	756	0,91	0,51	Gul
Samf	Interpret,c.merc.	36	0,86	0,47	Orange
Samf	Filosofi,c.merc.	18	0,67	0,75	Orange
Samf	Kommunikation og ledelse-erhvervsøkonomi ,c.merc	22	0,86	0,46	Orange

Kilde: Beregninger udført af Universitets- og Bygningsstyrelsen på baggrund af data fra Danmarks Statistik og Den Koordinerede Tilmelding.

Anm.: For uddannelser med færre end 10 uddannede er det for at sikre valid statistik ikke beregnet, hvilken kvadrant uddannelsen bør ligge i. Tallene dækker over kandidatuddannelser, som hører under VTU's ressort.

Tabel 5.3.2.4 angiver beskæftigelsesfrekvensen for alle 16-66-årige uddannet på Handelshøjskolen i København og de nyuddannedes beskæftigelsesfrekvens. 8 af uddannelserne på Handelshøjskolen i København har en beskæftigelsesfrekvens, der ligger over gennemsnittet for alle uddannelserne på landsplan, som er 92 procent. I alt er der beregnet beskæftigelsesfrekvens for 23 uddannelser.

Tabel 5.3.2.4: Uddannelser på Handelshøjskolen i København fordelt på beskæftigelsesprocent for befolkningen og de nyuddannede i 2009

Hovedområde	Uddannelse	Beskæftigelsesfrekvens	De nyuddannedes beskæftigelsesfrekvens
		<i>Pct.</i>	<i>Pct.</i>
Humaniora	Datalogi,c.ling.merc.	92,6	-
	Engelsk,c.interpret.	89,4	-
	Engelsk,c.ling.merc.	90,4	-
	Fransk,c.interpret.	81,3	-
	Fransk,c.ling.merc.	94,2	-
	Italiensk,c.ling.merc.	81,4	-
	Kommunikation,c.li.merc.	93,9	-
	Konferencetolk	57,1	-
	Russisk,c.ling.merc.	90,9	-
	Spansk,c.interpret.	90,5	-
	Spansk,c.ling.merc.	87,7	-
	Tysk,c.interpret.	84,0	-
	Tysk,c.ling.merc.	90,7	-
Samfundsvidenskab	Cand.merc.	91,7	91
	Datalogi,c.merc.	97,0	100
	Erhvervsret,c.merc.	94,6	96
	Filosofi,c.merc.	82,8	67
	Interpret,c.merc.	92,4	86
	Japansk,c.merc.	90,0	-
	Kommunikation og ledelse-erhvervsøkonomi ,c.merc	76,1	86
	Matematik,c.merc.	98,7	100
	Politisk komm.-led.	86,7	-
	Revisor	97,4	97

Kilde: Beregninger udført af Universitets- og Bygningsstyrelsen på baggrund af data fra Danmarks Statistik og Den Koordinerede Tilmelding.

Note: Ingen udfyldning i 3. kolonne angiver, at beskæftigelsesfrekvensen er over 92 procent, som er gennemsnittet for alle uddannelser på landsplan. Grå udfyldning angiver at beskæftigelsesfrekvensen er under 92 procent.

Handelshøjskolen i København finder, at den udviklede indikator, hvor uddannelserne placeres efter beskæftigelsesfrekvens og optagelsessandsynlighed, er interessant og relevant. Modellen signalerer, at det bedste er, hvis en uddannelse har høj beskæftigelse og høj optagelsessandsynlighed (dvs. få afviste) og dermed er 'grøn'. De fleste uddannelser på Handelshøjskolen i København har høj beskæftigelse og lav optagelsessandsynlighed (gul).

Handelshøjskolen i København tilkendegiver på den baggrund, at Handelshøjskolen i København ønsker dygtige studerende og mener, at stor optagelsessandsynlighed ikke er ubetinget positivt, idet man ikke altid får dygtige studerende på uddannelser hvor alle kan komme ind. Handelshøjskolen i København oplyser, at universitetet ikke kan udvide optaget mere end målet for 2011, som er en stigning på 154 studerende fra 2010 til 2011.

Handelshøjskolen i København bemærker til modellen, at man for uddannelser, der udbydes flere steder, kunne opgøre optagelsessandsynligheden nationalt, idet det nationalt ikke er et problem, at der ikke er plads på Handelshøjskolen i København, idet interesserede studerende kan tage til en anden HA-uddannelse.

Indikatoren er lavet ud fra en præ-bologna tankegang om, at alle tager 5 år på samme uddannelse. Handelshøjskolen i København bemærker, at det ikke svarer til billedet på Handelshøjskolen i København, hvor halvdelen af de kandidatstuderende kommer udefra. Handelshøjskolen i Københavns egne bachelorer følger heller ikke deres "egen" kandidatuddannelse, f.eks. er det kun halvdelen af optaget på cand.merc., der kommer fra HA.

Over 600 studerende på kandidatuddannelserne på Handelshøjskolen i København kommer fra andre universiteter i Danmark. Handelshøjskolen i København fremhæver, at en kandidatuddannelse på Handelshøjskolen i København således kan være en vej for en studerende med en helt anden bacheloruddannelse til at opnå en høj beskæftigelsessandsynlighed.

Arbejdsmarkedets behov i uddannelserne

Handelshøjskolen i København har en lang tradition for tæt kontakt til aftagere, både uformelt og formelt, gennem et omfattende korps af undervisningsassistenter og censorer fra erhvervslivet. Handelshøjskolen i Københavns aftagerpaneler er under omstrukturering, så de knyttes tættere til de enkelte uddannelser.

Handelshøjskolen i København oplyser, at universitetet hele tiden tænker arbejdsmarkedets behov ind i uddannelserne, f.eks. i reformen af sproguddannelserne, hvor Handelshøjskolen i København har haft som et krav, at der skulle være en klar erhvervsorientering.

5.4 Konklusion

Hvis Handelshøjskolen i København skal fastholde sin andel af universitetsoptaget ved opfyldelse af 50 procent målsætningen for sektoren, skal der ske en optagelsvækst på Handelshøjskolen i København på 121 studerende fra 2011 til 2015, svarende til at Handelshøjskolen i København skal optage 24 studerende mere om året i de fem år frem mod 2015.

>

Handelshøjskolen i København har i sin udviklingskontrakt for 2008-2010 samt for 2011 opstillet mål for universitetets optag på bacheloruddannelsen. Universitetet levede i 2008 og 2009 ikke op til målet for optaget i udviklingskontrakten. I 2010 har Handelshøjskolen i København optaget flere studerende og har derfor overopfyldt optagelsesmålet i udviklingskontrakten for dette år. Handelshøjskolen i København har for 2011 øget sit mål med 154 studerende i forhold til 2010.

Handelshøjskolen i København oplyser, at universitetet ikke kan udvide optaget mere, end målet for 2011, som er en stigning på 154 studerende fra 2010 til 2011. Handelshøjskolen i København overfører allerede i dag midler fra undervisning til forskning. Handelshøjskolen i København mener, at universitetet ikke kan udvide optaget, hvis ikke Handelshøjskolen i København opnår flere forskningsmidler, så universitetet kan ansætte flere VIP'er. Universitets- og Bygningsstyrelsen bemærker, at universitetet kan arbejde for at øge hjemtaget af eksterne forskningsmidler.

Beskæftigelsesfrekvensen for nyuddannede fra Handelshøjskolen i København er højere end gennemsnittet for alle universiteterne, mens optagelsessandsynligheden er markant lavere på Handelshøjskolen i København end på de øvrige universiteter.

1 af 8 kandidatuddannelser på Handelshøjskolen i København har en høj beskæftigelsesfrekvens og høj optagelsessandsynlighed, dvs. er en grøn uddannelse, mens fire uddannelser har en høj beskæftigelsesfrekvens og en lav optagelsessandsynlighed, og dermed er gule uddannelser. I 2009 havde 91 procent af dimittenderne fra Handelshøjskolen i København læst på en gul uddannelse, mod en landstotal på 45 procent.

Universitets- og Bygningsstyrelsen finder det positivt, at Handelshøjskolen i København har øget sit optag, samt at en høj andel af dimittenderne fra Handelshøjskolen i København har en høj beskæftigelsesfrekvens. Universitets- og Bygningsstyrelsen vil følge udviklingen i Handelshøjskolen i Københavns arbejde med at styrke erhvervsorienteringen i sproguddannelserne.

6. Ph.d.-optag og kvaliteten af ph.d.-skolerne

>

Ph.d.-uddannelsen udgør fundamentet for universiteternes forskning. Optaget til ph.d.-uddannelsen under ét forventes at være steget til godt 2.400 optagne i 2010. Det øgede optag er med til at sikre generationsskiftet på universiteterne, og samtidig uddannes der et væsentligt antal ph.d.er, som kan besætte forskerstillinger i den private sektor.

Som opfølgning på ph.d.-evalueringen ”A public Good – PhD Education in Denmark” (2006), blev der med universitetslovsændringen af 6. juni 2007 indført regler om ph.d.-skoler for alle ph.d.-studerende. Formålet med ændringerne var at etablere rammer for forskeruddannelser af høj kvalitet gennem en klar og entydig opgave- og ansvarsfordeling.

For at følge op på stigningen i ph.d.-optaget og ændringerne af universitetsloven har Rigsrevisionen igangsat en undersøgelse af universiteternes uddannelse af ph.d.er. Hensigten er at *”undersøge, hvordan universiteterne og Videnskabsministeriet arbejder med at tilrettelægge ph.d.-uddannelsen, så de politiske mål og de nye regler på området følges”*.

Som led i undersøgelsen gennemfører Rigsrevisionen blandt andet desk research, spørgeskemaundersøgelser og besøg og interview med universiteterne, Forsknings- og Innovationsstyrelsen og Universitets- og Bygningsstyrelsen. Ph.d.-skolen i Organisation and Management Studies (OMS) ved Handelshøjskolen indgår i den stikprøve på 10 ph.d.-skoler, der undersøges nærmere som led i Rigsrevisionens undersøgelse.

Rigsrevisionens undersøgelse er afsluttet i maj 2011. Handelshøjskolen i København oplyser, at universitetet er tilfreds med resultatet af Rigsrevisionens gennemgang af området. Handelshøjskolen i Københavns OMS-skole klarer sig på alle dimensioner rigtig godt i sammenligningen med de øvrige udvalgte ph.d.-skoler.

6.1 Organisering af ph.d.-uddannelsen på Handelshøjskolen i København

Det fremgår af bemærkningerne til universitetsloven, at:

”En ph.d.-skole er en organisatorisk enhed med en leder, der har det overordnede ansvar for uddannelse af ph.d.-studerende inden for et fagligt afgrænset og sammenhængende område. Ph.d.-skolen har ansvaret for, at de indskrevne ph.d.-studerende gennemgår et struktureret og sammenhængende uddannelsesforløb på højeste internationale niveau med undervisning og vejledning, der lever op til fastsatte krav om kvalitet.”

”Det er lederen af ph.d.-skolen, der er ansvarlig for ph.d.-skolens uddannelse. Lederens planlægning af uddannelsen sker med inddragelse af ph.d.-udvalget. Det er endvidere ph.d.-skolelederens ansvar at sikre et tilfredsstillende kvalitetsniveau i ph.d.-afhandlingerne, herunder sikre relevante kvalitetssikringsprocedurer.”

Handelshøjskolen i København har anført i universitetets udviklingskontrakt, at universitetet har følgende ph.d.-skoler:

- PhD School in Language, Law, Informatics, Operations Management, Accounting and Culture
- PhD School in Organisation and Management Studies

- PhD School in Economics and Management

PhD School in Language, Law, Informatics, Operations Management, Accounting and Culture Derudover har fem ph.d.-programmer:

- Technologies of managing
- Informatics
- Accounting and auditing
- Commercial law
- Culture, communication and modern languages

De to øvrige ph.d.-skoler er medlemmer af flere netværk, der både udbyder ph.d.-kurser og tilbyder udveksling til andre universiteter.

Ansvarsfordelingen mellem ph.d.-skoler og forskeruddannelsesprogrammer/institutter er klar: Ph.d.-skolerne modtager indstillinger, men har den fulde kompetence til at udpege vejledere, godkende ph.d.-planer og kurser, samt til at kvalitetssikre. Kvalitetssikringen sker både fremadrettet med krav til ansøgere, kurser og vejledere, og med bagudrettede evalueringer. Economics and Management-skolen har netop som en pilot-test gennemført en spørgeskemaundersøgelse blandt alle de indskrevne ph.d.-studerende, og Handelshøjskolen i København arbejder på en dækkende undersøgelse, der også henvender sig til dimittenderne. Der er ikke foretaget internationale evalueringer.

Handelshøjskolen i København bemærker, at eksempelvis kurser udbudt af ph.d.-skolerne er i direkte konkurrence med internationale kurser, idet de ph.d.-studerende har mulighed for at få finansiering til ph.d.-kurser på andre danske eller internationale universiteter. Handelshøjskolen i Københavns ph.d.-kurser klarer sig rigtig godt i denne konkurrence. Internationale evalueringer vil som krævet blive gennemført fem år efter etableringen af ph.d.-skolerne.

6.2 Udviklingen i antallet af ph.d.-studerende

Det har i denne tilsynsrapport været nødvendigt at lave korrektioner af 2007-ph.d.-tilgangsoplysningerne vedrørende Handelshøjskolen i København, jf. nedenstående tabeller i kapitel 6.

Danmarks Statistik og Universitets- og Bygningsstyrelsen har aftalt, at der med bistand fra universiteterne igangsættes et registeropretningsarbejde, der sikrer, at ph.d.-registerets oplysninger bliver mere retvisende.

Ph.d.-optaget på Handelshøjskolen i København er faldet i 2009 til 44. Handelshøjskolen i København oplyser, at universitetet i 2010 havde et optag på 43 ph.d.-studerende. Handelshøjskolen i Københavns mål for 2011 er 59, jf. tabel 6.2.1.

Tabel 6.2.1: Optag på ph.d.-uddannelsen jf. Handelshøjskolen i København udviklingskontrakt, 2006-2010, antal

	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Mål¹⁾	40	42	45	48	51	59
Realiseret optag²⁾	54	48	60	44	43*	

1: Kilde: Handelshøjskolen i Københavns udviklingskontrakter 2006-2008 og 2008-2010.

2: Kilde: Kalenderårsopgørelse foretaget af Universitets- og Bygningsstyrelsen på baggrund af data fra Danmarks Statistik (ph.d.-registeret). 2007-tallene er korrigeret manuelt efter udtræk på baggrund af oplyste fejl og mangler i ph.d.-registeret – disse oplysninger stammer fra såvel HHK som Danmarks Statistik.

*Kilde: Handelshøjskolen i Københavns årsrapport for 2010

Opgørelsen i tabel 6.2.1 stemmer ikke overens med opgørelsen i Handelshøjskolen i Københavns årsrapport. Det fremgår af årsrapporten, at Handelshøjskolen i København har underopfyldt målet for ph.d.-optaget i 2010, mens universitetet har overopfyldt målet for ph.d.-optaget tilsvarende i 2009. Det kan accepteres, at Handelshøjskolen i København ikke har nået målet om optag af ph.d.-studerende i 2010, idet Handelshøjskolen i København havde et tilsvarende meroptag i 2009.

Den nedadgående tendens for Handelshøjskolens ph.d.-optag i perioden 2007 til 2009 har været modsat den generelle udvikling på landsplan, hvor der har været en stigende tilgang til ph.d.-uddannelsen fra 2007 til 2009, *jf. tabel 6.2.2.*

Tabel 6.2.2: Tilgangen til ph.d.-uddannelsen, 2007-2009, antal

		2007	2008	2009
Handelshøjskolen i København	Humaniora	.	8	5
	Samfundsvidenskab	48	52	39
	I alt	48	60	44
Alle universiteter	Humaniora	206	200	179
	Naturvidenskab	501	545	630
	Samfundsvidenskab	229	230	261
	Sundhedsvidenskab	463	546	585
	Teknisk videnskab	448	536	555
	I alt	1.847	2.057	2.210

Note: * Angiver af diskretionshensyn, at der er under 3 forekomster i den pågældende celle.

Kilde: Beregninger foretaget af Universitets- og Bygningsstyrelsen på baggrund af data fra Danmarks Statistik (ph.d.-registeret).

Anm: Tallene viser antal ph.d.-studerende, der er blevet indskrevet på uddannelsen i kalenderåret.

2007-tallene er korrigeret manuelt efter udtræk på baggrund af oplyste fejl og mangler i ph.d.-registeret – disse oplysninger stammer fra såvel HHK som Danmarks Statistik.

Antallet af ph.d.-studerende er i perioden 2007-2009 både steget på Handelshøjskolen i København og på de øvrige universiteter, *jf. tabel 6.2.3.* Dette gælder inden for alle hovedområder.

>

Tabel 6.2.3: Antal ph.d.-studerende

		2007	2008	2009
Handelshøjskolen i København	Humaniora	19	26	25
	Naturvidenskab	*	*	.
	Samfundsvidenskab	287	306	321
	I alt	307	333	346
Alle universiteter	Humaniora	879	919	918
	Naturvidenskab	1.770	2.020	2.288
	Samfundsvidenskab	1.057	1.137	1.242
	Sundhedsvidenskab	1.830	2.015	2.201
	Teknisk videnskab	1.405	1.613	1.853
	I alt	6.941	7.704	8.502

Kilde: Beregninger foretaget af Universitets- og Bygningsstyrelsen på baggrund af data fra Danmarks Statistik (ph.d.-registeret).

* Angiver af diskretionshensyn, at der er under 3 forekomster i den pågældende celle.

Tallene i tabel 6.2.3 overvurderer formentlig antallet af igangværende ph.d.-studerende, fordi der i tabellen medtælles en del studerende, som endnu ikke har færdiggjort deres ph.d.-afhandling, selvom deres indskrivningsperiode er overskredet. Dette understøttes ved sammenligning med opgørelsen i Danske Universiteters statistiske beredskab. Her er den samlede bestand i 2009 opgjort til godt 7.000, hvoraf de 192 ph.d.-studerende er indskrevet på Handelshøjskolen i København, mod de ovenfor angivne 346 ph.d.-studerende. Dog medtages ph.d.-studerende på orlov ikke i Danske Universiteters opgørelse af antal ph.d.-studerende.

Antal tildelte ph.d.-grader er steget på Handelshøjskolen i København med 41 procent i perioden 2007-2009 fra 22 til 31, mens antal tildelte ph.d.-grader på universiteterne samlet set er steget med 15 procent i samme periode, *jf. tabel 6.2.4*. For universiteterne samlet set er samfundsvidenskab det eneste hovedområde, hvor antallet af tildelte ph.d.-grader er faldet en anelse i perioden.

Tabel 6.2.4: Tildelte ph.d.-grader, 2007-2009

		2007	2008	2009
Handelshøjskolen i København	Humaniora	.	*	6
	Naturvidenskab	.	.	*
	Samfundsvidenskab	22	25	24
	I alt	22	26	31
Alle universiteter	Humaniora	123	131	142
	Naturvidenskab	278	264	313
	Samfundsvidenskab	144	126	142
	Sundhedsvidenskab	274	330	370
	Teknisk videnskab	243	276	252
	I alt	1.062	1.127	1.219

* Angiver af diskretionshensyn, at der er under 3 forekomster i den pågældende celle.

Kilde: Beregninger foretaget af Universitets- og Bygningsstyrelsen på baggrund af data fra Danmarks Statistik (ph.d.-registeret).

2007-tallene er korrigeret manuelt efter udtræk på baggrund af oplyste fejl og mangler i ph.d.-registeret – disse oplysninger stammer fra såvel HHK som Danmarks Statistik.

I 2009 var der 43 internationale studerende på en hel ph.d.-uddannelse på Handelshøjskolen i København. Dette er en kraftig stigning målt i forhold til 2007, hvor der var 24. De internationale ph.d.-studerende udgør samlet set 12,4 procent af

>

det samlede antal ph.d.-studerende på Handelshøjskolen i København, mens denne gruppe udgør 11,9 procent på samtlige universiteter, *jf. tabel 6.2.5.*

>

Tabel 6.2.5: Internationale studerende på hele ph.d.-uddannelser i Danmark, 2007-2009, antal og pct.

		2007		2008		2009	
		Antal	Pct. af alle studerende	Antal	Pct. af alle studerende	Antal	Pct. af alle studerende
Handelsbøj- skolen i København	Humaniora	-	-	-	-	*	*
	Samfundsvidenskab	24	8,4	32	10,4	42	13,1
	I alt	24	7,8	32	9,6	43	12,4
Alle universiteter	Humaniora	61	7,0	68	7,4	71	7,8
	Naturvidenskab	234	13,2	261	12,9	302	13,2
	Samfundsvidenskab	63	6,0	76	6,7	96	7,8
	Sundhedsvidenskab	96	5,2	111	5,5	118	5,4
	Teknisk Videnskab	298	21,2	366	22,7	420	22,8
	I alt	752	10,9	882	11,5	1.007	11,9

Note: For at blive karakteriseret som international ph.d.-studerende gælder, at statsborgerskabet skal være et andet end dansk, og uddannelsesforløbet skal være påbegyndt senest ét år efter indrejsen til Danmark. Desuden medtælles personer, som har en ungdomsuddannelse fra Danmark, ikke som internationale. Se endvidere faktaboks vedr. ændret opgørelsesmetode over internationale studerende i rapportens kapitel 4 afsnit 4.2.

Kilde: Beregninger udført af Universitets- og Bygningsstyrelsen på baggrund af data fra Danmarks Statistik.

39 procent af dem, der begyndte en ph.d.-uddannelse i 2004, har fuldført inden for 5 år, jf. tabel 6.2.6. Dette er meget lavere end den gennemsnitlige andel på universiteterne samlet set, der fuldfører inden for 5 år, som er på 65 procent. Hovedområdesammensætningen af Handelshøjskolen i Københavns ph.d.-aktivitet spiller en væsentlig rolle for universitetets gennemsnit. Således har Handelshøjskolen i København hovedparten af sin ph.d.-aktivitet indenfor samfundsvidenskab, hvor fuldførelsesprocenten er lav, også for universiteterne under et. Dog er Handelshøjskolens fuldførelsesprocent noget lavere end det gennemsnit, der gælder for alle universiteters samfundsvidenskabelige ph.d.-forløb.

For Handelshøjskolen i København gælder endvidere, at andelen af ph.d.-studerende, der afbryder (bedømt 5 år efter opstart) er relativt lav. Kun fem procent af de påbegyndte forløb er indmeldt afbrudte, mens dette gælder for otte procent af ph.d.-forløbene på alle universiteterne samlet set.

Forløb, der i tabellen står anført som værende ”i gang”, dækker over de studerende, der hverken er meldt fuldført med grad eller afbrudt uden grad. Der kan være tale om forløb, hvor indskrivningsperioden er overskredet, uden at den pågældende ph.d.-studerende har færdiggjort sin ph.d.-afhandling. Men der kan også være tale om forløb, hvor afhandlingen er afleveret, og bedømmelsen heraf endnu ikke har fundet sted eller forløb, hvor indskrivningsperioden er forlænget, f.eks. som følge af sygdom eller orlov.

Handelshøjskolen i København oplyser, at universitetet ikke finder orlovsperioderne bekymrende, og Handelshøjskolen i København har i øvrigt ikke redskaber til at forhindre orlov. Derimod har det været en kilde til bekymring, at omkring ¼ af de indskrevne ph.d.-studerende holder op inden for en ”normal” færdiggørelsesperiode.

Denne tendens har Handelshøjskolen i København arbejdet med at nedbringe gennem øgede krav til ansøgere (for at sikre at de har kompetencerne til at gennemføre) og gennem en målrettet indsats for at forbedre kursus- og vejledningskvaliteten. Det er bl.a. blevet obligatorisk med to vejledere.

>

Tabel 6.2.6 Andel fuldførte ph.d.-forløb med grad og andel afbrudte forløb angivet i procent af påbegyndte forløb i år 2004 (Forløbenes udfald er målt 5 år efter, de er påbegyndt)

Hovedområde		Handelshøjskolen i København, pct.	Alle universiteter, pct.
Humaniora	Afbrudt uden grad	*	12
	Fuldført med grad	*	51
	I gang	.	36
	I alt	100	100
Naturvidenskab	Afbrudt uden grad	.	4
	Fuldført med grad	.	65
	I gang	.	31
	I alt	.	100
Samfundsvidenskab	Afbrudt uden grad	3	7
	Fuldført med grad	37	50
	I gang	61	43
	I alt	100	100
Sundhedsvidenskab	Afbrudt uden grad	.	6
	Fuldført med grad	.	72
	I gang	.	22
	I alt	.	100
Teknisk videnskab	Afbrudt uden grad	.	11
	Fuldført med grad	.	72
	I gang	.	17
	I alt	.	100
I alt	Afbrudt uden grad	5	8
	Fuldført med grad	39	65
	I gang	56	27
	I alt	100	100

Kilde: Beregninger foretaget af Universitets- og Bygningsstyrelsen på baggrund af data fra Danmarks Statistik (ph.d.-registeret).

* Af diskretionshensyn kan procenterne ikke oplyses, når der er mindre end tre forekomster.

Den gennemsnitlige fuldførelsestid angivet i hele år for de fuldførte i 2009 er væsentlig højere på Handelshøjskolen i København end for landet som helhed, *jf. tabel 6.2.7*. Fuldførelsestiden på Handelshøjskolen i København er steget markant mellem 2007 og 2009.

Indregnet i fuldførelsestiderne er de perioder, hvor de ph.d.-studerende har måttet tage orlov (herunder sygdoms- og barselsorlov). I 2009 udgjorde omfanget af orlov (målt som et gennemsnit for alle de fuldførte ph.d.-studerende på Handelshøjskolen i København) ca. 3/4 år. Det tilsvarende orlovsomfang udgjorde for alle universiteter samlet set ca. 1/4 år.

Tabel 6.2.7: Gennemsnitlig fuldførelsestid fra start til opnået ph.d.-grad 2007-2009, antal studieår

Fuldførelsesår		2007	2008	2009
Handelshøjskolen i København	Humaniora	.	3,8	6,5
	Naturvidenskab	.	.	6,6
	Samfundsvidenskab	4,5	4,1	5,0
	I alt	4,5	4,0	5,4
Alle universiteter	Humaniora	4,4	4,3	4,5
	Naturvidenskab	4,1	4,1	4,1
	Samfundsvidenskab	4,1	4,2	4,5
	Sundhedsvidenskab	4,0	4,0	4,1
	Teknisk videnskab	3,9	3,8	3,7
	I alt	4,1	4,0	4,1

Kilde: Beregninger foretaget af Universitets- og Bygningsstyrelsen på baggrund af data fra Danmarks Statistik (ph.d.-registeret).

2007-tallene er korrigeret manuelt efter udtræk på baggrund af oplyste fejl og mangler i ph.d.-registeret – disse oplysninger stammer fra såvel HHK som Danmarks Statistik.

6.3 Opfølgning på rapport fra sidste møderunde vedrørende ph.d.-optaget

Af tilsynsrapporten udarbejdet på baggrund af mødet mellem Universitets- og Bygningsstyrelsen og Handelshøjskolen i København den 1. juni 2010 fremgår det, at universitetet udtrykte interesse for at øge antallet af ph.d.-studerende, men at universitetet samtidig oplevede en begrænset efterspørgsel efter ph.d.er i den private sektor.

Handelshøjskolen i København oplyser i dag, at de ikke oplever et problem med at få placeret uddannede ph.d.er på arbejdsmarkedet. Arbejdsløsheden blandt Handelshøjskolen i Københavns ph.d.er er lavere end f.eks. blandt ingeniør-ph.d.er. Kun ganske få får nu arbejde i den akademiske sektor, langt de fleste arbejder i den private sektor. Så Handelshøjskolen i København oplever ingen problemer med den private sektors efterspørgsel efter ph.d.er. Derimod er viljen til at finansiere uddannelsen begrænset. Det skyldes sandsynligvis dels et vist ukendskab til muligheden og dels et problem med at sikre sig afkastet af denne investering i human-kapital, idet ph.d.en udmærket kan søge job i andre virksomheder. Dette er også et problem på de ”våde” områder, men her kan virksomheden i det mindste beholde rettighederne til forskningsresultaterne.

6.4 Konklusion

Ph.d.-optaget på Handelshøjskolen i København er faldet til 44 i 2009.

Handelshøjskolen i København oplyser, at universitetet i 2010 havde et optag på 43. Handelshøjskolen i Københavns mål for 2011 er 59.

Handelshøjskolen i København har hovedparten af sin ph.d.-aktivitet inden for samfundsvidenskab, hvor fuldførelsesprocenten er relativt lav, også for universiteterne under et. Dog er Handelshøjskolen i Københavns fuldførelsesprocent noget lavere end det gennemsnit, der gælder for alle universiteternes samfundsvidenskabelige ph.d.-forløb.

Handelshøjskolen i København har tre forskerskoler, hvoraf en forskerskole har fire forskeruddannelsesprogrammer, mens to ph.d.-skoler indgår i netværk, der både udbyder ph.d.-kurser og tilbyder udveksling til andre universiteter. Kurser udbudt af

>

ph.d.-skolerne er i direkte konkurrence med internationale kurser, idet ph.d.-studerende ved Handelshøjskolen i København har mulighed for at få finansiering til ph.d.-kurser på andre danske eller internationale universiteter.

Det fremgår af årsrapporten for 2010, at Handelshøjskolen i København har underopfyldt målet for ph.d.-optaget i 2010, mens universitetet har overopfyldt målet for ph.d.-optaget tilsvarende i 2009. Det kan accepteres, at Handelshøjskolen i København ikke har nået målet om optag af ph.d.-studerende i 2010, idet Handelshøjskolen i København havde et tilsvarende meroptag i 2009. Universitets- og Bygningsstyrelsen vil følge udviklingen i, hvorvidt Handelshøjskolen i København vil opfylde målet for ph.d.-optaget i 2011. Universitets- og Bygningsstyrelsen ser positivt på, at ph.d.-studerende på Handelshøjskolen i København har mulighed for at tage kurser nationalt og internationalt. Universitets- og Bygningsstyrelsen vil følge udviklingen i de ph.d.-studerendes fuldførelsesprocent.

7. Strategisk fysisk planlægning

>

Universiteternes fysiske rammer er et centralt element i udviklingen af universiteternes aktiviteter inden for forskning, uddannelse og vidensspredning. Universiteterne skal have undervisnings- og forskningsfaciliteter på det højeste internationale niveau, og universiteternes campusser skal udvikle sig til attraktive centre for viden, der understøtter udvikling og vækst. Universiteterne skal bygningsmæssigt understøtte det øgede optag, der i kraft af 50 procent målsætningen forventes på universiteterne i de kommende år.

Vejen mod dette mål går gennem investering i og udbygning af universiteternes laboratoriefaciliteter, åbning af universiteterne mod omverdenen gennem integration af nye funktioner og faciliteter i campus-områderne og en øget samtænkning af universiteternes fysiske udvikling og deres overordnede strategiske udvikling og positionering.

7.1 Samspillet mellem Handelshøjskolen i Københavns strategi for universitetets fysiske udvikling og universitetets generelle strategi

7.1.1 Fysisk planlægning i forhold til strategi

Handelshøjskolen i København er placeret i en bynær kontekst midt i Frederiksberg ny by og kommuncentrum. Handelshøjskolen i København fletter sig sammen med byens metro, Frederiksberg Center, det ny gymnasium og folkebiblioteket.

Handelshøjskolen i København har tre campusområder – også kaldet tyngdepunkter, Solbjerg Plads, Porcelænsbøden og Dalgas Have, som er i gåafstand fra hinanden. De er samtidig forbundet af en metrolinie.

Handelshøjskolen i København oplever en pladsmangel på campus, og har derfor valgt at prioritere nye udvidelser til forskning og uddannelse.

Handelshøjskolen i København har for nyligt vedtaget en ny overordnet strategi for universitetet. Det er planen, at der i løbet af 2011 skal fremlægges en egentlig strategi for campusområdet.

Handelshøjskolen i København oplyser, at strategien for campusområdet med udgangspunkt i prognoser for udvikling i STÅ og forskning vil påvise ændringer i pladsbehov til undervisning, studieområder, forskning og administration. Den administrative omstrukturering, som universitetet er i færd med at iværksætte, berører nominelt set i størst grad selve kontorlokalemassen, som en allokering fra administrations- til forskningsareal. Et øget optag på universitetet vil forhøje det nuværende store kapacitetspres på studieområder og undervisningslokaler, hvilket vil blive afspejlet i planerne for den fremtidige bygningsportefølje

Arbejdet med campusstrategien vil indebære overvejelser om, hvilke krav den fysiske kontekst skal opfylde, for at Handelshøjskolen i København kan efterleve de strategiske mål:

- a. Integrere bæredygtighed i alle aktiviteter.
- b. Udvikle campus til innovation og iværksætteri.
- c. Sikre effektive processer af tilpas høj kvalitet.
- d. Føre de akademiske medarbejdere og kravene til undervisningen tættere sammen.

- e. Udvikle en mere enkel, gennemsigtig og robust organisation.
- f. Begrænse økonomiske og driftsmæssige risici.
- g. Måltrettet søge forskellige former for finansiering.

7.1.2 Synergi og flere funktioner på campus

Attraktivt miljø og mødesteder

Handelshøjskolen i København søger det unikke og særlige, når universitetet bygger. Handelshøjskolen i København har generelt et højt niveau for æstetik, kunst og design.

Flere nybyggerier har markeret sig i den henseende de seneste år. Senest Kilen og det ombyggede Executive Center som tilbyder nytænkende rum til studier og forskning.

Ved planlægning af nybyggeri vil en kerneværdi derfor være fleksibilitet i form af mulighed for løbende at tilpasse bygningens undervisnings-, studie-, forsknings- og administrationsområder til fremtidens nye ideer.

Campus lov – flere funktioner

Handelshøjskolen i København er centralt placeret på Frederiksberg blandt en mangfoldighed af funktioner, indkøbs-, service og boligtilbud.

På Handelshøjskolen i Københavns campus er allerede indlejret boghandel, bibliotek, cafe og kantine med offentlig adgang.

7.1.3 Universitetets position i by og region

Sammenhæng til kommunal og regional planlægning

Frederiksberg Kommune har i kommuneplanen beskrevet, hvordan de ønsker, at Frederiksberg skal markere sig som uddannelsesby og kulturby. Konkret ønsker de bl.a., at en større del af det fremtidige boligbyggeri skal udgøres af kollegier. Ligesom de lægger vægt på et bymiljø med et alsidigt og tiltrækkende udbud af kultur- og idrætsaktiviteter samt rekreative byrum.

Handelshøjskolen i København har gennem en lang årrække samarbejdet med Frederiksberg Kommune om transformationen til en uddannelses- og kulturby, hvilket i praksis er sket ved udvikling og opførelse af uddannelsesbygninger og byrum.

Handelshøjskolen i Københavns grønne rum på Solbjerg Plads supplerer byens infrastruktur ved at tilgodese de bløde trafikanter og er samtidig en rekreativ park. Frederiksberg Kommune har fået opført pladserne ”Frederiksberg Nye Bymidte” til hvilke universitetet har medfinansieret anlægget af pladsen mellem universitetet, Frederiksberg centret og biblioteket. Alle anlæg har opnået stor international bevågenhed.

Strukturelt set ligger Handelshøjskolen i København ved tre metrostationer og underbygger dermed planlovens intentioner om at begrænse individuel biltrafik. Handelshøjskolen i København støtter bæredygtig trafik og arbejder blandt andet kontinuerligt på at etablere cykelstativer. Således cykler mere end 50 procent af universitetets medarbejdere til arbejde hver dag hele året rundt.

Den fremtidige campusudvikling ønskes at videreføre dette ved en centrering omkring metrostationerne på den københavnske metrolinje. Handelshøjskolen i København

tilstræber derfor i samarbejde med Frederiksberg Kommune at konsolidere universitetets bebyggelse, gerne med initiativ til byggeri på Solbjerg Campus i nærheden af Fasanvej Station.

Handelshøjskolen i København satser på Copenhagen Metropolitan Region og fokuserer på at udnytte de traditioner, regionen har, ved i den fysiske kontekst at tilgodese de lokale og regionale hensyn. Herved vedligeholdes og videreføres fundamentet for at engagere sig globalt.

Handelshøjskolen i København som markant kulturelt centrum

Store dele af Handelshøjskolen i København ligger fysisk i det område, som benævnes Frederiksberg centrum, og har med denne beliggenhed en række kendte facader i bybilledet. Bygningerne som helhed benyttes i vidt omfang af en bredere befolkning også i nærområdet ved f.eks. at:

- Folkeuniversitetet får stillet lokaler til rådighed til undervisning.
- Frederiksberg Kommune afholder løbende arrangementer og konferencer, hvor Handelshøjskolen i København stiller faciliteter til rådighed, blandt andet ved Skoleafdelingen ved Frederiksberg Kommune, klubber under Frederiksberg Kommune m.m.
- Ikke-kommercielle eller Corporate Social Responsibility (CSR) relaterede arrangementer for byen Frederiksberg får plads på Handelshøjskolen i København, eksempelvis faciliteter til møder for omgivende beboerforeninger, Røde Kors, Dansk Flygtningehjælp mv.
- Udenrigsministeriets tolketræning får lokaler.

7.1.4 Bæredygtighed

Handelshøjskolen i København har sidste år iværksat et projekt, der skal fremme bæredygtig adfærd på universitetet.

Handelshøjskolen i København oplyser, at der er iværksat en række konkrete arbejder til effektivisering af energiforbruget, således at der i 2009 og 2010 er opnået en besparelse på 2,8 mio. kr. på basis af merinvesteringer på 1,2 mio. kr.:

- Regulering foretaget af ventilationsanlæg på Solbjerg Plads 3.
- Belysning med automatisk lysslukning er reguleret og suppleret.
- Lyskilder er udskiftet til lysdioder/LED/sparepærer indendørs og udendørslys til højtrykslamper.
- Elspareskinner er udleveret til kontorbrug.
- Natkøl er indført på Solbjerg Plads og Dalgas Have og sikrer lavere energiforbrug om natten.
- Toiletter overvåges og repareres systematisk for at modvirke vandspild.
- Ventilationsanlæg er udskiftet til besparende udgaver fire steder.
- Køleanlæg er optimeret ved at indføre automatikændringer.

I januar 2011 besvarede Handelshøjskolen i København positivt Universitets- og Bygningsstyrelsens høringsproces om krav til bygninger, idet universitetet allerede proaktivt opfylder de krav, der ventes indført vedr. miljø, byggeri, indeklime og energi:

- Angående indeklime: Handelshøjskolen i København tilslutter sig anbefalingerne vedrørende indeklimaforhold anført i den foreløbige udgave af

”Specifikation af indeklima; krav og anbefalinger” for så vidt angår temperaturer i undervisningslokaler og auditorier på skalaen mellem 21-26 grader, og forsøger at holde temperaturen på et energirigtigt og besparelsesmæssigt fornuftigt niveau.

- Angående byggeri, omgivelser og transport: Handelshøjskolen i København tilslutter sig kravene i dokumentet ”Miljøkrav til byggeri” og har siden 2009 gennemført projekter vedrørende ventilation og køling, lys, strøm og vand ved at gennemføre forskellige former for automatisering samt ved detektering af spild og overvågning.

7.2. Handelshøjskolen i Københavns arbejde med boliger til internationale studerende

I forbindelse med vedtagelsen af campusloven og den efterfølgende dialog om Universitets- og Bygningsstyrelsens udgivelse af en vejledning til loven er Handelshøjskolen i København blevet opmærksom på, at universitetets nuværende praksis med administration af kollegie- og gæsteforskerboliger ikke er i overensstemmelse med de gældende regler på området.

Der er enighed om, at problemstillingen er afgrænset til, at Handelshøjskolen i København ikke har hjemmel til:

- At forestå (direkte) udlejning af boliger til internationale studerende eller forskere.
- At anvende offentlige midler til afholdelse af omkostninger til administration, drift eller vedligeholdelse af boliger.

Handelshøjskolen i København har en lang række aftaler direkte med en række private udlejere. Det er aftaler, der både binder universitetet på kort, mellemlang og lang sigt. Handelshøjskolen i København er indstillet på at tilrette den nuværende praksis.

Handelshøjskolen har den 28. februar 2011 fremsendt en redegørelse om sagen til Universitets- og Bygningsstyrelsen.

7.3 Konklusion

Handelshøjskolen i København har for nyligt vedtaget en ny overordnet strategi for universitetet. Det er planen, at der i løbet af 2011 skal fremlægges en egentlig strategi for campusområdet.

Handelshøjskolen i København oplyser, at en kerneværdi ved planlægning af nybyggeri vil være fleksibilitet i form af mulighed for løbende at tilpasse bygningens undervisnings-, studie-, forsknings- og administrationsområder til fremtidens nye ideer og indfald.

Handelshøjskolen i København har gennem en lang årrække samarbejdet med Frederiksberg Kommune om transformationen til en uddannelses- og kulturby, hvilket i praksis er sket ved udvikling og opførelse af uddannelsesbygninger og byrum.

Handelshøjskolen i København oplyser, at der er iværksat en række konkrete arbejder til effektivisering af energiforbruget, således at der i 2009 og 2010 er opnået en besparelse på 2,8 mio. kr. på basis af merinvesteringer på 1,2 mio. kr. I januar 2011 besvarede Handelshøjskolen i København positivt Universitets- og Bygningsstyrelsens

>

høringsproces om krav til bygninger, idet universitetet allerede proaktivt opfylder de krav, der ventes indført vedr. miljø, byggeri, indeklima og energi.

Universitets- og Bygningsstyrelsen finder det positivt, at Handelshøjskolen i København arbejder strategisk med den fysiske planlægning og campusområdet, og at universitetet arbejder med effektivisering af energiforbruget. Styrelsen finder det tilfredsstillende, at universitetet er indstillet på at tilrette den nuværende praksis med administration af kollegie- og gæsteforskerboliger.

8. Samspil mellem universiteter og erhvervslivet

>

Uddannelse og viden er i stigende grad blevet en global konkurrencefaktor, og det er højt politisk prioriteret, at dimittender fra de danske universiteter er forberedte på at udfylde højproduktive jobs i samfundet.

Det er et vigtigt instrument til at sikre, at universitetsuddannelserne giver kompetencer, som er efterspurgt på arbejdsmarkedet, at der eksisterer en mangfoldighed af samarbejdsrelationer mellem universiteterne og virksomhederne på uddannelsesområdet.

Det er dog også vigtigt, at mødet mellem universiteter og erhvervsliv respekterer den autonomi og frihed, som kendetegner universiteterne i dag. Tilrettelæggelsen og indholdet af uddannelserne er udelukkende universiteternes ansvar.

De enkelte universiteter har forskellige samarbejdsrelationer – både i forhold til områder, fokus og intensitet. Her sættes fokus på universitetets strategiske planer om samspil inden for uddannelsesområdet, understøttelse af iværksætterier, konkrete eksempler, samarbejdet i de regionale vækstfora samt samarbejdet med videns- og forskerparker.

På den baggrund ønsker Universitets- og Bygningsstyrelsen at drøfte styrkepositioner og erfaringer, output, potentialer og barrierer for Handelshøjskolen i Københavns samspil med erhvervslivet.

8.1 Tiltag rettet mod uddannelsesområdet

8.1.1 Handelshøjskolen i Københavns strategiske tilgang til samarbejdet med erhvervslivet på uddannelsesområdet.

Handelshøjskolen i Københavns nye strategi ”Business in Society” blev godkendt af bestyrelsen d. 30. august 2010. Strategien omfatter fem ”transformerende initiativer,” som sætter fokus på læring, på universitetets tilknytning til samfundet og på universitetets engagement i den regionale og globale omverden.

Blandt de ”transformerende initiativer” er der markant fokus på samspil mellem universitetets uddannelser og erhvervslivet. Blandt de fem initiativer kan særligt to fremhæves:

- *Lanceringen af Business-in-Society (BiS) platforme*
Handelshøjskolen i København vil etablere en række interdisciplinære forsknings- og uddannelsesgrupperinger, der skal kunne håndtere intellektuelt krævende udfordringer for samfundet og erhvervslivet. De konkrete platforme bliver udvalgt på baggrund af deres evne til bl.a. at bidrage til vækst for organisationer og virksomheder i Hovedstadsregionen, tiltrække eksterne samarbejdspartnere, være tværfaglige og at udvikle nye internationalt attraktive uddannelser.
- *Fokus på samfundets behov for uddannelser*
På bachelorniveau er målet at kvalificere de studerende til deres første job, gennem en basal bred forretningsforståelse. Handelshøjskolen i København ønsker at udvikle en ny type ”integrerede” uddannelser i samarbejde med

virksomheder, ligesom de ønsker at udvikle flere uddannelser i samarbejde med internationale partnere.

8.1.2 Mål i udviklingskontrakten for uddannelse og iværksætteri

Handelshøjskolen i København har i sin udviklingskontrakt for perioden 2008-2010 samt for 2011 opstillet et mål for iværksætteri målt ved antallet af udbudte ECTS-givende kurser i entrepreneurship. Handelshøjskolen i København har opfyldt målet i både 2008 og 2009, jf. tabel 8.1.2.1.

Tabel 8.1.2.1: Mål for antallet af udbudte ECTS-givende iværksætterkurser på Handelshøjskolen i København 2008-2010

	2008	2009	2010	2011
Mål	188	199	210	300
Resultat	285	289	-	-

Kilde: Handelshøjskolen i Københavns udviklingskontrakter for 2008-2010 og 2011 samt og Handelshøjskolen i Københavns årsrapport 2009.

Handelshøjskolen i København bemærker, at der efter universitetets opfattelse er åbnet nye perspektiver for at styrke og nytænke entreprenørskab i undervisningen med de to regionale satsninger, universiteter er involveret i, jf. afsnit 8.2.1: Projekterne Next Generation og Copenhagen Innovation & Entrepreneurship Lab (CIEL). Især indeholder CIEL en tværdisciplinær og direkte erhvervsrettet dimension, hvor virksomhederne inddrages i både undervisning og forskning.

Handelshøjskolen i København har et tæt samarbejde med Venture Cup, hvilket også skaber nye kontaktflader til virksomhederne. Universitetets studerende opleves typisk som kreative og entreprenante i forhold til at se og udnytte nye forretningsmuligheder på f.eks. de teknologiske områder. Der er således bemærkelsesværdige og internationalt prisbelønnede eksempler på, at studerende fra Handelshøjskolen i København har startet egen virksomhed ved at kommercialisere teknologiske patenter fra Danmarks Tekniske Universitet. Abeo A/S er et sådant eksempel – tre studerende fra Handelshøjskolen i København har stiftet virksomheden, der har kommercialiseret en patenteret opfindelse af en forsker fra Danmarks Tekniske Universitet.⁸

Handelshøjskolen i København udbyder en internationalt anerkendt studenterorganiseret årlig konkurrence, CBS Case Competition, hvori der deltager en årlig case virksomhed, en række sponsorvirksomheder samt topstuderende fra et antal udvalgte universiteter i verden. Derudover findes en række case competitions, som organiseres af virksomheder, herunder Grundfos, PWC, KPMG, Danske Bank og Coloplast, som Handelshøjskolen i København understøtter i form af support og sparring til de udbydende virksomheder og træning af de deltagende studerende.

8.1.3 Eksempler på samarbejdsinitiativer om uddannelser - nye career partnerships mv.

Fra Januar 2011 har Handelshøjskolen i København etableret et nyt partnerskabskoncept, Career Partnership, med henblik på at styrke de eksisterende

⁸ <http://www.abeo.dk/>

partnerskaber med danske og internationale virksomheder (tidligere kendt som ”corporate partnerskaber”).

Fremover vil hovedparten af samarbejdsaktiviteterne med virksomheder omkring tiltrækning af studerende være reserveret for virksomheder, der indgår i disse partnerskaber.

Career partnerskaberne giver virksomhederne mulighed for at hjælpe og vejlede studerende og derved mulighed for at komme i kontakt med kommende medarbejdere. Samtidig kan de bidrage til at styrke de studendes forretningsforståelse, deres markedsværdi og hjælpe dem godt i gang med karrieren inden for områder, der er relevante for virksomhederne.

Partnerskaberne omfatter en række forskellige tilbud til virksomhederne:

- *Career training*, hvor virksomhederne kan hjælpe studerende med karriere vejledning.
- *Career nights*, hvor virksomheder og studerende mødes omkring udvalgte temaer
- *Career day*, hvor virksomhederne kan brande sig og møde studerende på Handelshøjskolen i Københavns årlige karrieredag.
- *Invitational events*, hvor virksomheden får mulighed for at invitere særlige grupper af studerende.
- *Permanent branding* i form af synlighed på Handelshøjskolens campus, publikationer mm.
- *Student sourcing*, hvor virksomheden kan få tilsendt CV’er fra udvalgte studerende.
- *Gratis jobannoncering* på Handelshøjskolen i Københavns jobbank
- *Individual karrierevejledning* af studerende ved universitetets egne karriererådgivere, og universitetets partnere i A-kasser.

Indenfor rammerne af det nye partnerskabskoncept bliver der endvidere lavet en lang række workshops sammen med partnervirksomheder og A-kasser til fremme af beskæftigelse og karrieremuligheder, jf. aktivitetskalenderen (CBS Career Calendar Spring 2011). I 2010 blev der desuden gennemført ca. 3.600 karriererådgivninger, hvorigennem mange studerende får stillinger.

Handelshøjskolen i København oplyser, at det nye partnerskabskoncept ”Career Partnership” har til formål, at:

- Styrke de studendes forberedelse til karrieren, deres beskæftigelsesmuligheder, forretningsforståelse samt markedsværdi i øvrigt på arbejdsmarkedet.
- Gøre det muligt for partnervirksomhederne at tiltrække de rette profiler blandt studerende og kandidater både nu og i fremtiden, bidrage til karriereudviklingen af universitetets studerende og dermed deres potentielle fremtidige medarbejdere samt mere overordnet åbne dørene for erhvervslivet ind til Handelshøjskolen i København.

Handelshøjskolen i Københavns forventning til det nye partnerskabskoncept er, at antallet af partnere øges væsentligt med tiden, samt at der bliver en større diversitet

og bredde i partnerkredsen, dvs. repræsentation af flere brancher, flere mellemstore virksomheder, offentlige organisationer samt flere internationalt baserede virksomheder. Siden 1. januar 2011 er der således tilgået otte nye virksomheder som partnere, og fem af disse er konsulentfirmaer, som ikke tidligere har været partnere med Handelshøjskolen i København, og som kan tilføre stor viden og værdi til universitetet. Handelshøjskolen i København har således et klart mål om et større netværk til erhvervslivet, mere bredde og mangfoldighed og mere interaktivitet i samarbejdsrelationen med tættere relationer til følge.

I forhold til det tidligere partnerskabskoncept, som også havde hovedfokus på matchet mellem studerende og virksomheder, eksisterer det nye koncept i to niveauer, hvilket prismæssigt gør det muligt også for små og mellemstore virksomheder, herunder mindre datterselskaber i Danmark af større internationale virksomheder, at indgå partnerskab med Handelshøjskolen i København.

Det nye koncept er endvidere mere fokuseret og målrettet end det tidligere, idet:

- Partnerne påtager sig en form for medansvar for de studerende og dermed deres fremtidige medarbejders karriereudvikling.
- Der initieres større "co-creation" aktiviteter, det vil sige med flere partnere samtidig, med henblik på at styrke videnoverførsel til erhvervslivet, øge de studerendes karrieremuligheder på arbejdsmarkedet samt åbne dørene ind til Handelshøjskolen i Københavns øvrige portefølje af muligheder for et bredere udsnit af erhvervslivet end hidtil, hvorved samspillet med erhvervslivet styrkes yderligere.

8.2 Tiltag rettet mod erhvervslivet

8.2.1 Vækstforum Hovedstaden

Vækstforum Hovedstaden har til opgave at skabe og udvikle rammerne for erhvervsudviklingen i Region Hovedstaden. Det sker i samspil mellem erhvervsliv, kommuner, regionen, uddannelses- og forskningsinstitutioner og parterne på arbejdsmarkedet.

Handelshøjskolen i København har været repræsenteret ved rektor. De øvrige to repræsentanter for uddannelsesområdet er direktør for myndighedsbetjening og sektorudvikling Niels Aksel Nielsen, Danmarks Tekniske Universitet, og rektor Ralf Hemmingsen, Københavns Universitet.

Vækstforum har dels egne midler og har dels til opgave at indstille ansøgninger til regionale, statslige og europæiske puljer.

Vækstforum har i sit udkast til regional partnerskabsaftale om vækst og erhvervsudvikling defineret en lang række indsatsområder, der efterfølgende konkretiseres i projekter og initiativer, som skal behandles i Vækstforum frem mod 2011. En række målsætninger er blevet defineret:

Uddannelse og arbejdskraftudbud:

- Gøre en indsats for at styrke overgange og sammenhænge i uddannelsessystemet.
- Styrke samarbejdet om at få flere ph.d.er ud i erhvervslivet.

- Nedsætte en tænketank, der skal udvikle nye, konkrete initiativer på uddannelsesområdet.
- Fleksibel tilrettelæggelse af de videregående uddannelser med fokus på fleksible undervisningsformer og bedre overgange mellem uddannelser og uddannelsesniveauer.
- Styrke samspil mellem uddannelse og erhverv.
- Skabe bedre læring gennem målrettet pædagogisk anvendelse af it i undervisningen.

Bedre vilkår for nye vækstvirksomheder:

- Understøtte at ansatte og studerende starter egen virksomhed og bliver iværksættere – bl.a. gennem projekterne *Spin-off* og *Next Generation*.

Innovation og videnspredning:

- Styrket innovation i virksomhederne.

Det indgår i Handelshøjskolen i Københavns strategi, at universitetet vil styrke sit regionale engagement, ikke mindst via faglige og strategiske samarbejder med andre regionale aktører. Universitetet er derfor aktivt i det regionale Vækstforum og engageret i offentlig-private samarbejdsprojekter i både hovedstadsregionen og Øresundsregionen. Handelshøjskolen i København ser Vækstforum som en vigtig platform for nye innovationspolitiske satsninger, nye erhvervsklynge-samarbejder og strategiske samarbejder indenfor uddannelse og entreprenørskab.

Eksempelvis vil Handelshøjskolen i København i 2011 sammen med Danmarks Tekniske Universitet og Københavns Universitet – og med forventet støtte fra det regionale Vækstforum – lancere et ”fyrtårn” for entreprenørskab i Østdanmark, det såkaldte Copenhagen Innovation & Entrepreneurship Lab (CIEL), hvor de studerende motiveres og uddannes i entreprenørskab indenfor nye tværfaglige og erhvervsrettede undervisningsformer. Herved forenes komplementær forskningsbaseret viden fra de tekniske, naturvidenskabelige og merkantile områder, og erhvervsvirksomheder inddrages direkte i en interaktiv dialog med studerende og forskere.

Handelshøjskolen i København er desuden engageret i Vækstforum-støttede samarbejdsprojekter indenfor blandt andet Finans-IT, regional investeringsfremme og innovationsprocesser. Kommende initiativer vedrører talenttiltrækning og ph.d.ers erhvervsmuligheder.

8.2.2 Videns- og forskerparker

Handelshøjskolen i København har ikke en egentlig forskerpark tilknyttet universitetet, men har etableret bl.a. Research Centre on Biotech Business og ”imagine .. Creative Industries Research” og ønsker derigennem at være en aktiv del af forskerparker og innovationsmiljøer.

Biotech Business tager udgangspunkt i det treårige forskningsprogram Competence, Organisation and Management in Biotech Industries (COMBI). COMBI repræsenterer et forskningssamarbejde mellem Handelshøjskolen i København og en række virksomheder og forskningsinstitutioner indenfor dansk

bioteknologi. COMBIs forskning er fokuseret på adskillige hovedtemaer indenfor den danske bioteksektor, men lægger særligt vægt på studier af forskningsintensive biotekvirksomheder, også kaldet Dedicated Biotech Firms (DBFs).

imagine.. udforsker organiseringen af kreativitet i virksomheder, projekter og transnationale netværk. Centret har en flerdisciplinær tilgang og fokuserer på den vedvarende forbindelse mellem kreativitet og industri. Medlemmerne af centret formidler forskningsresultater til industri og samfund via publikationer, medier, workshops samt andre præsentationer.

8.2.3. Tiltrækning af eksterne midler fra erhvervslivet og private fonde

Handelshøjskolen i København hjemtog i 2009 29,5 mio. kr. fra private danske kilder, hvilket svarede til en stigning på syv procent siden året før. Derved hjemtog Handelshøjskolen kun to procent af de samlede private danske midler, som universiteterne hjemtog i 2009. Til sammenligning hjemtager Handelshøjskolen i København tre procent af de samlede basismidler til forskning fra Universitets- og Bygningsstyrelsen. Samlet set oplevede universiteterne en stigning på 11 procent i hjemtaget af midler fra danske private kilder fra 2008 til 2009, mens Handelshøjskolen i København oplevede en stigning på 7 procent i samme periode jf. tabel 3.4.1.3, afsnit 3.4 om forskning. I perioden 2007-2009 var Handelshøjskolen i Københavns vækst i hjemtaget af midler fra erhvervslivet og private fonde noget mindre end væksten for universiteterne samlet set.

Handelshøjskolen i København tilkendegav i tilsynsrapporten fra 2010, at universitetet er optaget af at øge hjemtaget af forskningsmidler. Bl.a. ønskede universitetet at sætte fokus på at tiltrække flere midler fra det strategiske forskningsråd samt fra EU.

8.3 Konklusion

Handelshøjskolen i København repræsenterer erhvervsrettede kompetencer på højt fagligt niveau, både i undervisnings- og forskningsmæssig henseende. Universitetet har mange tætte relationer og netværk til erhvervslivet, på både personligt og institutionelt niveau, f.eks. gennem Advisory Boards, partnerskaber og Executive Education, hvilket i kombination med den erhvervsorienterede faglige profil skaber særlige muligheder for et samspil.

Handelshøjskolen i København oplyser, at det er en prioriteret målsætning i universitetets nye strategi at styrke samspillet med erhvervslivet, herunder at synliggøre kompetencer og viden med kommerciel relevans, hvilket afspejles i en række målrettede initiativer eksternt og internt. Handelshøjskolen i København repræsenterer imidlertid også samfundsvidenskabelig og humanistisk viden, som ikke umiddelbart har et kommercialiseringspotentiale, i modsætning til de tekniske, natur- og sundhedsvidenskabelige områder med f.eks. patenterbar viden. Det nødvendiggør efter universitetets opfattelse udvikling af andre samspilsformer. Internt i organisationen er der brug for at øge gennemsigtigheden og f.eks. gøre mere brug af hinandens kontakter og netværk.

Handelshøjskolen i København bemærker, at de private midler, som investeres i forskning, typisk er rettet mod de teknologiske og naturvidenskabelige områder. Forskningsindsatsen på de erhvervsøkonomiske områder er efter universitetets

>

opfattelse i princippet lige så attraktiv for privat finansiering, men videnbehovet er vanskeligere at konkretisere, og denne type viden har større udfordringer med at finde de rette kanaler til virksomhederne.

Det er et prioriteret emne i Handelshøjskolen i Københavns nye strategi at øge kommercialiseringen og hjemtagningen af private midler. Universitetet har derfor taget og forventer at tage en række initiativer for at opnå dette mål, herunder i forhold til private fonde. Handelshøjskolen i København vil desuden i 2011 prioritere at søge at opnå en større andel af de erhvervs- og innovationspolitiske midler, der udbydes af blandt andet Videnskabsministeriet. Det forudsætter ikke kun et tættere samarbejde mellem universiteterne, men også med f.eks. de små og mellemstore virksomheder, hvilket på sigt kan øge interessen for privat medfinansiering af Handelshøjskolen i Københavns videnudvikling.

Universitets- og Bygningsstyrelsen finder det positivt, at det er en prioriteret målsætning for Handelshøjskolen i København at styrke samspillet med erhvervslivet, og at Handelshøjskolen i København har taget en række tiltag til at styrke samspillet i relation til universitetets uddannelser. Styrelsen finder det desuden hensigtsmæssigt, at universitetet sigter mod at øge hjemtaget af private midler.

9. Universiteternes udgifter til administration

>

Regeringen har fokus på at effektivisere de offentlige institutioners administration, herunder også universiteterne, jf. regeringens arbejdsprogram ”Danmark 2020”, hvori det er formuleret som en målsætning, at ”den [danske] offentlige sektor skal være blandt de mest effektive og mindst bureaukratiske i verden”.

Universiteternes administrative udgifter afgrænses i det følgende til den ”klassiske” administration, dvs. udgifter til generel ledelse og administration samt servicefunktioner.

9.1. Baggrund

Universiteternes udgifter til administration opgøres årligt i Danske Universiteters statistiske beredskab. Derudover har området også været underlagt en analyse foretaget af McKinsey og Co. i 2009 (Universitetsanalysen). Opgørelserne viser følgende:

- **Danske Universiteters (DU) statistiske beredskab** opgør universiteternes administrationsudgifter (generel ledelse og administration) til ca. 6 procent af deres samlede omsætning, og tillægges servicefunktioner udgør administrationsprocenten ca. 8,4 procent i 2009 (jf. pkt. 5 i DU’s statistiske beredskab). I 2007 og 2008 var den tilsvarende administrationsprocent 8,2 procent
- **McKinsey og Co.’s Universitetsanalyse fra 2009** viser, at udgifterne til administration i 2008 udgør ca. 17 procent af universiteternes omsætning. Der er ikke foretaget tilsvarende opgørelser for andre år. Udgifterne vurderes af McKinsey og Co som generelt høje sammenlignet med en række private virksomheder, ligesom der kunne identificeres en betydelig variation i ressourceforbruget universiteterne imellem.

De to opgørelser når således frem til meget forskellige størrelser på universiteternes udgifter til administration, hvilket er en af årsagerne til, at Videnskabsministeriet har fundet det nødvendigt at iværksætte en supplerende analyse af universiteternes udgifter til administration.

9.2. Ny analyse af universiteternes udgifter til administration

Videnskabsministeriet igangsatte i foråret 2010 en undersøgelse af universiteternes udgifter til administration. Regeringens fokus på effektivisering af de administrative udgifter betyder, at det er væsentligt, at der eksisterer et solidt grundlag for at opgøre og følge udviklingen i universiteternes udgifter til administration.

Den nye opgørelse af universiteternes udgifter til administration er udarbejdet i samarbejde med universiteterne og med faglig bistand fra PriceWaterhouseCoopers (PWC). Nedenfor er gengivet en række hovedkonklusioner fra rapporten.

PWC-rapporten er baseret på universiteternes regnskabsoplysninger, som fremgår af universiteternes årsrapporter, og som også anvendes i DU’s statistiske beredskab (pkt. 5). Disse udgifter er i PWC-rapporten suppleret med administrationsudgifter i tilknytning til:

- Bygningsforvaltning – generelt
- Det decentrale niveau (institutter/centre mv.)

>

Der findes ikke regnskabsoplysninger for universiteternes udgifter til administration i tilknytning til bygningsforvaltning og på det decentrale niveau. VTU har derfor i samarbejde med universiteterne og med inddragelse af PWC opstillet retningslinjer for de pågældende opgørelser. Afgrænsningen af administrationsudgifter, er med tilføjelse af ovenstående elementer, herved bredere end den, der hidtil er blevet anvendt i DU's statistiske beredskab.

Derudover er universiteterne blevet bedt om at opdele de samlede udgifter til administration på seks hovedopgaver (generel ledelse, økonomiforvaltning, personaleforvaltning, bygningsforvaltning, administrativ it og øvrige administrative opgaver).

Af tabel 9.2.1 fremgår det, at Danske Universiteters opgørelse af administrationsudgifterne udgør 1.548 mio. kr. i 2009. Disse administrationsudgifter suppleres i PWC-rapporten med udgifter til administration i tilknytning til bygningsforvaltning, svarende til ca. 238 mio. kr. og udgifter til administration på decentralt niveau, svarende til ca. 459 mio. kr. Herved udgør de samlede udgifter til administration i alt 2.245 mio. kr.

I tabel 9.2.1 er de samlede administrationsudgifter også fordelt på hovedopgaver. Det fremgår, at de fleste midler anvendes til generel ledelse, svarende til ca. 647 mio. kr. eller 29 procent af de samlede administrationsudgifter. Herefter følger udgifter til økonomiforvaltning og administrationsudgifter i tilknytning til øvrige administrative opgaver.

Tabel 9.2.1: Universiteternes udgifter til administration i 2009 opgjort på kilder og hovedopgaver, mio. kr. (2009-priser)

	Generel ledelse og administration i alt	Generel ledelse	Økonomiforvaltning	Personaleforvaltning	Bygningsforvaltning	Administrativ it	Øvrige administrative opgaver
Generel ledelse og administration (DU, pkt. 5)	1.548	449	289	238	77	237	256
Bygningsomkostninger Institutniveau, centre mv.	238	58	60	27	9	38	47
I alt	2.245	647	466	315	91	330	396

Kilde: Danske Universiteters statistiske beredskab og PWC-rapporten.

Tabel 9.2.2 viser de samlede udgifter til administration, herunder samlet for de enkelte universiteter. De samlede udgifter udgør i alt ca. 2,2 mia. kr., hvilket svarer til ca. 10,2 procent af universiteternes samlede omsætning. PWC vurderer samtidig, at usikkerhed forbundet med universiteternes opgørelse af administrationsudgifterne betyder, at administrationsprocenten maksimalt udgør ca. 12 procent.

Tabel 9.2.2: Universiteternes udgifter til administration i 2009, mio. kr. og procent.

>

	Udgifter til administration, mio. kr.	Udgifter til administration, procent af omsætningen
Københavns Universitet	726	10,2
Aarhus Universitet	529	10,0
Syddansk Universitet	250	11,1
Roskilde Universitet	85	12,3
Aalborg Universitet	179	10,0
Handelshøjskolen i København	139	13,5
Danmarks Tekniske Universitet	311	8,4
IT-Universitetet i København	26	13,3
I alt	2.245	10,2

PWC konkluderer også, at administrationsprocenten på maksimalt 12 procent umiddelbart skal sammenlignes med de 17 procent i Universitetsanalysen, men at forskellen bl.a. skyldes, at det i Universitetsanalysen er forudsat, at VIP-medarbejdere anvender tid på generel administration, hvilket ikke er forudsat i PWC-analysen. Derudover er datagrundlaget i Universitetsanalysen bl.a. baseret på en spørgeskemaundersøgelse, hvilket giver anledning til en vis usikkerhed. F.eks. blev alle VIP-medarbejdere i forbindelse med spørgeskemaundersøgelsen bedt om at angive den tid, som de bruger på administrative opgaver. Det er PWC's opfattelse, at forskellige metoder maksimalt kan forklare 2,5 procentpoint af afvigelsen. Herefter er der fortsat 2,5 procentpoint, som ikke kan forklares.

9.3. Konklusion

Den nye administrationsopgørelse peger på – som Universitetsanalysen - at de enkelte universiteter anvender forskelligt omfang af ressourcer på administration.

Handelshøjskolen i København bemærker, at universitetets største aktivitet er uddannelse, og at universitetet er det tredje største universitet i Danmark, når STÅ-produktion og årsstuderende på de åbne uddannelser lægges sammen. Kun Københavns Universitet og Aarhus Universitet er større. Hvis man ser på Handelshøjskolen i Københavns generelle ledelse og administration i forhold til STÅ-produktion, ligger Handelshøjskolen i København lavest blandt universiteterne.

Handelshøjskolen i København finder dog, at universitetets administration kan og skal blive mere effektiv. Derfor vil der som led i forretningsoptimeringen i de kommende år være fortsat fokus på at omprioritere ressourcer fra administration til undervisning og forskning.

Konkret har Handelshøjskolen i København iværksat to parallelle processer:

- En omorganisering af de administrative funktioner med henblik på at skabe en mere robust, transparent og effektiv organisation, der leverer på et højere kvalitetsniveau, ved at samle administrative opgaver på tværs af universitetets administration i specialiserede enheder.
- En konkret reduktion af lønsummen til TAP med 21 mio. kr., der forventes opnået med udgangen af 2012. Dette har medført afskedigelser og nedlæggelse af stillinger (ved manglende genbesættelse af eksisterende stillinger ved naturlig afgang).

>

Handelshøjskolen i København er i gang med at udvikle indikatorer til måling af den administrative performance og ser i denne forbindelse gerne, at der etableres samarbejde med de øvrige universiteter om benchmarking, dels med henblik på at skabe et forbedret datagrundlag, der kan muliggøre reelle sammenligninger på tværs af universiteter, og dels med henblik på erfaringsudveksling mellem universiteterne.

Universitets- og Bygningsstyrelsen konstaterer, at Handelshøjskolen i København har relativt høje administrationsudgifter målt ved andel af omsætningen i sammenligning med de øvrige universiteter. Styrelsen finder det derfor velbegrunderet, at universitetet har fokus på at reducere administrationsudgifterne med henblik på at omprioritere ressourcer fra administration til undervisning og forskning.

10. Konklusion

>

Overordnet tegner rapporten et billede af Handelshøjskolen i København som et universitet, der netop har afsluttet et stort strategisk forarbejde, og som derfor står over for større omstruktureringer i organisationen og administrationen. Handelshøjskolen i København har gode resultater på nogle områder, f.eks. inden for internationalt uddannelsessamarbejde og dimittenders beskæftigelsesfrekvens, men oplever udfordringer på andre områder, f.eks. hjemtaget af eksterne forskningsmidler, herunder EU-midler, og udgifter til administration.

Status for Handelshøjskolen i København er, at den i 2009 havde et overskud på 35,7 mio. kr. mod et overskud på 26,6 mio. kr. i 2008. Resultatets andel af universitetets indtægter lå begge år inden for 3 procent. Handelshøjskolen i København havde pr. 31. december 2009 en egenkapital på 172,1 mio. kr., hvilket er 35,7 mio. kr. højere end pr. 31. december 2009. Heraf udgjorde en statsforskrivning 50 mio. kr. i begge år.

Handelshøjskolen i København bemærker, at universitetet påvirkes væsentligt af størrelsen på taxameteret til de humanistiske og samfundsvidenskabelige uddannelser. Det gennemførte taxameterløft har derfor haft stor betydning for universitetet. Handelshøjskolen i København har besluttet, at taxameterstigningen skal anvendes til at forbedre kvaliteten af uddannelserne. Universitetet konstaterer, at antallet af lærertimer, der bruges på uddannelserne, allerede er steget med ca. 8 procent fra 2009 til 2010, hvilket har betydet flere undervisningstimer, mere vejledning og mere feedback fra underviser til studerende.

Der er en markant højere andel af eksterne lektorer og undervisningsassistenter ved Handelshøjskolen i København sammenlignet med det samlede billede for universiteterne. Tilsvarende er der en lavere andel af adjunkter. Andelen af lektorer er ligeledes lavere end gennemsnittet for universiteterne, mens andelen af professorer er højere. Handelshøjskolen i København bemærker, at den relativt høje andel af professorer hænger sammen med, at universitetet ansætter en relativt høj andel af VIP'er fra udlandet, og at det i flere tilfælde på grund af konkurrence fra det private arbejdsmarked er nødvendigt at kunne tilbyde et professorat for at kunne tiltrække dygtige ansatte fra udlandet.

Handelshøjskolen i København er ikke at finde på de mere traditionelle universitetsranglister, men på uddannelsesområdet deltager Handelshøjskolen i København i Financial Times' årlige ranking af Masters in Management uddannelser, herunder CEMS uddannelsen, samt i den årlige EMBA ranking. På baggrund heraf opstiller Financial Times desuden en European Business School Ranking.

Inden for åben uddannelse og deltidsuddannelse har Handelshøjskolen i København i perioden 2005-2009 haft en stigning på 115 procent i antallet af betalende studerende og ligeledes en stigning på 69 procent i antallet af færdiguddannede på hele uddannelser, mens universitetet har oplevet et lille fald på syv procent i antallet af årselever. Til sammenligning har universiteterne som helhed oplevet en stigning på 31 procent i antallet af færdiguddannede på hele uddannelser og et fald i antal årselever på fem procent.

Vedrørende *internationalisering af uddannelserne*, har Handelshøjskolen i København siden 2007/2008 oplevet en stigning i både antallet af indgående og udgående udvekslingsstudende. Handelshøjskolen i København havde i 2010 lidt flere

>

udgående udvekslingsstuderende end indgående udvekslingsstuderende, og dermed har Handelshøjskolen i København opfyldt kravet til balance.

Handelshøjskolen i København har opnået balance gennem universitetets Internationale Kontor, der har arbejdet på at gøre organiseringen af udlandsophold så let som muligt – f.eks. via omfattende informationsindsats, individuel vejledning samt sprogtests på Handelshøjskolen i København. Handelshøjskolen i København har gjort plads til udlandsophold i planlægningen af studieprogrammer, og Handelshøjskolen i København har et bredt udbud af partnere og studieprogrammer i udlandet, som matcher alle universitetets studieretninger. Universitetet kan tilbyde alle studerende, som vil på udveksling, en relevant udvekslingsplads.

Universitets- og Bygningsstyrelsen finder det positivt, at Handelshøjskolen i København har balance i udvekslingen. Universitets- og Bygningsstyrelsen forventer, at universitetets fortsatte kvalificerede arbejde med internationale samarbejder om studier og strategiske internationale samarbejder vil bidrage til en fortsat kvalificering af Handelshøjskolen i Københavns omfattende internationaliseringsarbejde.

I forbindelse med *fremtidens optag og uddannelser, der matcher samfundets behov* har Handelshøjskolen i København for 2011 øget sit mål for optag i udviklingskontrakten med 154 studerende i forhold til 2010. Hvis Handelshøjskolen i København skal fastholde sin andel af universitetsoptaget ved opnåelse af 50 procent målsætningen i 2015, skal der ske en vækst i optaget på 121 studerende fra 2011 til 2015. Det svarer til, at Handelshøjskolen i København skal optage 24 studerende mere om året i hvert af de fem år frem mod 2015.

Beskæftigelsesfrekvensen for nyuddannede fra Handelshøjskolen i København er højere end gennemsnittet for alle universiteterne, mens optagelsessandsynligheden er markant lavere på Handelshøjskolen i København end på de øvrige universiteter. Fire af Handelshøjskolen i Københavns uddannelser har en høj beskæftigelsesfrekvens og en lav optagelsessandsynlighed, dvs. de er gule uddannelser. I 2009 havde 91 procent af dimittenderne fra Handelshøjskolen i København læst på en gul uddannelse, mod en landstotal på 45 procent.

Universitets- og Bygningsstyrelsen finder det positivt, at Handelshøjskolen i København har øget sit optag, samt at en høj andel af dimittenderne fra Handelshøjskolen i København har en høj beskæftigelsesfrekvens. Universitets- og Bygningsstyrelsen vil følge udviklingen i Handelshøjskolen i Københavns arbejde med at styrke erhvervsorienteringen i sproguddannelserne.

I forhold til *ph.d.-optaget og kvaliteten af ph.d.-skolerne* havde Handelshøjskolen i København et ph.d.-optag på 44 i 2009. Handelshøjskolen i København oplyser, at universitetet i 2010 havde et optag på 43. Handelshøjskolen i Københavns mål for 2011 er 59.

Handelshøjskolen i København har hovedparten af sin ph.d.-aktivitet inden for samfundsvidenskab, hvor fuldførelsesprocenten er lav, også for universiteterne under et. Dog er Handelshøjskolen i Københavns fuldførelsesprocent noget lavere end gennemsnittet for alle universiteternes samfundsvidenskabelige ph.d.-forløb.

Det fremgår af årsrapporten for 2010, at Handelshøjskolen i København har underopfyldt målet for ph.d.-optaget i 2010, mens universitetet har overopfyldt målet for ph.d.-optaget tilsvarende i 2009. Det kan accepteres, at Handelshøjskolen i København ikke har nået målet om optag af ph.d.-studerende i 2010, idet Handelshøjskolen i København havde et tilsvarende meroptag i 2009. Universitets- og Bygningsstyrelsen vil følge udviklingen i, hvorvidt Handelshøjskolen i København vil opfylde målet for ph.d.-optaget i 2011. Universitets- og Bygningsstyrelsen ser positivt på, at ph.d.-studerende på Handelshøjskolen i København har mulighed for at tage kurser nationalt og internationalt. Universitets- og Bygningsstyrelsen vil følge udviklingen i de ph.d.-studerendes fuldførelsesprocent.

Med hensyn til Handelshøjskolen i Københavns *strategiske fysiske planlægning*, står universitetet overfor en vækst, der aktuelt og i de kommende år resulterer i et stigende lokalebehov. Handelshøjskolen i København har for nyligt vedtaget en ny overordnet strategi for universitetet. Det er planen, at der i løbet af 2011 skal fremlægges en egentlig strategi for campusområdet.

Handelshøjskolen i København oplyser, at et øget optag på universitetet vil forhøje det nuværende store kapacitetspres på studieområder og undervisningslokaler, hvilket vil blive afspejlet i planerne for den fremtidige bygningsportefølje. Udviklingen af campus vil skulle tilgodese undervisnings- og forskningsaktiviteter samt studentersociale formål.

Universitets- og Bygningsstyrelsen finder det positivt, at Handelshøjskolen i København arbejder strategisk med den fysiske planlægning og campusområdet, og at universitetet arbejder med effektivisering af energiforbruget. Styrelsen finder det tilfredsstillende, at universitetet er indstillet på at tilrette den nuværende praksis med administration af kollegie- og gæsteforskerboliger.

Vedrørende *samspil med erhvervslivet* har Handelshøjskolen i København mange tætte relationer og netværk til erhvervslivet, f.eks. gennem Advisory Boards, partnerskaber, og Executive Education, hvilket i kombination med den erhvervsorienterede faglige profil skaber særlige muligheder for et samspil.

I alt har Handelshøjskolen i København fra 2008-2009 haft en stigning i hjemtaget af eksterne forskningsmidler på 2 procent, hvilket er mindre end stigningen for alle universiteter samlet set på 8 procent. Handelshøjskolen i København oplevede i 2009 en stigning i midler fra danske offentlige og private kilder.

Handelshøjskolen i København finder, at universitetets udfordringer vedrørende tiltrækning af eksterne midler fra private kilder delvist kan tilskrives universitetets relativt få basismidler til forskning, da medfinansiering – og dermed anvendelse af basismidler – typisk er en præmis for at tiltrække nye eksterne bevillinger fra private kilder.

Det er et prioriteret emne i Handelshøjskolen i Københavns nye strategi at øge kommercialiseringen og hjemtagningen af private midler. Dette vil blandt andet ske ved at centralisere forskningssupport, både pre- og postaward, og der vil medio 2011 blive oprettet et ”Office for external affairs”, som vil sætte fokus på hjemtagning af private midler fra virksomheder.

>

Universitets- og Bygningsstyrelsen finder det positivt, at det er en prioriteret målsætning for Handelshøjskolen i København at styrke samspillet med erhvervslivet, og at universitetet har en række tiltag til at styrke samspillet i relation til universitetets uddannelser. Styrelsen finder det desuden hensigtsmæssigt, at universitetet sigter mod at øge hjemtaget af private midler.

Vedrørende *administrationsudgifter* bemærker Handelshøjskolen i København, at universitetets største aktivitet er uddannelse, og at universitetet er det tredje største universitet i Danmark, når STÅ-produktion og årsstuderende på de åbne uddannelser lægges sammen. Kun Københavns Universitet og Aarhus Universitet er større. Hvis man ser på Handelshøjskolen i Københavns generelle ledelse og administration i forhold til STÅ-produktion, ligger Handelshøjskolen i København lavest blandt universiteterne.

Handelshøjskolen i København finder dog, at universitetets administration kan og skal blive mere effektiv. Derfor vil der som led i forretningsoptimeringen i de kommende år være fortsat fokus på at omprioritere ressourcer fra administration til undervisning og forskning.

Universitets- og Bygningsstyrelsen konstaterer, at Handelshøjskolen i København har relativt høje administrationsudgifter målt ved andel af omsætningen i sammenligning med de øvrige universiteter. Styrelsen finder det derfor velbegrunderet, at universitetet har fokus på at reducere administrationsudgifterne med henblik på at omprioritere ressourcer fra administration til undervisning og forskning.

11. Henvisning til yderligere læsning om Handelshøjskolen i København

>

Handelshøjskolen i Københavns hjemmeside: www.cbs.dk

Bilag 1: Universitets- og Bygningsstyrelsens opfølgingsbrev på Handelshøjskolen i Københavns årsrapport af 30. juni 2010

Direktøren

Handelshøjskolen i København

Opfølgning på årsrapporten for 2009

I overensstemmelse med Videnskabsministeriets tilsynsforpligtelse som fastsat i universitetsloven har Universitets- og Bygningsstyrelsen gennemgået årsrapporten for 2009 og institutionsrevisors protokollat, samt Rigsrevisionens erklæring og beretning til bestyrelsen om årsrevision af 15. april 2010.

Styrelsen har ved gennemgangen af årsrapporten lagt vægt på bestyrelsens vurderinger af økonomien og planerne for den fremtidige udvikling.

Udviklingskontrakterne er sammen med målrapporteringen og finanslovens aktivitetsoversigter udgangspunkt for Videnskabsministeriets dialog og tilsyn med universiteterne.

1. Opfølgning på målrapporteringen i årsrapporten

Universitets- og Bygningsstyrelsen har gennemgået målrapporteringen i årsrapporten. Målrapporteringen relaterer sig til udviklingskontrakten og derigennem til CBS's strategiske mål, midler og indsatsområder, centreret om de fire kerneopgaver, jf. universitetslovens § 2, forskning, uddannelse, videnspredning og forskningsbaseret myndighedsbetjening.

Målrapporteringen afspejler, at udviklingskontrakten indeholder både kvalitative og kvantitative mål for universitetets aktiviteter inden for rammerne af universitetets overordnede strategiske forsknings- og uddannelsesplaner.

CBS har ikke foretaget en uddybende analyse af udvalgte mål ud over en kvantitativ og kvalitativ gennemgang af resultater og udviklingstendenser i ledelsesberetningen.

- ./ I vedhæftede bilag har styrelsen til orientering udarbejdet diagrammer, som muliggør en tværgående sammenligning mellem universiteterne på de områder, hvor der er opstillet kvantitative mål i universiteternes udviklingskontrakter.

Målopfyldelsen

I udviklingskontrakten har CBS på varierende detailniveau inden for 5 hovedindsatsområder med 15 delområder opstillet i alt 88 mål, som CBS forventer at opfylde i kontraktperioden. Styrelsen har valgt at vurdere målopfyldelsen på de 15 delområder.

30. juni 2010

**Universitets- og
Bygningsstyrelsen**

Bredgade 43
1260 København K
Telefon 3395 1200
Telefax 3395 1300
E-post ubst@ubst.dk
Netsted www.ubst.dk
CVR-nr. 2090 5808

Sagsbehandlere
Anders Korsgaard
Telefon 3392 9923
E-post ako@ubst.dk

Helle Vestergaard Jensen
Telefon 7226 5616
E-post hvj@ubst.dk

Sagsnr. 09-071520
Dok nr. 1415850
Side 1/4

Status for målopfyldelsen	Antal mål 2008	Antal mål 2009
Opfyldt	8	8
Delvis opfyldt	6	6
Ikke opfyldt	1	1

Universitets- og Bygningsstyrelsen finder, at der er et behov for en supplerende redegørelse for det ikke opfyldte og enkelte af de delvis opfyldte mål, som anført i det følgende. Styrelsen har tillige en forventning om, at CBS i 2010 har iværksat konkrete initiativer til at nedbringe antallet af de øvrige, delvis opfyldte mål.

Mål nr. 1.4: Ph.d.-aktiviteter, udlandsophold

Indikator

Der måles på antal af ph.d.-studerende på udlandsophold.

Mål og målopfyldelse

	Andel ph.d.-studerende på udlandsophold 2009 %	
	Mål	Realiseret
2008	23	12
2009	31	16
2010	40	

Styrelsen anmoder om en redegørelse for de konkrete initiativer, CBS har iværksat for at nå op på det aftalte mål i 2010.

Mål nr. 2.2: Frafaldsprocent, fordelt på HUM/SAMF

Indikator

Der måles på frafald på hovedområderne for bachelor- og kandidatstudierne i henhold til Rektorkollegiets nøgletal G1.4 og G2.4, som er baseret på en opgørelse af ophorte studerende efter normeret studietid + 1 år.

Mål og målopfyldelse

	Frafald % 2009		2010
	Mål	Realiseret	Mål
Bachelor SAMF	27	30	25
Bachelor HUM	40	41	38
Kandidat SAMF	21	21	20
Kandidat HUM	25	28	24

Styrelsen anmoder om en redegørelse for de konkrete initiativer, CBS har iværksat for at nå ned på de aftalte mål i 2010.

Mål nr. 2.3: Gennemførelse

Indikator

Der måles på gennemførelsesprocent efter fem års studietid.

Mål og målopfyldelse

	Gennemførelse 2009		2010
	Mål	Realiseret	Mål
Bachelor SAMF	69	66	70
Bachelor HUM	57	52	58
Kandidat SAMF	65	66	65
Kandidat HUM	65	55	65

Styrelsen anmoder om en redegørelse for de konkrete initiativer, CBS har iværksat for at nå op på de aftalte mål i 2010.

Universitets- og
Bygningsstyrelsen

Mål nr. 2.6: Internationalisering af uddannelserne, kurser på engelsk

Indikator

Der måles på antal ECTS for oprettede kurser på engelsk.

Side 3/4

Mål og målopfyldelse

	Andel kurser på engelsk, ECTS	
	Mål	Realiseret
2008	1.815	1.385
2009	1.875	1.036
2010	1.935	

Styrelsen anmoder om en redegørelse for de konkrete initiativer, CBS har iværksat for at nå op på det aftalte mål i 2010.

2. Opfølgning på revisionen

Vi skal bede universitetet om at redegøre for, om de forhold, som Rigsrevisionen har påpeget er afklarede, og hvad universitetet har gjort for at sikre, at der ikke fremover opstår problemer med disse forhold.

Vedørende projektadministrationen konstaterer Rigsrevisionen, at ifølge CBS' liste vedrørende projektopfølgning har ca. 50 % af projekterne overskredet forventet slutdato, mens ca. 20 % af projekterne har henstået med et underskud gennem 5 måneder på opfølgningstidspunktet. Dette kan til dels forklares med manglende opdatering af projekternes stamdata. Rigsrevisionen finder det uheldigt, at de decentrale enheder ikke i tilstrækkeligt omfang følger op på Økonomifunktionens anmodninger om ajourføring af projektoplysningerne.

Vedørende samarbejdsaftaler med erhvervslivet konkluderer Rigsrevisionen, at der kan være usikkerhed om, hvad der medtages som samarbejdsaftaler, hvorfor CBS bør fastlægge definitionen på en samarbejdsaftale entydigt.

Rigsrevisionen har drøftet revisionsprotokollatet med institutionsrevisor. Rigsrevisionen er enig i anbefalinger mv. i revisionsprotokollatet og fremhæver særligt følgende:

Opfølgning på sidste års bemærkninger/Økonomistyring

På CBS pågår en fortsat proces mod forbedret økonomistyring. Det er institutionsrevisors opfattelse, at de skitserede langsigtede samt kortsigtede tiltag på området er hensigtsmæssige. Institutionsrevisor påpeger dog, at det vil være vanskeligt for CBS at opnå de ønskede fordele, hvis man bibeholder den decentrale organisering og ansvarsplacering. Rigsrevisionen er enig i denne vurdering.

Bemærkninger til revision af forretningsgange og interne kontroller/Projektregnskaber

Den administrative styring af EU-projekterne fungerer tilfredsstillende. For øvrige tilskudsfinansierede forskningsprojekter, der fortsat administreres decentralt, er der i 2009 etableret en systematiseret central opfølgning. Institutionsrevisors opfølgning på Rigsrevisionens bemærkninger fra den løbende revision 2009 viste, at der fortsat var mange projekter med overskredet slutdato samt projekter i underskud. CBS har tilkendegivet, at man vil igangsætte en undersøgelse af disse forhold i 2010. Rigsrevisionen tilslutter sig institutionsrevisors anbefalinger om, at procedurerne for vurdering af om projekter reelt er i underskud forbedres, samt at de decentrale enheders procedurer for opfølgning på økonomifunktionens henstillinger strammes op.

Bemærkninger til revision af forretningsgange og interne kontroller/it

Institutionsrevisor har ved gennemgangen af de generelle it-kontroller haft fokus på kontrollerne vedrørende Windows, SPARC, Navision og SLS. Institutionsrevisor har konstateret en række væsentlige svagheder i de interne kontroller, som CBS bør have fokus på. Disse forhold fremgår af institutionsrevisors notat om it-revisionen. Bl.a. har CBS IT ikke i tilstrækkeligt omfang modtaget information fra den øvrige organisation omkring den forretningsmæssige risikostyring og ejerskab heraf, hvilket har haft konsekvenser for styringen af risiko på it-området. Institutionsrevisor anbefaler derfor, at den øvrige organisation, herunder især ledelsen, indtræder i en mere aktiv rolle i tilknytning til CBS' it-systemer. Rigsrevisionen er enig heri og pointerer nødvendigheden af at fastholde ledelsesfokus på både informationssikkerheden og på de interne kontrolprocedurer.

Forvaltningen af midler - sparsommelighed

Institutionsrevisor har i forbindelse med gennemgangen af udvalgte omkostningsarter bl.a. bemærket, at der ofte ikke angives formål for afholdelse af rejse- og repræsentationsudgifter, som forudsat i de interne retningslinjer. Disse og andre forhold er uddybet i institutionsrevisors management letter. Rigsrevisionen er enig i, at CBS bør have fokus på disse områder.

3. Særligt om IT-sikkerheden

Universitets- og Bygningsstyrelsen skal igen i år understrege vigtigheden af, at universitetets ledelse har fokus på It-sikkerheden og afsætter tilstrækkelige ressourcer til at understøtte den. Universitets- og Bygningsstyrelsen skal derfor gøre universitetet opmærksom på, at det i den offentlige sektor siden 2007 har været obligatorisk at følge den danske standard for informationssikkerhed, DS 484.

Informationssikkerhed skal skabe:

1. Tilgængelighed: Interne brugere og eksterne kunder skal have adgang til de informationer, som de har behov for på et givent tidspunkt
2. Integritet: Informationerne skal være korrekte og fuldstændige
3. Fortrolighed: Følsomme informationer skal beskyttes mod uvedkommendes adgang.

It-sikkerhed, herunder efterlevelse af DS484, er ikke afgrænset til udvalgte systemer, men gælder for alt lige fra fysisk sikring af bygninger til retningslinjer for håndtering af mobile enheder. Det er vigtigt, at It-sikkerhed ikke alene tænkes som tekniske sikringsforanstaltninger, men i lige så høj grad er repræsenteret ved et passende niveau af forståelse i hele organisationen.

It-styringen og It-anvendelsen på universiteterne bør i tilstrækkeligt omfang fokusere på at understøtte universiteternes målopfyldelse på såvel forskningsmæssige som administrative områder, så det er passende for universiteternes behov på kort og lang sigt.

På <http://www.itst.dk/it-sikkerhed/ds-484> findes vejledninger og best practise eksempler til at understøtte det videre arbejde med DS484. Særligt henledes opmærksomheden på <http://www.itst.dk/it-sikkerhed/ds-484/rollebaseret-indgang/systemforvaltere-og-dataforvaltere-skal-passe-paa-deres-aktiver>, hvori den enkelte system- eller dataforvalters ansvar er beskrevet.

Styrelsen ser frem til at modtage de anførte redegørelser senest mandag den 13. september 2010.

Med venlig hilsen

Jens Peter Jacobsen
Direktør

Kopi til Rigsrevisionen

Universitets- og
Bygningstyrelsen

Side 5/5

>

Bilag 2: Handelshøjskolen i Københavns svarbrev af 13. september 2010

Universitets- og Bygningsstyrelsen
Bredgade 43
1260 København K

Opfølgning på årsrapporten for 2009

13. september 2010

CBS har modtaget Universitets- og Bygningsstyrelsens opfølgning på årsrapport 2009 og fremsender hermed de efterspurgte redegørelser.

J.nr. CORE 9176
td

Materialet udgør følgende:

Tina Birgitte Dencker
AC-Fuldmægtig
Økonomifunktionen

1. *Opfølgning på målrapporteringen i årsrapporten*
 - a. Redegørelse.
 - b. Oplysninger til brug for evaluering af initiativer.
2. *Opfølgning på Revisionen og Særligt om IT-sikkerheden*
 - a. Redegørelse.
 - b. Managementletter 2009 inkl. ledelsens kommentarer.
 - c. CBS IT-notat, supplement til managementletter, inkl. ledelsens kommentarer.

Venlig hilsen

Tina Birgitte Dencker
AC-Fuldmægtig
Økonomifunktionen

NOTAT

Business Intelligence

Opfølgning på årsrapporten 2009

9. september 2010

Videnskabsministeriet har anmodet om redegørelser for konkrete initiativer, som CBS har iværksat for at nå aftalte mål i 2010 i forbindelse med udvalgte indikatorer.

CSA

Camilla Schreiner
Andersen

Mål nr. 1.4: Ph.d. aktiviteter, udlandsophold

Målet for 2010 blev fastsat i 2007 ud fra en vurdering af at internationalisering af ph.d. området primært finder sted ved at lade de studerende tage på længerevarende udlandsophold.

Siden har det imidlertid vist sig at være vanskeligt for de studerende at rejse væk for en længere periode, bl.a. pga. familiemæssige forhold. CBS har som konsekvens heraf revurderet den tidligere praksis og søger i dag i stedet at sikre internationaliseringen på ph.d. området gennem kortere udlandsophold, deltagelse i internationale konferencer, samt deltagelse i internationale netværk.

Det er således CBS vurdering, at målet for 2010 ikke vil blive nået, men at internationaliseringen sker gennem andre aktiviteter.

Mål nr. 2.2: Frafaldsprocent, fordelt på HUM/SAMF

CBS har igangsat en række initiativer som forventes at reducere frafaldet efter nomeret tid + 1 år på både bachelor og kandidat uddannelserne:

Bachelor:

- Der er etableret en række nye erhvervshumanistiske bacheloruddannelser med et skarpere fagligt fokus.
- Der er gennemført en øget markedsføringsindsats, hvor der er blevet fokuseret på den digitale markedsføring. Målet hermed er at sikre at de nye studerendes forventninger til uddannelserne afstemmes.
 - Åbent hus arrangementer på nettet
 - Microsites, hvor nye studerende kan chatte med nuværende studerende og studievejledere
 - Der er oprettet FAQ's hvor nye studerende hurtigt kan få svar på en del af deres spørgsmål
- Etablering af en mentorordning samt løbende forbedringer heraf.
- Frafaldstruede studerende inviteres til en samtale hos en studievejleder

Kandidat:

- Der er gennemført en reform af CLM-uddannelsen
- Frafaldstruede studerende inviteres til en samtale hos en studievejleder

Mål nr. 2.3: Gennemførelse

Det er CBS' forventning, at flere af de initiativer, der er igangsat for at reducere frafaldet også vil have en positiv effekt på den samlede gennemførelse på uddannelserne. Nedenstående svar skal således ses i sammenhæng med redegørelsen for mål nr. 2.2.

CBS har igangsat følgende initiativer som forventes at øge den samlede gennemførelse (efter 5 år) på bachelor og kandidatuddannelserne:

Bachelor:

- Mentorordning samt løbende forbedringer heraf

Kandidat:

- Studievejledningen på CBS har øget indsatsen i forhold til kandidat studerende, der er i gang eller skal i gang med kandidataffhandlingen. Indsatsen går bl.a. på mere vejledning til den enkelte studerende.
- Der er igangsat en række pilotprojekter med fokus på øget gennemførelse.

Mål nr. 2.6: Internationalisering af uddannelser, kurser på engelsk

I opgørelsen indgår fag på bachelor, kandidat, diplom og executive master hvor undervisningen foregår på engelsk, og hvor faget ikke er en del af et samlet engelsksproget program. Opgørelsen viser således kun en delmængde af de engelsksprogede fag, der reelt udbydes.

CBS har de seneste år gjort en stor indsats for at øge internationaliseringen af uddannelserne og herunder gøre det let og ikke mindst attraktivt for udenlandske studerende at tage dele eller hele deres uddannelse på CBS. Fokus har været på at sikre at et tilstrækkeligt antal hele uddannelser eller linjer udbydes på engelsk, og ikke på kun at udbyde engelske valgfag. I udviklingskontraktens punkt 2.6.5 hvor antal programmer/linjer udbudt på engelsk samt andelen heraf opgøres, viser det sig også, at CBS her ligger pænt over det fastlagte 2010-mål allerede i 2009.

CBS har konstant fokus på at sikre internationaliseringen på uddannelserne, men metoderne for at nå dette har ændret sig. CBS arbejder fortsat på at sikre at udbuddet af engelske fag er tilstrækkeligt i forhold til mængden af studerende – men der vil i højere grad være fokus på den samlede portefølje og ikke kun på engelsksprogede fag på dansksprogede uddannelser. CBS forventer derfor ikke at nå målet for udviklingskontraktens punkt 2.6.4 i 2010.

Camilla Schreiner Andersen

**Copenhagen
Business School**
HANDELSHØJSKOLEN

The President
Rektor

Solbjerg Plads 3
DK-2000 Frederiksberg

Dir. tel: +45 - 3815 2014
Tel: +45 - 3815 3815
Fax: +45 - 3815 2015
E-mail: fj@cbbs.dk
www.cbbs.dk

10. marts 2009

Jnr.04-0069
TBP

Tine Buchler Poulsen

Oplysninger til brug for evaluering af initiativer, jf. aftale om udmøntning af Globaliseringspuljens midler, sagsnr. 09-050780

I forlængelse af brev af 25. februar, er her kort redegjort for en række tiltag, der er gennemført i tråd med globaliseringsaftalens hensigter. Noget af materialet vil være genkendeligt fra CBS' udviklingskontrakt med Universitets- og Bygningsstyrelsen.

Det er ikke medsendt data for at nærmere at påvise effekten af de nævnte initiativer. Dels er det for tidligt i forhold til indsatsen, dels er der mange andre faktorer, der har indflydelse på gennemløbstid og frafald, således at en direkte effekt vanskeligt lader sig spore.

Ændringer i undervisningsformer, styrket studievejledning og efteruddannelse
For at skabe større transparens og fleksibilitet for de studerende er der generelt arbejdet med at sikre en mere gennemskuelig semesterstruktur blandt andet ved at ensarte kursusstørrelser til et ECST omfang af 7,5, 15, 22,5 osv.

Desuden er der etableret koordinering af valgfagsudbuddet for at sikre de studerende et bedre overblik over det samlede udbud og enklere ansøgningsgange.

Der er etableret en styrket koordinering og ledelse af Internationalt Summer University med henblik på de studerendes mulighed for at få supplerings fag eller indhente tabt studietid, jf. også afsnit om Admission Office.

Der sker en løbende revision af indhold og undervisningsformer revidering på alle uddannelser og fag. Der har i indberetningsperioden særligt været fokuseret på vores BA-uddannelser, der med et svigtende studentgrundlag og en unødigt kompliceret struktur, har haft behov for et kvalitetsløft. Af større reformer i indberetningsperioden kan nævnes:

- Udvikling af ny uddannelse: BA i interkulturel markedskommunikation
- Reform af BA med fagkombinationen engelsk og kommunikation
- Cand.merc. linjen i regnskab og revision har været igennem en indholdsmæssig og pædagogisk reform og udbydes nu som linjen i Accounting, Strategy and Control

- Der har i en længere periode været arbejde med reformeringen indenfor området Area studies
- Der er arbejdet med en reform på HA med virkning fra september 2009 med henblik på henblik på modernisering og faglig styrkelse

Efter nogle år med trængt økonomi, er tid afsat til udvikling blandt videnskabeligt personale ved at komme i niveau igen ikke mindst på baggrund af Globaliseringspuljens midler, jf. tabel. CBS Learning Lab spiller en stor rolle i understøttelse af studiernes arbejde med pædagogisk udvikling, og har i indberetningsperioden stigende forbrug af timer på denne aktivitet, jf. tabel.

Kvalitetspolitik

CBS Learning Lab har afholdt et kvalitetsseminar for alle studieledere og linjekoordinatorer i 2008 og afholder et i april 2009. I mellem tiden har en arbejdsgruppe beskrevet alle elementer i uddannelsernes kvalitetskontrol, justeret deres indhold og fastlagt deres relationer, så der fremkommer et samlet kvalitetssystem. Arbejdet forventes færdigt i sommeren 2009.

Evalueringsinstrument er i 2008 styrket og udbygget, således at mulighed for sammenligning på tværs af studier er forbedret.

Eliteuddannelser

I forlængelse af første udbudsrunde fra Universitets- og Bygningsstyrelsen vedrørende eliteuddannelser, er der blevet udviklet en eliteuddannelse: Master of Science in Economics (cand.oecon.).

I forlængelse af anden udbudsrunde vedrørende udvikling af elitemoduler, har CBS aktuelt 5 forslag til behandling i Universitets- og Bygningsstyrelsen.

Styrkelse af studievejledning

Der er ansat flere AC-medarbejdere i Studievejledningen, jf. tabel, hvilket giver bedre muligheder for at tilbyde vejledning på tværs af studier frem for en mere studiespecifik vejledning. Dette er valg ikke mindst for at styrke vejledning til studerende i forbindelse med valg af kandidatuddannelser. Der er CBS studerende, der overvejer at skifte faglig profil, og der er et betydeligt antal studerende fra andre Universiteter i ind- og udland, der søger ind på en kandidatuddannelse på CBS. 55 % af CBS' kandidatstuderende kommer fra andre universiteter, og har ofte særlige behov for vejledning fx i forbindelse med supplerende fag ved optagelsen.

Frafaldssamtaler

CBS har taget initiativ til at opspore de frafaldstruede studerende på et meget tidligt tidspunkt og via brev til den enkelte - udvalgt på forskellige målepunkter i deres uddannelsesmæssige forløb - inviteret dem til en samtale hos en studievejleder. Der er således i efteråret 2008 givet tilbud om frafaldssamtaler til ca. 400 bachelorstuderende. Det har desværre ikke været muligt at afdække, hvor mange af de studerende, der har henvendt sig, der ville være kommet, selvom de ikke havde modtaget tilbuddet, men stikprøveundersøgelser på enkelte uddannelser viser, at der har været en

markant stigning i antallet af henvendelser. Der arbejdes med at etablere mere præcis mulighed for målinger herfor fremover.

Admission

Der blev primo 2006 etableret et fælles Admission Office, der er blevet styrket i indberetningsperioden fra 2 til 4 afsatte årsværk.

Admission Office sikrer én indgang til ansøgere og ensartet, kvalitetssikret behandling af ansøgningerne.

Styrkelse af funktionen har forbedret mulighederne for de studerende til at forbedre sig fagligt. Behandlingen af et stort antal forhåndsvurderinger gør det således muligt for ansøgere at supplere fagligt inden optagelse, således at de ikke taber studietid ved skift af uddannelse eller uddannelsesinstitution. Dette gælder ikke mindst for de internationale ansøgere, der i tillæg har mulighed for at supplere på International Summer University.

Introduktionsforløb

Fra sommer 2007 er der for at styrke kvaliteten af de studierelaterede introduktionsforløb for bachelorstuderende forløb iværksat fælles koordinering og administrativ støtte.

Herudover er der med virkning fra 2008 igangsat et udvidet introforløb, hvor de nye studerende hen over efterårssemesteret har fået tilbudt tværfaglige forelæsninger ved nogle af vore fremmeste forskere, tilbud om tværfaglig undervisning, projektforbøb, der kan styrke deres egen forberedelse til kommende projektarbejder m.m.

Det udvidet introforløb vil med virkning fra studiestart 2009 indeholde flere tilbud og tilbuddet vil blive udvidet til også at dække kandidatområdet.

Mentorordning

Der er med virkning fra september 2007 blevet indført en mentorordning på bacheloruddannelsernes 1. År samt på cand. soc. (der er kendetegnet ved et særlig stort optag udenfor CBS' egne rækker), jf. tabel. Ældre medstuderende rådgiver og vejleder i studieteknik, om faglige overvejelser og bekymringer, spørgsmål vedrørende studiemiljø mv. De studerende kan søge råd enkeltvis eller i mindre grupper. Desuden bliver der over semesteret også inviteret til gruppesamtaler med mentorerne.

I forbindelse med fuld udrulning af mentorordningen på alle bachelor- og kandidatuddannelser fra 2008, er der etableret rammer for evaluering af ordningen.

Studieteknik

Som til introduktion videnskabelig metode og at være universitetsstuderende, er der fokus på oplysning om akademisk redelighed, korrekt brug af kilder mv.

CBS studerende henvises forskellige steder til en e-tutorial om at undgå plagiering.

>

Der er indkøbt et system til at identificere eventuel plagiering i skriftlige opgaver.

I partnerskab med de studerende er der ved at blive udviklet et *Code of Conduct.

Der vil ved studiestart i 2009 blive afholdt en etisk dag på CBS.

Indberetningstal

	2006	2007	2008	2009
Efteruddannelse				
Antal kursustimer inden for pædagogisk efteruddannelse modtaget af underviserne	6.064	5.619*	5.684	6.821 (mål i UK)
Antal undervisere som har modtaget pædagogisk efteruddannelse	481	835*	435	500 (anslået)
Studieudvikling				
VIP Timer brugt på studieudvikling**	30.083	27.170	28.323	30.000 (anslået)
Timer brugt til konkret studieudvikling i CBS Learning Lab	4.198	4.680	5.978	7.590 (anslået)
Undervisningsformer				
Antal afsatte årsværk til styrkelse af pædagogik og fagdidaktik	12,3	14,5	16,15	19,6
Studievejledning				
Antal årsværk afsat til studie- og erhvervsvejledning opgjort på hhv. AC-medarbejdere og studentervejledere	12,25 (5/7,5)	12,25 (5/7,5)	14,3 (7/7,3)	14,25 (mål i UK)
Procentvis andel af vejledere med vejlederuddannelse	100 %	100 %	100 %	100 %
Studiemiljø på bacheloruddannelserne				
Andel af uddannelser med udvidet introforløb	0 %	100 %	100 %	100 % (forventning)
Andel af uddannelser med mentorordning	0 %	29 %	100 %	100 % (forventning)

*Det relativt høje antal kursusedtagere og lave antal timer brugt på kursusedtagelse i 2007 skyldes, at der i perioden grundet den nye

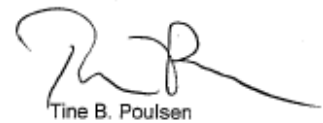
karakterbekendtgørelse blev afholdt mange, men kortere kurser om denne herunder formulering og brug af målbeskrivelser.

Præmiering af deltagelse i internationale forskningssamarbejder
Jf Bilag 1: Præmiering af deltagelse i internationalt forskningssamarbejde

Venlig hilsen

Finn Junge-Jensen

Tine B. Poulsen

Bilag 1. vedlagt

>

Universitets- og Bygningsstyrelsen
Bredgade 43
1260 København K

Opfølgning på årsrapporten for 2009

1. Opfølgning på revisionen

- o Projektadministration: se Managementletter.
- o Definition på samarbejdsaftale med erhvervslivet (projekter): se Managementletter.
- o Revisionsprotokollat:
 - a. *Opfølgning på sidste års bemærkninger/Økonomistyring:* CBS har igangsat en strategiproces, der bl.a. skal se på den decentrale organisering og ansvarsplacering. Processen vil strække sig ind i 2011.
 - b. *Bemærkninger til revision af forretningsgange og interne kontroller/Projektregnskaber:* Se Managementletter.
 - c. *Bemærkninger til revision af forretningsgange og interne kontroller/IT:* CBS har implementeret eller har igangsat implementering af de udpegede områder. Fsva. den forretningsmæssige risikostyring har CBS i regi af CBS IT v. sikkerhedskoordinatoren samt Informationssikkerhedsudvalget iværksat en risikoafdækning og klassifikationsproces af vore systemer. Dette arbejde er relativt omfattende og vil strække sig ind i 2011.
 - d. *Forvaltningen af midler – sparsommelighed:* Se Managementletter.

10. september 2010

J.nr. CORE 9176
td

Tina Birgitte Dencker
AC-Fuldmægtig
Økonomifunktionen

2. Særligt om IT sikkerheden

Se vedlagte selvstændige notat.

Venlig hilsen

Tina Birgitte Dencker

>

Universitets- og Bygningsstyrelsen
Bredgade 43
1260 København K

Opfølgning på årsrapporten for 2009 - supplement

27. september 2010

Kære Anders Lauger,

Som opfølgning på vores telefoniske samtale d.d. fremsendes hermed supplerende svar på UBST's opfølgning på årsrapporten for 2009.

J.nr. CORE 9176
td

Tina Birgitte Dencker
AC-Fuldmægtig
Økonomifunktionen

"Vedrørende samarbejdsaftaler med erhvervslivet konkluderer Rigsrevisionen, at der kan være usikkerhed om, hvad der medtages som samarbejdsaftaler, hvorfor CBS bør fastlægge definitionen på en samarbejdsaftale entydigt."

CBS kan oplyse, at der er igangsat en proces mhp. at fastlægge definitionen på en samarbejdsaftale entydigt.

CBS beklager, at dette ikke fremgik mere tydeligt i vores første svar.

Venlig hilsen

Tina Birgitte Dencker
AC-Fuldmægtig
Økonomifunktionen

^
